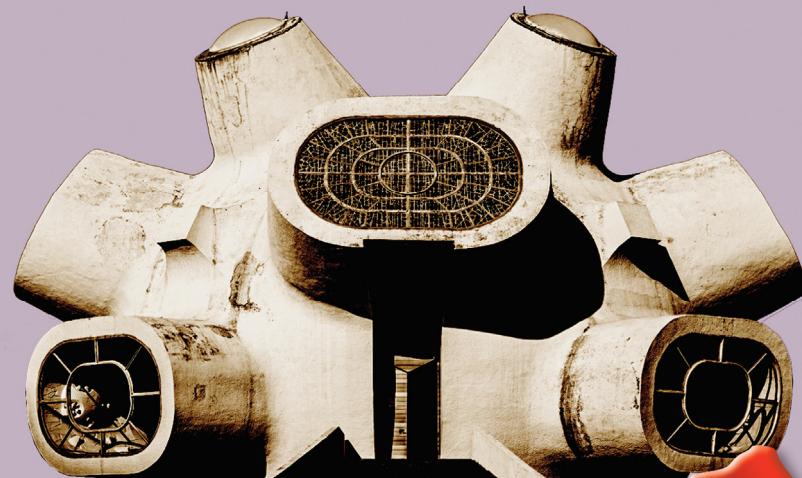
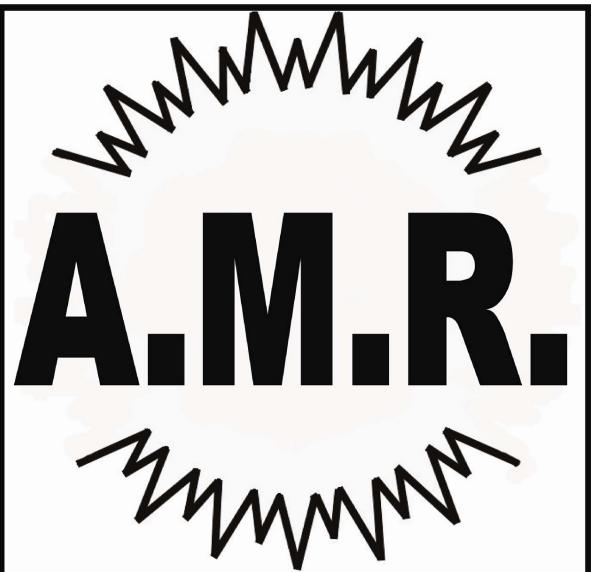

МАСЕДОНЕАНУЛ МАКЕДОНЕЦОТ

*Asociația Macedonenilor din România
Друштвото на Македонците од
Романија*

Година XXIII- 264-266 број - 25 Септември 2023
Anul XXIII - Numărul 264-266 - 25 Septembrie 2023

ILINDEN
илинден
2 August
Август

Septembrie
Септември

Ziua Națională a
Republicii Macedonia de Nord

Ден на Независноста на Република Северна Македонија

ДРУШТВОТО НА МАКЕДОНЦИТЕ ОД РОМАНИЈА ГИ ПРОМОВИРА ТАЛЕНТИРАНИТЕ ДЕЦА НА СВОИТЕ ЧЛЕНОВИ ИНТЕРВЈУ СО БОБАН ЈОСИФОВСКИ - ДИРЕКТОР НА ФЕСТИВАЛОТ ЗЛАТНО СЛАВЕЈЧЕ

Со голем интерес одговори на поканата на Друштвото на Македонците од Романија (ДМР), Директорот на фестивалот Бобан Јосифовски кој дојде заедно со дел од девојчињата на хорот на фестивалот со голема традиција во Македонија, „Златно Славејче“ кој во Букурешт и Крајова одржаа две специјални претстави „Лето во гласот на македонските деца“. Тој многу љубезно се согласи да ни даде и интервју.

Фестивалот „Златно славејче“ е со голема традиција во Македонија, и годинава ќе го има своето 53 – то издание.

Репортер: Вие сте директор на фестивалот „Златно славејче“, фестивал со

ASOCIAȚIA MACEDONENILOR DIN ROMÂNIA PROMOVEAZĂ COPIII TALENTAȚI DIN RÂNDUL MEMBRILOR SĂI. INTERVIU CU DIRECTORUL FESTIVALULUI „PRIVIGHETOAREA DE AUR“ - BOBAN IOSIFOVSKI

Răspunzând cu mare interes invitațiile lansate de Asociația Macedonenilor din România (AMR), directorul Festivalului, Boban Iosifovski, a venit împreună cu o parte dintre fetele corului festivalului cu tradiție în Macedonia, „Privighetoarea de Aur“ (Златно Славејче), la București și Craiova unde au avut loc două spectacole deosebite "Vara în glasul copiilor macedoneni". A acceptat cu mare drag să ne ofere un interviu.

Festivalul Privighetoarea de Aur este unul de tradiție în Macedonia, iar în acest an împlinește 53 de ediții.

Reporter: Sunteți directorul Festivalului „Privighetoarea de Aur“ (Златно Славејче), unul

Интервју со Бобан Јосифовски - Interviu cu Boban Iosifovski

традиција во Македонија, кој наесен ќе го одбележи своето 53-то издание. Колку е тешко да се продолжи ваков фестивал?

Бобан Јосифовски: Фестивалот Златно Славејче има, навистина, голема традиција, која трае веќе 53 години. И не е лесно да се задржи тој висок квалитет и секоја година имаме голема одговорност да го задржиме високото реноме што го има овој фестивал, не само во Македонија, туку и пошироко.

P: Како успевате да ги изберете децата и колку е тешко да се координира фестивал со толку голем број членови? Колку се работи при организирање на еден ваков фестивал?

Б.Ј.: За да се изберат децата солисти од толку голем број, не е тешко, колку што е одговорно, бидејќи желба на секое дете е да биде солист, да има своя песна. И се трудиме секоја година нови деца и тие што не пееле да добијат шанса. Може да се случи да пеат и по втор пат, меѓутоа преднос се дава на оние дца што прв пат имаат желба да бидат солисти. И се надеваме дека досега изборот го правивме на вистински начин и фестивалот е успешен, токму од добриот избор на солистите. Подготовките за фестивал траат речиси 9 месеци и секој месец

cu tradiție în Macedonia, care în toamnă va număra ediția 53. Cât de greu este să duceți mai departe un asemenea festival?

Boban Iosifovski: Festivalul Privighetoarea de Aur are, într-adevăr, o tradiție îndelungată, care durează de 53 de ani. Și nu este ușor să se mențină această calitate ridicată. Îar în fiecare an avem o mare responsabilitate să menținem marea reputație pe care o are acest festival, nu doar în Macedonia, ci și dincolo de aceasta.

R: Cum reușiți să selectați copiii și cât de greu este să coordonați un festival cu un număr atât de însemnat de membri? Câtă muncă presupune organizarea unui astfel de festival?

B.I.: Să alegi soliștii dintr-un număr atât de mare de copii nu este greu, pe cât este de responsabil, pentru că dorința fiecărui copil este să fie solist, să aibă propriul cântec. Și încercăm în fiecare an să dăm o sansă copiilor noi și celor care nu au cântat. Se poate întâmpla să cânte pentru a doua oară, dar se acordă întâietate acelor copii care vor să fie pentru prima dată soliști. Și sperăm că până acum am făcut selecția în mod corect și festivalul are succes, tocmai datorită selecției bune a soliștilor. Pregătirile pentru festival durează aproape nouă luni și în fiecare lună au loc activități legate de

има активности кои што се поврзани со фестивалот. Од изборот на песните, новите композиции до аудиција за избор на деца кои ќе пеат. Потоа подготовките, подготовката на кореографија, секоја песна има своја кореографија. И, навистина, голема организација е тоа и, најмалку, 9 месеци се организираат подготовките, за да биде што поуспешен фестивалот.

R: При секоја посета на Македонија, членовите на ДМР се радуваат на средбите со вас. Како се чувствувате за оваа тесна поврзаност на етничките Македонци со Македонија?

B.J.: Со Друштвото на Македонците од Романија соработуваме повеќе од 20 години и таква долга соработка доволно зборува за нашето почитување, за нашата поврзаност, за нашето пријателство и за соработката која што ја имаме на повеќе полиња, а пред се, на културно поле. И многу ни е драго кога нашите етнички Македонци ќе дојдат во Македонија, каде што ние им сме домаќини, за тоа што имаат толку голема лъбов кон татковината од каде што потекнуваат нивните предци и се трудиме навистина колку повеќе да им ја приближиме и убавината на Македонија, и луѓето, и обичаите, и традицијата. И мислам дека и понатаму оваа успешна соработка ќе продолжи на општо задоволство на двете институции, бидејќи навистина е задоволство кога ќе ти бидат на гости драги луѓе кои што навистина се гледа дека ја сакаат својата татковина.

R: Заедно со кореографката Виолета Бајрам и 13-те девојки од Хорот, во овој период бевте во Романија, имавте можност да бидете со етнички Македонци. Со кое чувство си заминувате, што најмногу ве импресионираше?

B.J.: По покана од Друштвото на Македонците од Романија, од 10-ти до 18-ти јуни, бевме во посета на неколку градови во Романија, каде што во овој период имавме и два успешни концерти. Сите деца како и јас како директор на фестивал и Виолета Бајрам, кореограф на хорот, бевме презадоволни чувството се опишувала само со еден збор, со една реченица: Се чувствуваате како да бевме дома помеѓу најблиски луѓе. И насекаде бевме топло пречекани, не само нашите домакини, туку и сите луѓе кои присуствуваат на нашите концерти, на сите посети на културно-туристички споменици низ Романија. И

festival. De la selecția pieselor, a noilor compozitii până la auditia pentru selecția copiilor care vor cânta. Apoi, pregătirea coregrafiei, fiecare melodie are propria coregrafie. Într-adevăr, organizarea este de amploare și se efectuează pregătiri timp de cel puțin nouă luni pentru ca festivalul să fie cât mai reușit.

R: La fiecare vizită în Macedonia, AMR se bucură să fie alături de dumneavoastră. Cum simți dumneavoastră această legătură strânsă a etnicilor macedoneni din România cu Macedonia?

B.I.: Cooperăm cu Asociația Macedonenilor din România de mai bine de 20 de ani, iar o colaborare atât de lungă spune multe despre respectul nostru, despre legătura noastră, despre prietenia noastră și despre cooperarea pe care o avem în multe domenii dar, mai ales, în domeniul cultural. Și ne bucurăm foarte mult când etnicii noștri macedoneni vin în Macedonia, unde le suntem gazde, pentru că au o mare dragoste pentru patria de unde au venit strămoșii lor și încercăm cu adevărat să-i apropiem de frumusețile Macedoniei, de oameni, de obiceiuri, de tradiție. Și cred că în viitor această cooperare de succes va continua spre satisfacția generală a celor două organizații, pentru că este, într-adevăr, o plăcere când ești vizitat de oameni dragi care, se vede, își iubesc cu adevărat patria.

R: Împreună cu doamna coregrafă Violeta Bairam și cele 13 fete din cadrul Corului ați fost în luna iunie în România, ați avut posibilitatea să fiți alături de etnici macedoneni. Care este sentimentul cu care plecați, ce v-a impresionat cel mai mult?

B.I.: La invitația Asociației Macedonenilor din România, în perioada 10-18 iunie, am vizitat mai multe orașe din România, unde am avut și două concerte de succes. Toți copiii, precum și eu, directorul festivalului și Violeta Bairam, coregraful corului, am fost foarte încântați. Sentimentul poate fi descris doar cu un cuvânt, cu o singură propoziție: ne-am simțit ca și când am fi fost acasă printre cei mai apropiati oameni. Iar în toate zilele am fost întâmpinați cu căldură, nu doar de gazde, ci și de toți cei care au asistat la concertele noastre, la toate vizitele la monumentele cultural-istorice din toată România. Mulțumiri întregii organizații, tuturor prietenilor noștri, conducerii Asociației Macedonenilor din România. Copiii, sper, să transmită părinților și prietenilor lor energia pozitivă pe care au primit-o în România. Au fost încântați, nu doar de primirea călduroasă, ci și de frumusețile pe care România le are, în toate acele vizite care au fost în număr mare în aceste opt zile ale șederii noastre.

благодарност до целата организација, до сите наши пријатели, до раковство на Друштвото на Македонците од Романија. И се надевам дека децата и на своите родители и нивни другарчиња ќе ја пренесат и веќе ја пренесуваат таа позитивна енергија што ја добија во Романија. И беа воодушевени, не само од топлиот прием, туку и од убавините што ги има Романија, со сите тие посети кои беа во голем број во текот на овие 8 дена за нашиот престој.

P: Која е Вашата порака до етничките Македонци, до претставниците на ДМР?

Б.Ј.: Мојата порака до членовите на Друштвото на Македонците од Романија и на нашите големи пријатели е да ја сакаат татковината Македонија од каде што потекнуваат нивните предци, да ја сакаат и нивната матична држава, Република Романија и навистина времето ќе покаже колку ова друштво прави за нашата држава Македонија, за афирмација, бидејќи Романија е член на Европската унија. И со сите активности што ги има во текот на годината ја промовира македонската култура во Романија. И, нормално, кога доаѓаат во Македонија, со нивните учества на сите афирмирани културни манифестиции само го збогатуваат тоа културно ниво кое што го имаат сите тие манифестиции. Благодарам уште еднаш до сите Македонци кои што живеат во Романија. И Златно Славејче секогаш е отворено за соработка и се надеваме дека оваа успешна соработка ќе продолжи во иднина!

Репортер – Ана Данеску

R: Care este mesajul dumneavastră pentru etnicii macedoneni, pentru reprezentanții AMR?

B.I.: Mesajul meu сătre membrii

Asociației Macedonenilor din România și către marii, marii noștri prijeni este să iubească patria Macedonia, de unde au venit strămoșii lor, să-și iubească țara

mamă, România, iar timpul va arăta cât de mult face această asociație pentru țara noastră, Macedonia, pentru afirmare, deoarece România este membră a Uniunii Europene. Iar cu toate activitățile pe care le are pe parcursul anului, promovează cultura macedoneană în România. Să, firește, când vin în Macedonia, prin participarea lor la toate manifestările culturale tradiționale, nu fac decât să îmbogățească nivelul cultural pe care acestea îl au. Multumesc încă o dată tuturor macedonenilor care trăiesc în România. Festivalul "Privighetoarea de Aur" este întotdeauna deschis pentru cooperare și sperăm că această cooperare de succes va continua și în viitor!

Reporter – Ana Dănescu
Traducere: Elena Pîrvulescu

ЦРЕШОВОТО ТОПЧЕ СИМБОЛ НА ИЛИНДЕНСКО ВОСТАНИЕ

Случајно при една посета на Турција од македонска воена делегација во 1997 година, на 2 јули, по 94 години од последниот плотун на Илинден, во Воениот музеј во Истанбул е пронајден оригинален примерок од црешовото топче, легендарното топче што македонските востаници го користеле во времето на Илинденското востание во 1903 година.

Единственото Црешово топче кое останало по востанието е тоа што во 1903-та

TUNUL DIN LEMN DE CIREŞ - SIMBOL AL REVOLTEI DE ILINDEN

Întâmplător, în timpul unei vizite în Turcia a unei delegații militare macedonene, în anul 1997, la data de 2 iulie, la aproape 94 de ani de la începutul Marii Revolte Armate de Ilinden, un exemplar original al tunului din lemn de cireş, legendarul tun din lemn de cireş, care a constituit arma de artillerie predilectă folosită de către insurgenții macedoneni în timpul revoltei din 1903, a fost găsit la Muzeul Militar din Istanbul.

Singurul tun din lemn de cireş rămas intact

турскиот аскер го заробил по битката со востаниците кај месноста Слива, откако цела востничка чета загинала бранејќи ја отстапницата во збегот на населението од Крушево. Истото тогаш Турците го пренесле во Турција и денес се наоѓа до Воениот музеј во Истанбул.

Во 2003 година, по повод 100-годишнината од Илинденското востание, Црешовото топче од музејот во Истанбул било позајмено на три месеци за изложба во Музејот на Македонија.

Црешовото топче е артилериско оружје чие тело е во целост направено од цреша. Тоа нема значајна борбена вредност, бидејќи дрвото се распроснува под дејство на експлозијата после само неколку истрели. Вакви топчиња биле произведувани непосредно пред Илинденското востание.

Црешовото топче имало значење во охрабрувањето и подигањето на моралот на востаниците, а денес е легендарен симбол на решителноста на слабо вооружените востаници да се спротивстават на далеку помоќниот непријател за слободата на својата земја.

Непосредно пред Илинденското востание, Крушевското горско началство одлучило да се направат топчиња од дрво. За таа цел „офицерчето“ Тодор Христов направил

după răscoala armată din 1903 este cel care a fost capturat de către armata turcă în anul 1903, după lupta cu insurgenții macedoneni de lângă locul numit Sliva, după ce o întreagă companie de insurgenți a murit apărând strâmtarea în timpul fugii populației din orașul Kruševo (Kruševo fiind singura localitate care în prima etapă a Ilindenului a învins armata otomană și unde s-a instaurat, este adevărat doar pentru 10 zile, prima republică democrată). Turcii l-au transferat în Turcia și în prezent el se află la Muzeul Militar din Istanbul.

În anul 2003, cu ocazia împlinirii a 100 de ani de la Revolta de Ilinden, tunul din lemn de cireș, aflat la muzeul din Istanbul, a fost împrumutat de autoritățile turce pentru trei luni de zile statului macedonean, care l-a expus la Muzeul Macedoniei.

Un tun din lemn de cireș este o armă de artilerie al cărei corp este realizat în întregime din esență de cireș sălbatic. Nu are valoare semnificativă într-o acțiune de luptă, deoarece lemnul nu rezistă la forța dezvoltată de explozie și crapă după doar câteva salve. Astfel de tunuri din lemn de cireș au început să fie produse cu puțin timp înainte de Revolta de Ilinden.

Tunurile din lemn de cireș aveau un rol important în special la încurajarea și ridicarea moralului insurgenților macedoneni, iar în prezent tunul din lemn de cireș reprezintă un simbol al

специјална скица, а Никола Карев го повикал војводата Цветко Стојчев од селото Селце и му наредил според скицата да направи топ. Цветко со Тодор Борјар и други мајстори од арсеналот во Селце исекле две големи цреши и направиле 7 трупци. Бидејќи немало време, трупците ги ставиле да се сушат на жешкото јулско сонце, па сировите црешови трупци се распукнале. Трите позачувани трупчиња ги засолниле под сенка, од кои уште недосушени, направиле три црешови топчиња. Црешовите топчиња од Селце биле долги 150 сантиметри, тешки околу 20 килограми, при дното и при врвот биле оковани со железни обрачи. Се полнеле со крупен барут, а како топовски зрна биле употребувани ѓулиња од кантари.

Најмногу дрвени топови биле направени во крушевскиот реон. Таму во селото Селце биле направени седум, а во самото Крушево шест топа. Непосредно пред и во текот на Илинденското востание во 1903 година за период од два месеца вкупно биле направени 17 црешови топови. Сите дрвени топови имале различни димензии. Должината им била од 80 – 150 сантиметри, тежината од 20 до 70 килограми, калибартот во зависност од муницијата, главно колку ѓуле од селски кантар или бомба од битолската бомболеарница што ги изработувал Новак или пречник од околу 9 сантиметри. За да се зголеми отпорноста топовите биле зацврстувани со железни обрачи.

legendarei hotărâri a luptătorilor macedoneni care, cu toate că erau slab înarmați, s-au opus unui inamic mult mai puternic și jertfa lor a fost făcută în numele eliberării pământului lor.

Chiar înainte de începutul Revoltei de Ilinden, conducătorii mișcării de eliberare din Kruševo au decis să facă tunuri din lemn de cireș. În acest scop, „ofițerul” Todor Hristov a făcut o schiță, iar legendarul Nikola Karev l-a chemat la el pe conducătorul de cete insurgente, Tvetko Stoicev, din satul Selce și i-a ordonat să facă un tun conform schiței. Tvetko, împreună cu Todor Boriar și alții maestri cioplitori în lemn din Selce (aici fusese stabilit arsenalul localității Kruševo) au tăiat doi cireși mari și au făcut din ei 7 bușteni. Pentru că nu era timp destul, buștenii au fost scoși la uscat în soarele fierbinte al lunii iulie, dar unii dintre buștenii din lemn de cireș crud au crăpat. Cei trei bușteni mai bine conservați, dar care, din păcate, nu erau încă uscați cum trebuie, au fost adăpostiți la umbră și s-au făcut din ei trei tunuri. Tunurile din lemn de cireș făcute la Selce aveau 150 de centimetri lungime, cântăreau aproximativ 20 de kilograme și aveau fixate două cercuri din fier în partea inferioară și superioară pentru a le întări. Tunurile erau umplute cu praf de pușcă grosier, iar drept muniție erau folosite sfere din metal (greutăți pentru cântar).

Cele mai multe tunuri din lemn de cireș au fost fabricate în regiunea Kruševo. Acolo au fost fabricate șapte tunuri în satul Selce și șase în

Црешовото топче - Tunul din lemn de cireș

Во подготвителниот период за Илинденското востание биле направени повеќе дрвени топови. Меѓу првите, по сопствена иницијатива, црешов топ направил монахот Григориј од манастирот "Св. Јован Бигорски". Во селото Кленоец, Кичевско бил направен еден дрвен топ во должина од 12 педи. Тој се полнел со шајки и ситни парчиња од железо. Од тој топ востаниците во селото на 29 август 1903 година успеале да испалат четири плотуни по што топот се распснал.

Во селото Лактиње, Охридско по наредба на Охридскиот востанички штаб 18-годишниот Трпе Даневски, заедно со уште двајца селани за кусо време направиле четири црешови топови. Должината на овие топови изнесувала околу 150 сантиметри, тешки по 70 кила. Кога биле издлабени, ковачот Мустафа ги зацврстил со осум железни обрачи. Потоа им направил ногарки. Двата подобри топа биле префрлени кај Издеглавје во близината на големата мирдирница, односно турската административна управа и жандармерија. Со првото полнење и првиот истрел не успеале. При второто полнење востаниците добро го набиле барутот и наместо гуле, ставиле кугла од кантар. Кога фитилот бил запален во долниот крај на топот, одекнал силен грмеж, а куглата летната право во мирдирницата и ја пробила. Настанала паника меѓу Турците и бегање. Меѓутоа, по неколку експлозии црешовиот топ се распснал, а тоа истото се случило и со вториот црешов топ.

Дрвените топови најчесто биле правени

însăși orașul Kruševo. Într-o perioadă de două luni, adică imediat înainte, dar și în timpul Revoltei de la Ilinden din anul 1903, s-au realizat în total 17 tunuri din lemn de cireș. Tunurile din lemn de cireș nu aveau dimensiuni standard. Lungimea lor varia de la 80 la 150 de centimetri, greutatea de la 20 la 70 de kilograme, iar calibrul era în funcție de muniția avută, care era în principal formată fie din ghiulele improvizate din greutățile de la cântar (de formă sferică) folosite la cântărirea granelor, fie din bombe fabricate la fabrica de bombe din Bitola de către bine-cunoscutul Novak și care aveau un diametru de aproximativ 9 centimetri. După cum am mai spus, pentru a le crește rezistența, tunurile au fost întărite cu cercuri de fier.

În perioada de pregătire a Revoltei de Ilinden, au fost fabricate mai multe tunuri din lemn de cireș. Printre primele, un tun din lemn de cireș a fost realizat din proprie inițiativă de către călugărul Grigorie de la mănăstirea "Sfântul Iovan Bigorski". În satul Klenoeț, din zona Kicevo, a fost fabricat un tun de lemn cu o lungime de 12 picioare (aproximativ 370 cm). Acesta a avut drept muniție cuie și bucăți mici de fier. În data de 29 august 1903, insurgenții din sat au reușit să tragă patru salve cu acel tun, după care acesta a explodat.

În satul Laktinie, din zona Ohrid, la ordinul cartierului general al insurgentilor din zonă, Tânăr Danevski, în vîrstă de 18 ani, împreună cu alți doi săteni, au făcut patru tunuri din lemn de cireș în scurt timp. Lungimea acestor tunuri era de aproximativ 150 de centimetri, cântărind 70 de kilograme fiecare. După ce au fost cioplite, fierarul Mustafa le-a întărit cu opt cercuri de fier, apoi le-a făcut picioare. Cele mai bune două tunuri au fost transferate în satul Izdeglavie (la 31 km de Skopje) lângă clădirea care adăpostea administrația (turcă) locală și jandarmeria. Prima dată când a fost încărcat unul dintre tunuri și s-a tras prima salvă, a fost un eșec. La a doua încărcare, insurgenții au bătut bine praful de pușcă și, în loc de o ghiulea obișnuită, au pus o greutate pentru cântar de formă sferică. După ce a fost aprins fitilul aflat la capătul inferior al tunului, s-a auzit un tunet puternic, iar greutatea de cântar a zburat direct spre clădirea administrației locale, străpungând-o dintr-o parte în alta. Panica a pus stăpânire pe turci, care s-au și pus pe fugă. Din păcate, după mai multe salve, primul tun a explodat și același lucru s-a întâmplat și cu cel de-al doilea.

Cu toate că au purtat denumirea de tunuri din lemn de cireș, acestea mai erau realizate și din alte esențe lemnoase, cum ar fi migdalul sălbatic. Tunurile din lemn de cireș erau foarte durabile, mai ales când lemnul din care erau realizate era bine

од див бадем и дива цреша кои биле многу цврсти, особено кога се суви. Се водело сметка јазлите, со оглед на тоа дека тие овозможувале уште поголема отпорност и му давале цврстинा на дрвото, да останат при врвот или при дното на топот, таму каде што е најсилен притисокот на цевката.

Постоеле различни начини на изработка на дрвото, односно на цевката на топот и главно се применувале кога за тоа имало доволно време. За изработка на топови се земале најдебелите и најправите трупци од дрвото. Трупецот се длабел за да се добие форма на цевка.

Една од причините поради која се распроснувале дрвените топови е тоа што по истрелот топот не бил чистен и тогаш во следното истрелување неминовно доаѓало до распроснување на топот. Дострелот на овие топови главно изнесувал 400 до 500 метри. Положбата за поставување и зацврстување на топот се бирала главно на истакнати, возвишени места кои давале добра прегледност до објектот на нападот.

Лаура Рогобете

ЗА МНОГУ ГОДИНИ ГАЛИЧКА СВАДБА!

Како и секој народ кој се почитува себеси и кој опстојува непрекинато неколку милениуми, Македонците се горди на својата историја која вклучува огромна палета на култура и традиции, од кои некои се малку изменети во споредба со она што се практикувало пред многу генерации. Манифестација вклучена во овој културен мираз е традиционалната Галичка свадба, мост меѓу минатото, сегашноста и иднината, страница од историјата која годинава прославува 60-годишнина.

Сместена во западниот дел на Северна Македонија, земјата на легендите наречена Земја на Миците ве обвива во атмосфера со силна енергетска содржина како да сте ги направиле првите чекори на нејзините благословени краеви. Националниот парк Маврово, планинскиот масив Бистра, реката Радика или манастирот Јован Бигорски се некои знаменитости кои географски ја определуваат оваа земја која, според мислењето на многу

uscat. Experienča i-a învățat pe macedoneni că nodurile trunchiurilor de copaci asigură o rezistenčă sporită țevilor tunurilor la presiunea exercitată de explozii. Din această cauză, ele trebuiau să fie poziionate în partea superioară sau inferioară a țevilor tunurilor, acolo unde presiunea era cea mai mare.

Au existat diferite moduri de prelucrare a lemnului, în vederea obținerii țevii tunului și acestea erau folosite în special atunci când timpul o permitea. Pentru fabricarea tunurilor s-au folosit numai buștenii cei mai groși și mai drepti. Buștenii, după aceea, erau fasonați și apoi scobiți, pentru a li se da forma țevii de tun.

Unul dintre motivele pentru care majoritatea tunurilor din lemn au explodat este că ele nu erau curățate după fiecare salvă, din care cauză la următoarele salve, acestea, în mod inevitabil, explodau. Raza de acŃune a acestor tunuri era de aproximativ 400 până la 500 de metri. Datorită caracteristicilor lor, aceste tunuri trebuiau amplasate și securizate în locuri supraînăltăte, care ofereau mult spaŃiu de manevră și care, de asemenea, aveau o bună vizibilitate asupra obiectului atacului.

Laura Rogobete

LA MULTI ANI NUNȚII DE LA GALICHNIK!

Ca orice neam care se respectă și care dăinuie neîntrerupt de mai multe milenii, macedonenii sunt mândri de istoria lor, care cuprinde o paletă imensă de cultură și tradiŃii, unele puŃin modificate faŃă de ceea ce se practica în urmă cu multe generaŃii. O manifestare inclusă în această zestre este nunta tradiŃională din Galichnik, puncte de legătură între trecut, prezent și viitor, o pagină de istorie, ce anul acesta a ajuns la cea de-a 60-a aniversare.

Așezat în partea de vest a Macedoniei de Nord, ținutul de legendă numit Țara Miatilor te învăluie într-o atmosferă cu un puternic conținut energetic de cum ai făcut primii pași pe binecuvântatele-i meleaguri. Parcul NaŃional Mavrovo, masivul muntos Bistra, râul Radika sau mănăstirea Iovan Bigorski sunt câteva repere ce definesc, din punct de vedere geografic, acest ținut care, după opiniile multor specialiști în istoria vechii Macedonii, este ținutul de obârșie al neamului ce a

специјалисти во историјата на античка Македонија, е татковина на племето кое го дало на светот самојот Александар Македонски. Сместен во подножјето на врвот Говедарник, самојот Галичник е врвна знаменитост во античката историја уште од светот на Миаците, репрезентативен по својата архитектура и не само. Сместено на над 1500 метри надморска височина, селото со 700 населени куќи некогаш, напуштено денес од октомври до мај, ги оживува свадбените обичаи од минатото на Петровден (Петровден), кога околу 12 јули се одржуvalе и по 30 венчавки. Планинскиот релјеф, не баш гостопримлив, дури сиров, го оттурна локалното население на пониските делови нешто подарежливи каде што полесно се води секојдневниот живот, а природата е попријателски расположена. Иако некое време живеат на краеви далеку од родниот крај, оние што заминале на ниту еден начин не го заборавиле своето потекло, а за време на бракот секогаш се враќале во овие планински предели за да ги обединат судбините со избраникот на нивните срца.

Традицијата вели дека првите јаболка се берат на Петровден, во речникот на македонската митологија на Танас Вражниковски е истакнато дека јаболкото зазема посебно место за време на свадбениот ритуал, не само во регионот на Галичник, туку и во целиот регион на Македонија. Невестата и младоженецот си нудат јаболка, тоа е симбол на љубовта, но и симбол на плодноста. Свадбениот ритуал започнува во сабота на зајдисонце, а потоа следат специфични ора или обичаи како што се: „Свекрвина оро“, „тешкото оро“, „одење на вода“. се одржува ритуалот „канење на мртвите“, младоженецот заедно со најблиските роднини одат на гробиштата да им се поклонат на почнатите и да побараат дозвола од нив да се венчаат. обичај, кога

dat lumii pe însuși Alexandru Macedon. Situat la poalele vârfului Govedarnik, Galichnik-ul este, el însuși, un reper marcant în istoria veche de când lumea a mișilor, reprezentativ pentru arhitectura sa și nu numai. Situat la altitudini de peste 1500 de metri, satul cu 700 de case locuite odinioară, pustiu azi din octombrie până-n mai, învie obiceiurile de nuntă din trecut în ziua de Sfântul Petru (Petrovden), când aveau loc cam 30 de nunți, în jurul datei de 12 iulie. Relieful muntos, nu tocmai ospitalier, aspru chiar, îi împinge pe oamenii locului spre zone joase, ceva mai darnice, unde traiul de zi cu zi se câștiga mai ușor și natura era mai prietenoasă. Deși vietău de ceva vreme pe plaiuri îndepărivate de cele natale, cei plecați nu-și uitau sub nicio formă originile și la vremea căsătoriei, invariabil, se întorceau în aceste ținuturi muntoase pentru a-și uni destinele cu aleasa inimii.

Tradiția spune că de Sfântul Petru se culeg primele mere. În dicționarul de mitologie macedoneană al lui Tanas Vrajinovski este evidențiat că mărul ocupă un loc special în timpul ritualului nunții, nu numai în regiunea Galichnik, dar și în întreaga Macedonia. Mirii își oferă reciproc mere, acesta fiind un simbol al iubirii, dar și unul al fertilității. Ritualul de nuntă începe sămbătă la apus, urmează dansuri specifice sau obiceiuri ca: „svekârvino oro“ (dansul soacrei), „teškoto oro“ (hora grea), „odenie na voda“ (mersul la apă). În zorii zilei de duminică are loc ritualul „kanenie na mărtvite“ (încuvîntarea morților). Mirele împreună cu rudele cele mai apropiate merg la cimitir pentru a aduce un omagiu celor morți și pentru a le cere permisiunea să se însoare. Urmează apoi obiceiul „brincenie na zetot“, când mirele este bărbierit și tuns, ilustrând transformarea sa din băiat în bărbat. Îmbrăcată în costumul popular tradițional, unul dintre cele mai frumoase și bogate din Macedonia, mireasa întâmpină mirele pe balconul casei sale, privindu-l printr-un inel. „Prin acest inel te privesc, primește-mă în inima ta“, spune ea. Părinții ei oferă cufărul cu zestre mirelui. Cu toții pornesc spre biserică și după ceremonia religioasă, mireasa este dusă din nou la fântână să umple ulciorul, de data aceasta în calitate de femeie măritată. Urmează apoi, la casa mirelui, ospățul. Cu ajutorul altor dansuri populare, cum ar fi „Nevestinsko oro“ (dansul miresei), perechea sărbătorește începutul vieții de cuplu căsătorit. După acest vechi

младоженецот го бричат и средуваат, илустрирајќи ја неговата трансформација од момче во маж. Облечена во традиционалната народна носија, една од најубавите и најбогатите во Македонија, невестата го пречекува младоженецот на балконот од својата куќа. гледајќи го низ прстен и кажувајќи „низ овој прстен те гледам, примиме во твоето срце“, вели таа. Нејзините родители му ги нудат ковчегот со миразот на младоженецот. Сите одат во црква, по верската церемонија, невестата повторно се носи на чешма да го наполни бокалот, овојпат како мажена жена, а потоа следи гозбата кај младоженецот. Со помош на други популарни ора, како што е „Невестинското оро“ парот го слави почетокот на брачниот живот. Следејќи го овој стар ритуал, на почетокот на 1900-тите се венчаа моите баба и дедо, Јордан и Ружа, двајцата родени во Галичник. 2023 година, како повеќе од кога било, претставуваше многу посебен настан за културниот настан наречен Галичка свадба, многубројните македонски и странски великодостојници, приврзаници од пишаните медиуми од повеќе земји или обични граѓани ја исполнија сцената и просторот во непосредна близина. Присуствуваше и делегација на Друштвото на Македонците од Романија во која беа и пратеникот во романскиот парламент, г. Јонуц Станку и претседателката на Д.М.Р., г-ѓа Рогобете Лаура; Претседателот на македонската држава, г-дин Стево Пендаровски беше првиот што им честиташе на младенците кои ги обединија своите судбини откако поминаа низ овој долг свадбен ритуал.

Невестата и младоженецот Елисавета Булоска и Оливер Андреевски се тие кои имаа шанса да се венчаат на ова место (пријавувањето се врши долго пред настанот), по специфични обичаи недопрени од времето, во атмосферата се ослободува посебен мирис низ целиот регион. За време на овој чин зачувани од нашите предци се исполнуваат околната и долините се будат по многумесечна тишина и чекање. Се изгледа како во бајка што детето ја слуша покрај самиот орган во студените зимски ноќи, кога низ благ глас на бабите душата излегува надвор од границите на непосредното знаење; мисла полна со носталгија, добрина и надеж, ова е искуството што оваа прекрасна културна манифестија, оптоварена со безмилосното одминување на годините, ни ја пренесуваат од година во година оние кои се или протагонисти, или организатори, или обични учесници. Како што

ritual, la începutul anilor 1900, s-au căsătorit și bunicii mei din partea tatălui, lordan și Ruja, ambii născuți în Galichnik. Anul 2023, parcă mai mult ca niciodată, a reprezentat un eveniment cu totul deosebit pentru manifestarea culturală numită nunta din Galichnik. Numărul foarte mare de demnitari macedoneni și străini, atașați de presă din multe țări ori publicul obișnuit au umplut până la refuz platoul și zonele sale adiacente. Asociația Macedonenilor din România a fost și ea prezentă cu o delegație din care au făcut parte deputatul său în Parlamentul României, domnul Ionel Stancu și președintele A.M.R., doamna Rogobete Laura; șeful statului macedonean, domnul Stevo Pendarovski a fost cel care a felicitat primul perechea de miri ce și-au unit destinele, după ce au parcurs acest lung ritual de nuntă.

Mirii Elisaveta Buloska și Oliver Andreevski sunt cei care au avut șansa să se căsătorească în acest loc (înscrierile se fac cu multă vreme înaintea desfășurării evenimentului), urmând obiceiuri specifice neatinse de vremuri. Un parfum aparte se degajă în atmosferă pe toată durata desfășurării acestui act de cultură străveche, umplând văile din jur, trezite la viață după multe luni de tăcere și aşteptare. Totul pare un basm ascultat de un copil la gura sobei în noptile geroase de iarnă, când, prin vocea blândă a bunicilor, sufletul răzbate dincolo de limitele cunoașterii imediate; un gând încărcat de nostalgie, bunătate și speranță, aceasta este trăirea pe care acest minut anunță eveniment cultural, încărcat de trecerea nemiloasă a anilor, ne este transmis an de an de cei ce sunt fie protagonisti, fie organizatori, fie participanți obișnuiți. Cum toate

сè на овој свет има почеток, но и крај, исклучок од ова правило не е ниту галичката свадба, одгласите полека се гасат во душите на луѓето, оптоварени со секојдневните грижи, продолжуваат со своето секојдневие трошка чувства остануваат како семе скриено во тајните одаи на душата, и како што зрното пченица го чува во него животот што ќе дојде, така и оние кои некогаш учествувале во овој прекрасен настан, остануваат засекогаш со спомени кои дефинитивно се вгнездени во нивните срца.

Лучиан Бреза

pe lumea asta au un început, dar și un sfârșit, iată că nici nunta din Galichnik nu face excepție de la această regulă, ecurile se sting încet-încet în sufletele oamenilor, încărcați de grijile cotidiene, ei se duc spre traiul lor de zi cu zi; un sămbure de emoție rămâne ascuns în tainicele încăperi ale sufletului și, întocmai cum bobul de grâu păstrează în el viața ce va să vină, tot așa și cei ce au participat o dată la acest minunat eveniment, rămân pe veșnicie cu acumularea ce s-a cuibărit definitiv în inimile lor.

Lucian Breza

МАКЕДОНИЈА БЛИЗУ ДО НАС

Во емисијата „Меѓукултурен дијалог“ од 23 јуни 2023 година, еmitувана од Радио Јаши, г.-дин Думитру Шербан, новинар од Јаши, зборуваше за Македонците од Романија кои дојдоа на овие краеви, со Благослов од Бога, за подобар живот.

MACEDONIA DE LÂNGĂ NOI

În cadrul emisiunii "Dialog intercultural" din data de 23 iunie 2023, transmisă în eter de către Radio Iași, domnul Dumitru Șerban, ziarist din Iași, a vorbit despre macedonenii din România ajunși în aceste ținuturi, cu voia Domnului, pentru un trai mai bun.

Поточно, денес разговараме со г-ѓа Кристина Кодреану, родена на 16.01.1955 година во Јаши, по професија економист. Кристина Кодреану – од татко Македонец и мајка Бугарка – таа е ќерка на Олга, мајка, родена Хациеф и на Сава Китановски, роден на 5 мај 1922 година, во Македонија, почина на 2 јануари 1992 година, во Јаши. Гостинот на денешното издание на нашата емисија, дипломирал на Факултетот за економски науки на Универзитетот „Александру Јоан Куза“ Јаши, специјализиран по економија за индустрија, градежништво и транспорт.

Пред да ја слушнеме нејзината животна приказна, со подеми и падови, со светла и сенки, ја покануваме на дијалог г-ѓа Маријана Венера Попеску, поранешен пратеник во романскиот парламент од страната Друштвото на Македонците во Романија. Ја запознав, во Јаши, на едно од минатите изданија на Саемот на книгата Либрекс, во просториите на Палас. На оваа прослава на книгата, претставниците на Друштвото на Македонците од Романија ни ги претставија најновите едиторијали кои го доведуваат минатото и сегашноста на Македонците во Романија. За нив... дознаваме повеќе детали, но дознаваме и која е целта на Друштвото на Македонците во Романија.

Concret, astăzi, dialogăm cu doamna Cristina Codreanu, născută la 16 ianuarie 1955 în Iași, fiind de meserie economist. Cristina Codreanu – din tată macedonean și mama bulgăroaică – este fiica Olgăi, mama, născută Hagiev și a lui Sava Kitanovski, născut la 5 mai 1922, în Macedonia, stins la 2 ianuarie 1992, la Iași. Invitată ediției de astăzi a emisiunii noastre a absolvit Facultatea de Științe Economice din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza“ Iași, specializarea Economia industriilor, construcțiilor și transporturilor.

Până a-i asculta povestea de viață, cu urcușuri și coborâșuri, cu lumini și umbre, o invităm la dialog pe doamna Mariana Venera Popescu, fost deputat în Parlamentul României din partea Asociației Macedonenilor din România. Am întâlnit-o, la Iași, la una dintre edițiile trecute ale Târgului de Carte Librex, din incinta Palas. La această sărbătoare a cărții, reprezentanții Asociației Macedonenilor din România ne-au prezentat din ultimele aparitii editoriale care surprind trecutul și prezentul macedonenilor din România. Despre acestea ... ascultăm mai multe amănunte, dar aflăm și care este menirea Asociației Macedonenilor din România. Reprezentanții asociației, la un moment dat, au avut un rol foarte important și pentru doamna

Баба и Дедо на госпоѓа Кристина Кодреану, на нивната свадба
Bunicii macedoneni ai doamnei Cristina Codreanu, la nunta lor

Претставниците на здружението во еден момент имаа и многу важна улога за г-ѓа Кристина Кодреану, но за што се работи ќе дознаете веднаш откако ќе ја проследиме г-ѓа Маријана Венера Попеску.

Маријана Венера Попеску: Друштвото на Македонците од Романија е формирано од 2000 година и неговата главна цел е да ги промовира и да ги направи познати македонските традиции, култура, јазик, како на нашите членови, така и на сите оние кои живеат во Романија, и не само да не промовира колку што е можно подобро туку и да се запознаеме подобро на овој начин да соживуваме заедно во мир и тишина.

Шербан Думитру: Кажете ни колку Македонци има во Романија, приближно.

М.В.П.: На последниот попис беа избројани околу 6.000 Македонци, но имаме повеќе од 8.000 регистрирани членови со текот на времето. Би сакала да истакнам дека иако тоа не е многу познато, тие живеат практично на целата територија на Романија, тие се вушност повеќе концентрирани во југ на Романија, но и во Молдова, овде во Јаши, имаме многу членови. Неодамна се израдуваа да откријам на Фејсбук две возрасни господи на возраст од седумдесет и повеќе, кои дојдоа со бранот децата бегалци за време на војната и кои во Романија беа поддржани и помогнати од кралицата Марија и Црвениот крст.

Ш.Д.: За време на Првата светска војна.

М.В.П.: Да.

Ш.Д.: На овој настан посветен на книгата ни донесовте неколку тома кои ја идентификуваат заедницата, неколку тома кои шепотат што било и што е во пазувите на македонската заедница во Романија. Дайте ни некои детали.

М.В.П.: Најпрво, дозволете ми да започнам со три книги од нашите постари членови, г-дин Благои Вангеле Брза, г-дин Луцијан Кристеа Брза, кои во основа се син и татко, и Александру Станеску. Овие членови дојдоа кај нас, во здружението и со поддршка на здружението ги напишаа своите мемоари, има три книги, биографии. Она на г-дин Александру Станеску се вика „Фотографиите на еден Македонец од Романија“. Во оваа книга, во основа, ќе го најдеме генеалошкото дрво на семејството придруженено со документи и лични фотографии, од личната архива. Г-дин Луцијан Кристеа Брза и г-дин Благои Евангелие Брза, татко и син кои со поддршка на

Cristina Codreanu, dar веѓи afla despre ce este vorba, imediat după ce o urmărim pe doamna Mariana Venera Popescu.

Mariana Venera Popescu: Asociația Macedonenilor din România a fost înființată încă din anul 2000 și are menirea, în principal, de a promova și de a face cunoscute tradițiile, cultura, limba macedoneană atât membrilor noștri, cât și tuturor celor care trăiesc în România, nu numai pentru a ne promova, cât și pentru a ne cunoaște mai bine și, în felul acesta, a conlocui în liniște și pace.

Şerban Dumitru: Să ne spuneți câți macedoneni sunt în România, estimativ.

M.V.P.: La ultimul recensământ au fost recenzati în jur de 6.000 și ceva de macedoneni, dar noi, membri înscriși de-a lungul timpului, avem peste 8.000, membri cu adeziuni. Aș vrea să vă precizez că, deși acest lucru nu e foarte cunoscut, ei locuiesc practic pe tot teritoriul României, sunt mai concentrați adevărat în Câmpia Română, dar și în Moldova, aici, la Iași, avem foarte mulți membri. De curând am avut plăcerea de a descoperi pe Facebook două doamne în vîrstă de șaptezeci și ceva de ani, care au venit cu valul de copii deportați în timpul războiului și care, în România, au fost sprijiniți și ajutați de Regina Maria și de Crucea Roșie.

Ş.D.: În perioada primului război mondial.

M.V.P.: Da.

Ş.D.: Ne-ați adus la acest eveniment dedicat cărții câteva volume care identifică comunitatea, câteva volume așezate care șoptesc ceea ce a fost și este în sânul comunității macedonenilor din România. Să ne aduceți câteva detalii.

M.V.P.: Să încep, în primul rând, cu trei cărți ale membrilor noștri mai vecni, domnul Blagoi Vanghele Breza, domnul Lucian Cristea Breza care sunt, practic, tată și fiu, și domnul Alexandru Stănescu. Acești membri au venit la noi, la asociație și, cu sprijinul asociației, și-au scris memoriile, sunt trei cărți, biografii. Cea a domnului Alexandru Stănescu se numește "Fotografiile unui macedonean din România". În această carte, practic, o să regăsim arborele genealogic al familiei însoțit de documente și fotografii personale, din arhiva personală. Domnul Lucian Cristea Breza și domnul Blagoi Evanghelie Breza, tată și fiu, care, cu sprijinul asociației noastre, au mers în Macedonia în vizită, după ani și ani, s-au întors la origini și au mers în satul străbunilor.

Născuți sub zodia „soarelui răsare”, macedonenii, în număr mic, după cum ati putut

нашето здружение отидоа во Македонија да ја посетат, по години и години се вратија на своето потекло и отидоа во селото на нивните предци.

Родени во знакот на „изгрејсонцето“, Македонците, во мал број, како што можеби забележавте, живеат на романска територија, обидувајќи се да ги зачуваат своите традиции, обичаи, носии, гастрономијата. Отворена етничка група, со длабоки корени, по стар ритам, ја збогатува културата и традицијата преку специфичната носија која гордо се прикажува на празниците и несамо, не пропуштајќи го Богот Сонце, идентитетскиот знак на оваа нација. Сончевите зраци се нашиот водич по патот што води до г-ѓа Кристина Кодреану, економист, од Јаши, од македонска етничка заедница, која ја отвора душата да ја претстави историјата на еден народ. Сè што треба да направиме е да го започнеме дијалогот со нашиот гостин и да дознаеме повеќе детали за сите работи што ги споменавме.

Ш.Д.: *Најпрво, речествате се, кажете ни за вашето семејство, за вашето потекло.*
Кристина Кодреану: *Јас се викам Кодреану Кристина, родена сум во Јаши, моето потекло и националност е македонско, моминското презиме беше Китановичи, татко ми е роден, израснат и одел на училиште во Македонија. Кога бил дете и имал речиси 16 години, дошол со дедо му во Романија, барајќи работата, бидејќи таму, во околината каде што живееле, било сиромашно, сушино место, немало работа. Првиот пат кога дојдоа во Комарник, имаше и други Македонци кои дојдоа многу пред нив и беа зрели, таткоми беше дете, дедото го оставил на чување кај еден од нив. Тој го научил пекарскиот занает, потоа полека, полека отишле во Паšcani, бидејќи барале подобри работни места, повеќе по нивни вкус, и завршиле во Паšcani. Останаа една година, дее во Паšcani, и потоа стигнаа во Јаши, се преселиле во Јаши. Пекарата во која работеше татко ми се наоѓаше на улицата Ианку Бакалу. На таа улица судбината ја натера мајка ми да остане кај баба ми и дедо ми по мајка, кои беа Бугари, а исто така дојдени од Бугарија, да работат во Романија.*

Ш.Д.: *Во кој период се случи ова доаѓање?*

К.К.: *Околу 37, 38 година од минатиот век..*

Ш.Д.: *Се наоѓаме во меѓувоениот период, пред Втората светска војна.*

constata, își duc traiul pe teritoriul românesc, încercând să-și păstreze tradițiile, obiceiurile, portul, gastronomia. Un grup etnic sociabil, cu rădăcini adânci, de rit vechi, îmbogățește cultura și tradiția prin portul specific arătat cu mândrie la sărbători și nu numai, nelipsind Zeul Soare, marca identitară a acestui neam. Razele soarelui ne sunt călăuză pe calea ce duce la doamna Cristina Codreanu, economist, din Iași, din etnia macedoneană, care-și deschide sufletul spre a face cunoscută istoria unui neam. Nu ne rămâne decât să începem dialogul cu invitata noastră și, despre toate cele pe care le-am precizat, să aflăm mai multe amănunte.

Ş.D.: Întâi să vă prezentați, să ne vorbiți despre familia dumneavoastră, despre originile dumneavoastre.

Cristina Codreanu: Mă numesc Codreanu Cristina, sunt născută în Iași, originea și naționalitatea mea este macedoneană, numele meu de domnișoară era Chitanovici, tatăl meu a fost născut, crescut și a mers la școală în Macedonia. Când era copil și avea aproape 16 ani, a venit cu bunicul în România, în căutare de muncă, pentru că acolo, în zona unde locuiau ei, era o zonă săracă, aridă, nu se găsea de muncă. Prima dată au venit la Comarnic, acolo erau alții macedoneni veniți cu mult înaintea lor și maturi, tata fiind copil, bunicul l-a lăsat în grija unuia din ei. A învățat meseria de brutar, după aia încet, încet s-au dus la Pașcani, pentru că ei erau în căutare de locuri de muncă mai bună, mai pe placul lor, și au ajuns la Pașcani. Au stat un an, doi la Pașcani, după aia au ajuns în Iași, s-au mutat în Iași. Brutăria la care lucra tata, era situată pe strada Iancu Bacalău. Pe acea stradă, întâmplarea o făcut să stea mama cu bunicii mei materni, care erau bulgari și ei tot așa veniți din Bulgaria, la muncă în România.

Ş.D.: În ce perioadă se întâmpla venirea aceasta?

C.C: Cam prin anii '37, '38.

Ş.D.: Suntem în perioada interbelică, înainte de al doilea război mondial.

C.C: Înainte de al doilea război mondial. Bunicul avea acte, fiind o persoană majoră, tata copil fiind, nu avea acte. Cât a stat aici ca să învețe meserie, a venit cel de al doilea război. El nu avea acte, granițele s-au închis și n-a mai putut pleca. Și atunci, el a rămas aici. Întâmplarea care v-am spus că avea brutăria pe strada unde locuiau bunicii mei bulgari. Limba bulgară cu macedoneasca este asemănătoare, cum îs la noi dialectele, cel din Moldova cu cel din Ardeal, cam astăea erau diferențele. S-au cunoscut, fiind cât de cât apropiati ca origini, să spun așa și așa a cunoscut-o pe

К.К.: Пред Втората светска војна. Дедо имал документи, како возрасен, татко бил дете, немал документи. Додека тој остана овде да научи занает, дојде втората војна. Немал документи, границите биле затворени и не можел да замине. И тогаш, тој остана тука. Настанот за кој ти раскажав ја имаше пекарата на улицата каде што живееја моите баба и дедо бугари. Бугарскиот и македонскиот јазик се слични, како и нашите дијалекти, оној од Молдавија и оној од Трансилванија, тоа беа разликите. Се запознаа, да се каже нешто блиски по потекло, и така ја запозна мајка ми а потоа не донесоа на свет и нас. Имав и сестра, која за жал ја нема повеќе, а во Јаши имаше, така да се каже, околу 15-20 македонски семејства, но татко ми беше најмладиот од сите. Замислете тој бил роден во 22 година колку години би имал сега? Ке беше стар. ... Бејме многу обединета етничка заедница. Бејме како семејство, немаше верски празници, имендени, родендени, кога не се среќаваа, не можев ни да кажам дека баш сите, но, генерално тие беа како семејство. Човекот каде татко ми беше оставен на чување, јас го нареков дедо. Немав баба и дедо, баба ми и

mama și am apărut noi. Eu am mai avut o soră, care, din păcate, nu mai este, iar în lași erau, să spun aşa, cam în jur de 15-20 de familii de macedoneni, dar tata era cel mai Tânăr din toți. Vă dați seama, el fiind născut în '22, câtă ani ar fi avut acum? Ar fi fost bătrân. ... A fost o etnie foarte unită. Eram ca o familie, nu existau sărbători religioase, zile onomastice, zile de naștere, în care să nu se întâlnească, n-aș putea spune chiar toți, toți. Dar, în general, erau ca o familie. Cel la care fusese lăsat tata în grija, eu îi spuneam bunicul. Eu n-am avut bunici, bunicii mei de la mama au murit când eram foarte mică și bunicii de la tata erau în Macedonia. Am fost în Macedonia când aveam trei ani, dar nu mai țin minte nimic. La trei ani nu poți să-ți amintești mare lucru.

Ş.D.: În ce zona a Macedonia?

C.C: Tetovo, la 30 km de Skopje, dar într-o zonă de munte, o zonă aridă, muntii sunt numai cu jepi, nu-i pădure, nu-i lemn, nu-i nimic, un gen de muntii Dobrogei.

Ş.D.: Și acest relief i-a determinat pe oamenii locului de acolo să vină către ...

C.C: Da, să migreze, ce să spun, în alte locuri, ca să poată să-și întemeieze și ei o situație, să aibă ce mâncă, cu alte cuvinte.

Татко и Дедото на госпоѓа Кристина Кодреану
Tatăl și bunicul doamnei Cristina Codreanu

дедо ми по мајка ми починаа кога беа многу мала, а баба ми и дедо ми од татко беа во Македонија. Беа во Македонија кога имав три години, но не се сеќавам на ништо. На три години не се сеќаваш многу.

Ш.Д.: Во која област во Македонија?

К.К.: Тетово, 30 км од Скопје, ама во планинско, суво место, планините се само со грмушки, нема шума, нема дрва, нема ништо, еден вид планини како Доброта од кај нас.

Ш.Д.: И овие тешки услови го навеле локалното население од таму да дојде до ...

К.К.: Да, да миграат, што да се каже, на други места, за подобра ситуација, да имаат што да јадат, со други зборови.

Потсетуваме дека денеска престојуваме во домот на г-ѓа Кодреану Кристина, Македонка од саенот во Јаси, а во следните неколку минути ќе дознаеме конкретни детали за средбата, пред извесно време, со роднините од Македонија, средба посредена од страна на претставниците на Друштвото на Македонците во Романија. Дознаваме и конкретни детали за занаетите кои ги имал неиззиниот татко, пекар, механичар, а потоа и изработувач на црковни предмети, раскажувајќи ни за работилницата, но и за тимот што го имал низ годините.

Животна приказна на семејство кое

Reamintim că, astăzi, poposim acasă la doamna Codreanu Cristina, macedoneancă din târgul Iașilor și, în următoarele minute, aflăm amănunte concrete despre întâlnirea, din urmă cu ceva timp, cu rudele din Macedonia, întâlnire prilejuită de reprezentanții Asociației Macedonenilor din România. Mai aflăm detalii concrete și despre meseriile pe care le-a avut tatăl Domniei Sale, brutar, mecanic și apoi făuritor de obiecte bisericești, povestindu-ne despre atelierul de lucru, dar și despre echipa pe care a avut-o de-a lungul anilor.

O poveste din viața trăită a unor familii plecate în lume pentru un trai mai bun, o poveste în care hărnicia acestor oameni a demonstrat că totul este posibil. Aflăm amănunte din interiorul atelierului de lucru, acolo unde se făureau obiecte bisericești – sfeșnice, clopote etc. Mama interlocutoarei noastre era implicată, trup și suflet, în atelier. Secvențe, trăiri, amintiri și despre bunicul, cel care venea la copii, la nepoți, din Macedonia, secvențial ... semănând bucurie în sufletele celor de aici, de acasă, casa din târgul Iașilor.

Ş.D.: Spuneți-ne, pe bunicul l-ați cunoscut?

C.C: Da.

Ş.D.: Îl puteți descrie? Bunicul de la tată?

C.C: Da. El a murit când eram eu în clasa șaptea,

тргнува низ светот за подобар живот, приказна каде трудолъбивоста на овие луѓе докажала дека се е можно. Детали дознаваме од внатрешноста на работилницата, каде што се изработувале црковни предмети - свеќници, свона и сл.; Во работилницата беше вклучена со тело и душа и мајката на нашиот соговорник,. Секвенци, доживувања, спомени и за дедото, кој доаѓал кај децата, кај внуците, од Македонија, доносувајќи радост во душите на овдешните, од дома, куќата близу панаѓурот во Јаши.

Ш.Д.: Кажи ни, дали го запозна твојот дедо?

К.К.: Да.

Ш.Д.: Можете ли да го опишете? Дедо по матко?

К.К.: Да. Почина кога беј седмо одделение, беј голема. И тој доаѓаше овде, во Романија, еднаш на две години. Едноставен, скромен старец кој знаеше малку романски. Разговарајќи со него. Кога го запознав беше стар..... Ја посетив дедовската куќа во Македонија. Старата куќа...сеуште постои.

Ш.Д.: Вардар, да, му кажа?

К.К.: Вардар, да, тоа е река. Да, и таа есушност поминување низ нивниот двор, зад куќата. Тоа е прилично голема река. Да, го знам дедо, не се сеќавам на баба. Беј мала, имав три години, не се сеќавам многу од тригодишна возраст. Немам никого овде како директни роднини по крв, сите роднини се таму, матко ми имаше двајца браќа и една сестра, од кои само сестрата е жива. И на моја голема радост, благодарение на Друштвото на Македонците во Романија, на кое уште еднаш му благодарам, за се што прави за своите членови, имав можност да ја видам сестрата на матко ми.

Ш.Д.: Во кој период? кога бејте таму

К.К.: Оваа година во септември.

Ш.Д.: Неодамна.

К.К.: Да, да, да.

Ш.Д.: Имате свежи сеќавања од оваа посета на од каде потекнува вашето семејство.

К.К. Сум била многу пати, сум била околу 10 пати досега. Во минатите комунистички времиња одеј два пати, бидејќи не ни дозволуваа. А после револуцијата одејме почесто, бидејќи со сестрата на матко ми имам многу блиски односи, освен што го носиме нејзиното име, имаме нешто слично, не знам, за мене таа е повеќе како мајка. Секогаш разговарам со неа на телефон, бидејќи и таа остана сама. Има деца. Сите

ерам mare. *Și cam venea o dată la doi ani aici, în România. Un bătrânel simplu, modest, care știa puțin românește. Vorbeam cu el. Când l-am cunoscut eu era bătrân..... Am fost la casa bătrânească în Macedonia. Casa bătrânească ... există și acum.*

Ş.D.: Vardar, da, îi spuneați?

C.C: Vardarul da, e un râu. Da, și chiar trecea prin curtea lor, în spatele casei. E o apă destul de mare, un râu destul de mare. Da, pe bunicul îl știi, pe bunica n-o țin minte. Eram mică, trei ani aveam, nu pot să-mi amintesc prea multe de la trei ani. Eu aici nu am pe nimeni, ca rude directe de sânge, toate rudele sunt acolo, tata a mai avut doi frați și o soră, din care numai sora mai trăiește. Și, spre bucuria mea, datorită Asociației Macedonenilor din România, căreia pe această cale îi mulțumesc încă o dată, pentru tot ce face pentru membrii săi, am avut ocazia să o văd pe sora tatii.

Ş.D.: În ce perioadă? Când ați fost acolo?

C.C: Anul astăzi în septembrie.

Ş.D.: Recent.

C.C: Da, da, da.

Ş.D.: Aveți amintiri proaspete din această ieșire a dumneavoastră către locurile de origine ale familiei dumneavoastră.

C.C: Am fost de multe ori, am fost de vreo 10 ori până acum. Pe timpurile trecute am fost de două ori, că nu ne dădea voie. Și după Revoluție ne-am dus mai des, pentru că eu am o legătură foarte strânsă cu sora lui tata, pe lângă că îi port numele, avem aşa, nu știu, pentru mine e mai ceva ca o mamă. Vorbesc mereu la telefon cu ea, că și ea a rămas singură. Are copii. Toți verișorii mei sunt acolo, am mulți, că toți frații au avut câte patru copii, deci am 12 verișori acolo. Toți sunt acolo. Anul astăzi când am fost, ne-am adunat. Cății mai erau, mai pe aproape, care au putut, a venit repede. Când n-am putut, din păcate, să stau decât o zi, că erau alte activități și nu puteam să mă rup de activitățile asociației. Ne-am întâlnit cu toți, pentru mine a fost o mare bucurie. Vă dați seama că dacă eu sunt singură aici, nu am pe altcineva, pentru mine ei sunt totul.

Ş.D.: De unde apropierea tatălui dumneavoastră pentru acest meșteșug, nu ușor, brutăria, modelatul aluatului și era un om cu inițiativă odată ce ...

C.C: Cel care a avut grija de tata era brutar, nu a avut altceva de învățat. Dar cu anii n-a mai rămas brutar, s-a reprofilat și a devenit mecanic. După ani și-a făcut acasă un atelier și făcea obiecte bisericesti. Turna clopote, policandrii, sfeșnice, tot ce înseamnă odoare bisericesti. Și cu meseria asta s-a pensionat.

мои братучеди се таму, јас имам многу, бидејќи сите браќа имаа по четири деца, па јас имам 12 братучеди таму. Сите се таму. Оваа година кога отидов се собравме. Уште колку беа таму, поблиску, кој можеше, дојде брзо. Но за жал, можев да останам само еден ден, бидејќи имавме други активности и не можев да се отдалам од активностите на здружението. Се запознавме со сите, тоа беше голема радост за мене. Замислете јас сама овде, немам никој друг, за мене тие се се.

Ш.Д.: Од каде беше близкота на твојот татко кон овој занает, не е лесен, пекарата, моделирањето тесто, а беше и човек со иницијатива...

К.К.: Тој што се грижеше за татко ми беше пекар, немаше што друго да научи. Но, со текот на годините престана да биде пекар, го смени профилот и стана механичар. Години подоцна направи работилница дома и изработуваше црковни предмети. Кула, камбани, полихандрии, свеќници, се што значи црквен предмет. И со оваа работа се пензионираше.

Ш.Д.: Што можете да ни кажете за работилницата на вашиот татко? Каде се наоѓаше истата? Дали работеше сам? Дали околу себе имал други занаетчи?

К.К.: Работилницата беше во дворот на куќата. Прво живеевме на Штефан Чел Маре спроти Митрополијата, а потоа во 1975 година се преселивме овде на Елена Доамна. Работилницата била во дворот на куќата и работеше заедно со неговиот баџанак, сопруг на една од сестрите на мајка ми, кој работел во леарницата во Николина. И еден од друг, еден со друг, го научија занаетот... И додека девајцата не ги затворија не се упокоија, само тоа правеа. Велам дека беше убава работа. Кога одам во толку многу цркви, сè уште гледам работи направени од рацете на овие девајца луѓе. Тоа беше продавница за црковни предмети која денес се наоѓа на Штефан Чел Маре. Живеевме од спротивната страна. И работеше со продавницата на Митрополијата. А и работеше многу добро, тој беше единствениот во Молдова што имаше таква работа. И од еден на друг пренесуваше: „Оди кај господин Китанович, добро работи, да нарачаш“, што сакаа им правеше... Има направено и камбани од 700-800. килограми, големи, големи, многу работа, опасно, тешко, отровно.

Ш.Д.: Мораа да бидат издржливи, мораа да бидат силни.

Ş.D.: Despre atelierul de lucru al tatălui dumneavoastră, ce ne puteți spune? Unde era situat acesta? Lucra singur? Mai avea și alți meșteri în jurul lui?

C.C.: Atelierul era în curtea casei. Am stat întâi pe Ștefan cel Mare, vis-a-vis de Mitropolie, după aia, în 1975, ne-am mutat aici, pe Elena Doamna. Atelierul era în curtea casei și lucra împreună cu cunnatul, soțul unei surori de-a lui mama, care lucra la turnătorie, la Nicolina. Și unul de la altul, unul cu altul, au învățat meseria ... Și până au închis ochii amândoi, numai asta au făcut. Zic eu că a fost o meserie frumoasă. Eu când mă duc în atâtea biserici văd și acum lucruri făcute de măinile acestor doi oameni. Era un magazin bisericesc, unde este de fapt și acum pe Ștefan cel Mare. Noi stăteam exact vis-a-vis. Și lucra cu magazinul Mitropoliei. Și faptul că lucra foarte bine, era și singurul în Moldova care avea asemenea meserie. Și unul la altul spunea, unul la altul transmitea: "Du-te, că la domnul Chitanovici lucrează bine, face bine, la comandă". Ce voiau, le făcea ... A făcut clopote și de 700-800 de kilograme, de 1000 de kilograme, mari, mari, muncă multă, periculoasă, grea, noxe.

Ş.D.: Trebuiau să fie durabile, trebuiau să fie puternici.

C.C.: Sigur, sigur. Pentru clopote trebuia un anumit aliaj, dacă nu puneai tot ce trebuie în el, nu suna, dacă nu suna, omul nu-l lua.

Ş.D.: Aveți poate anumite amintiri de atunci, de când făcea domnia sa toate acestea? Erau anumite cutume interne aici în atelier?

C.C.: Nu, nu, nu. Lucra el cu cunnatul și, când era la turnat, avea un cupitor rotativ aici în curte, unde erau temperaturi de mii de grade, ca să topești bronzul și toate aliajele care intrau în amestec, trebuiau mii de grade. Era o muncă grea. Era și mama care ajuta, dacă o viață a trăit lângă el, știa ce și cum. Unchiul meu care lucra la Nicolina mai avea niște foști colegi, el a fost maistru șef. Mai avea oameni cu care a lucrat și-i ruga, îi plătea pentru ziua respectivă, cât lucrau și veneau și-i ajutau, că la turnat era greu, la un clopot de aproape o mie de kilograme, era greu, destul de greu.

Ş.D.: Tatăl domniei sale a avut prilejul să vadă ce făcea tatăl dumneavoastră, bunicul dumneavoastră a luat contact cu toate acestea?

C.C.: Nu, nu, nu. Era departe. El când venea în România, stătea două, trei săptămâni, o lună, dar nu a avut ocazia să ... sau poate, știi eu, o fi văzut vreodată, dar nu, nu știi, eram un copil, nu țin minte.

Ş.D.: Care era părerea bunicului, totuși clasa a șaptea, l-ați prinse, despre ceea ce făcea tata,

К.К.: Секако, сигурно. За звоната ти требаше одредена легура, ако не ставиш сè во неа, не звони, ако не зазвони, човекот не ја купува.

Ш.Д.: Дали можеби имате одредени спомени од времето кога тој го правеше сето ова? Имаше ли внатрешни обичаи овде во работилницата?

К.К.: Не, не, не. Работеше со баџанакот и кога леја имал ротациона печка овде во дворот, каде температурите стинуваа илјадници степени, за да се стопи бронзата и сите легури што влегувале во смесата, илјадници степени. беа потребни. Беше напорна работа. Имаше и помош од мајка ми, живееше цел живот во негова близина и знаеше што и како. Вујко ми кој работеше во Николина имаше поранешни колеги, тој беше главен надзорник. Имаше и луѓе со кои работеше и ги прашуваше, им плаќаше дневница, додека работеа и доаѓаа да им помогаат, бидејќи беше тешко, со камбани тешки речиси илјада килограми, беше доста тешко за работа.

Ш.Д.: Дали дедети имаше можност да види што работи неговиот син, дали дедо ти стапи во контакт со сето ова?

К.К.: Не, не, не. Беше далеку. Кога дојде во Романија, остана две, три недели, еден месец, но немаше можност да ... или можеби, незнам, можеби видел, но не знам, бев дете, не се секавам.

Ш.Д.: Какво беше мислењето на дедоти, сепак си била седмо одделение, за тоа што прави матоти, за тоа како се интегрирал овде?

despre cum s-a integrat el aici? Foarte interesant!

C.C.: Era bătrân, să știi, era bătrân.

Ş.D.: Când venea el în România, în ținuturile acesta?

C.C.: Când venea în România, parcă-l văd, venea cu un coșuleț din nuielușe împletite și venea să ne aducă nouă o punguță de castane, că ei aveau în curte castane comestibile, că acolo-i zona unde cresc foarte multe castane. Măsline ... El asta aducea. Vă spun, un bătrânel din cela care... tata a fost cel mai mic dintre frați și el era de acum în vîrstă, că fratele lui cel mare era cu vreo 12-13 ani mai mare ca el. Un om cuminte ... Astă mi-amintesc eu, mai mult ... nu știu să vă spun amănunte despre el. Știu când venea, stătea, îl plimba tata, stătea cu noi, noi eram bucuroase, eram bucuroase amândouă că aveam un bunic.

Din ultima secvență audio pe care o postăm, aflăm amănunte despre bunicii din partea mamei, cei care au venit în România prin anii 1900. Atenție, au plecat din Bulgaria cu căruța. Mai apoi, au ajuns în România pentru a practica legumicultura, știut fiind faptul că bulgarii, prin definiție, sunt buni „zarzavagii”. Din Bulgaria, s-au pornit cu doi copii, dar, fiind iarnă, aceștia, din păcate, au murit pe drum. Însă, drumul i-a îndreptat spre târgul lașilor. Și vă lăsăm, cu atenție, să ascultați povestea, o poveste care constituie exemplu pentru fiecare dintre noi.

Ş.D.: Ne aminteați la început că aveți și sânge bulgăresc în dumneavoastră?

Г-ѓа Кодреану заеено со
нејзиниот син и
нејзината внука
Doamna Codreanu
împreună cu fiul și
nepoțica

Интересно!

К.К.: Беше стар, знаеш, беше стар.

Ш.Д.: Кога дојде во Романија, во овие краеви?

К.К.: Кога дојде во Романија, како да го гледам и сега, дојде со корпа од плетени прачки и дојде да ни донесе вреќа со костени, бидејќи имаа двор со костени за јадење, затоа што тоа е област каде што многу костени. Маслинки ... Тоа ни носеше тој. Ви велам беше еден добар стварец ... таткото беше најмладиот од браката а и тој веќе беше стар, бидејќи неговиот најстар брат беше околу 12-13 години постар од него. Пристоен човек... Така се сеќавам, повеќе... Не знам штоо да ви кажам детали за него. Знам кога дојде, остана, тато го шеташе, остана со нас, ние бевме скрекни, двете сестри бевме скрекни што имаме дедо.

Од последната аудио-секвенца што ја објавуваме, дознаваме детали за бабите и дедовците од страната на мајката, оние кои дошле во Романија околу 1900-тите години. Ја напуштиле Бугарија со запрежна кола. Подоцна, тие пристигнаа во Романија и се бавеле со градинарство, знаејќи дека Бугарите, по дефиниција, се добар градинари. Од Бугарија тргнале со две деца, но бидејќи биле зимски услови, за жал по пат починале. Сепак, патот ги доведе до градот Јаши. И ве оставаме, внимателно, да ја слушнете приказната, приказна која е пример за секој од нас.

Ш.Д.: На почетокот ни напоменавте дека имате и бугарска крв во вас?

К.К.: Да, баба ми и дедо ми дојдоа во Романија пред многу години, не можам да ви кажам точно во која година, некаде пред ... околу 1900 -1905 година, нешто слично, заминаа од таму со коњска кола. Тие дојдоа во Романија за да одгледуваат зеленчук. Се знае Бугарите по дефиниција се добри земјоделци, така велиме ние. Дојдоа, имаа две деца, заминаа на зима. Децата починале по пат. Не може да ви кажам како стигнаа до Јаши. Овде имаа уште седум деца. Мајка ми и уште шест брака и сестри. Отидов во Бугарија, ги видов сите братучеди на мама. Останавме еден месец тогаш, месец и половина, останавме кај нив, затоа што не не пуштаа да си одиме, затоа што по смртта на баба и дедо изгубијме контакт со роднините таму. Кога татко ја купи колата во 1968 година, рече, ајде да ги побараме, нема шанси да не најдеме никого. Отидовме со мајка ми, татко ми, сестрата

C.C.: Da, bunicii mei au venit în România cu mulți ani în urmă, n-aș putea să vă spun în ce an, oricum înainte de ... prin anii 1900-1905, cam aşa, au plecat de acolo cu căruța. Au venit în România pentru legumicultură. Bulgarii, știi că, prin definiție, sunt zarzavagii, aşa spunem noi. Au venit, aveau doi copii, au plecat spre iarnă. Pe drum copiii au murit. N-aș putea să vă spun cum au ajuns în Iași. Mă rog, au ajuns în Iași. Au mai făcut încă șapte copii aici. Mama și încă șase frați. Am fost în Bulgaria, am văzut toți verișorii mamii. Am stat o lună atunci, o lună și jumate, am stat la ei, că nu ne lăsau să mai plecăm, pentru că, după ce au murit bunicii, s-a pierdut legătura cu rudele de acolo. Când a cumpărat tata mașina în 1968, o zis: "Hai să mergem să-i căutăm, nu se poate să nu găsim pe cineva acolo". Am mers cu mama, cu tata, cu sora mamei și cu cunnatul și i-am găsit. Știam unde, bine, ele știau, normal că știau, dacă erau părintii lor, sigur. Ne-am dus acolo și i-am găsit pe toți, dar nu toți, era o grămadă, mulți, foarte mulți. Nu mai știai la care să te duci, la care să mai stai, "Hai și la noi, hai și la noi!" După aia, reluându-se legăturile, au început să mai vină și ei încoace.

ми и ги најдовме. Знаевме каде, добро знаеја, затоа што тие беа роднини на родителите, секако. Отидовме таму и ги најдовме сите, беа многу, многу, многу. Не знаевте каде да одите, каде да останете, „Дојди кај нас, дојди кај нас! После тоа, како што продолжија врските, почнаа да доаѓаат и овде.

Ш.Д.: Кое е презимето по мајка...

К.К.: *Хаџиев, моминското презиме на мајка. Машите баба и дедо беа Хаџиеви. Всушност, јас беев Китанович, но името на татко ми и браќата и дедо ми беше Китановски. Но, кога му ги направија овие документи овде, знаете дека во тие денови имаше многу Евреи во Јаши и на сите брзезимето им завршуваше со ич. И тогаш Китановски го претворија во Читанович. Не прекстија, бидејќи вистинското име ни беше Китановски. Ама кога се правеа документите остана така, не го сменивме името.*

Можеби вака требаше да ја започнеме нашата објава, но претпочитав прво да ја слушнете животната приказна на нашиот гостин, а сега, конечно, да ви кажам дека: Македонците се населиле на територијата на Романија во последователни бранови, првите документарни населувања се околу 1300 година. Населбата Македонија (округот Тимиш) е една од првите населби основани од Македонци на романска територија, документирана со папски записи, од 1332-1337 година.

Друг значаен момент на меѓусебно вклрутување на двата народа е доаѓањето на територијата на Романските Земји на Никодим од Тисмана (1340-1406), роден во Прилеп, во Македонија, основоположник на монаштвото во нашава земја и основач на манастирите Тисмана, Водица, Прислоп, Вишна и др. За Македонците чија земја била под османлиска доминација, романските земји го претставувале идеалот за верска и социјална слобода, постојано имало последователни бранови на македонско население кое се населувало на територијата на Романија, за подобар живот и ослободени од угнетување и верски прогон. Борбата на романскиот народ против странската доминација станала за Македонците и своја борба, директно вклучена и во борбата на Михаил Витеазул против Турците, во востанието на Тудор Владимиреску и во сите други битки што ги водел романскиот народ за ја чуваат слободата и православната вероисповед, принесувајќи го својот данок во

Ş.D.: Ce nume din partea...

C.C.: Hagiev, numele de fată al mamei. Bunicii mei se numeau Hagiev. De fapt, eu am fost Chitanovici, dar numele lui tata și al fraților și al buniciilor era Chitanovschi. Dar când i-au făcut ăștia acte aici, știți că pe vremurile aceleia în Iași erau foarte mulți evrei și toți erau cu "vici" la coadă. E, și pe urmă Chitanovschi, ce e asta? E Chitanovici. Ei ne-au botezat, că numele nostru de fapt era Chitanovschi. Dar când s-au făcut actele aşa a rămas, nu am mai schimbat numele.

Poate că аса требуia să începem postarea noastră, dar am preferat să ascultați, întâi, povestea de viață a invitati noastre, iar, acum, în final să vă spun că: Macedonenii s-au așezat pe teritoriul României în valuri successive, primele atestări documentare fiind în jurul anului 1300. Așezarea Macedonia (județul Timiș) este una dintre primele localități întemeiate de către macedoneni pe teritoriul României, atestată documentar de către evidențele papale, de dijma din anul 1332-1337.

Un alt moment important de întrepătrundere a celor două popoare este și venirea pe teritoriul Țării Românești a lui Nicodim de la Tismana (1340 - 1406), născut la Prilep, în Macedonia, întemeietorul monahismului în Țara Românească și ctitorul mănăstirilor Tismana, Vodița, Prislop, Vișina și.a. Pentru macedoneni a căror țară era sub dominație otomană (pașalâc turcesc), Țările Române au reprezentat idealul de libertate religioasă și socială, în permanență existând valuri de populație macedoneană care s-au așezat pe teritoriul României, pentru o viață mai bună și liberă de constrângeri religioase. Lupta poporului român împotriva dominației străine a devenit pentru macedoneni propria lor luptă, implicându-se în mod direct, atât în lupta lui Mihai Viteazu împotriva turcilor, în Răscoala lui Tudor Vladimirescu, cât și în toate celelalte bătălii duse de poporul român, pentru păstrarea libertății și a religiei ortodoxe, aducând tributul lor de sânge, mai târziu, în Războiul pentru Independență, dar și în cele două conflagrații mondiale.

Serban Dumitru

крв, подоцна и во војната за независност, но и во двете светски војни.

Шербан Думитру

ФОЛКЛОР НА ОХРИДСКИТЕ БРЕГОВИ

Добриот Бог оставил многу чуда на оваа Земја, а со сигурност едно од нив е, Охридското Езеро и неговите соседни области. За оние кои се уште не пристигнале овде, со цела душа им препорачувам да го сторат тоа, исклучителниот природен амбиент, топлината со која на секој чекор ве дочекуваат мештаните и знаменитостите кои можете да ги посетите се само дел од атракциите кои Охрид ви ги нуди на располагање. Во придружба на ансамблот на играорци „Сонце“, делегација на Друштвото на Македонците од Романија отпатува во оваа извонредно прекрасна област на Северна Македонија како учесници на Меѓуетничкиот фолклорен фестивал, одржан на 17.07.2023 година во Охрид и на 18.07.2023 година во Струга. По ноќно возење, главно на бугарска територија, границата ја поминуваме преку

FOLCLOR PE MALURILE OHRIDULUI

Multe minunătii a lăsat bunul Dumnezeu pe acest Pământ, iar una dintre ele este, cu siguranță, lacul Ohrid și zonele sale adiacente. Celor ce încă nu au ajuns aici, le recomand cu căldură să o facă. Cadrul natural de excepție, căldura cu care ești întâmpinat la tot pasul de localnici și obiectivele pe care le poți vizita sunt doar câteva din atracțiile pe care Ohridul îți le pune la dispoziție. Însotiti de ansamblul de dansatori „Sonțe“, o delegație a Asociației Macedonenilor din România a făcut deplasarea în această zonă superbă a Macedoniei de Nord, ca participanți la Festivalul Interetnic de Folclor, desfășurat pe 17.07.2023 la Ohrid și pe 18.07.2023 la Struga. După un drum de noapte, preponderent pe teritoriul bulgăresc, trecem granița prin punctul vamal Delcevo. Vama era complet pustie. După alte câteva ore bune de mers ne instalăm la hotel Park, situat chiar pe malul lacului

границниот премин Делчево, кој беше целосно напуштен, овде граничната полиција беше во плиток сон поради недостаток на активност; а по уште неколку добри часа возење, се сместуваме во хотелот Парк, кој се наоѓа веднаш на брегот на Охридското Езеро. Сино-зелената неизмерност на водата, околните планини јасно оцртани на позадината на летното небо, птиците кои ројат во мазни кругови над разбрануваното огледало на езерото и човечката врева на бреговите, не тераат одеднаш да заборавиме на заморот насобран во текот на долго часовното возење. По ова брзо сместување, сите го насочуваме вниманието кон целта за која сме тука: подготвување на материјалите за парадата на отворањето на фестивалот, проследено со вистински настап на нашиот тим на играорци; моралот е добар, убаво испегланите и средени народни носии чекаат да бидат облечени, за да можеме да тргнеме на пат со самодоверба. Преголемата жештина оваа година не го заобиколи ниту Охрид, така што, околу 20 часот, кога групите уметници се редеа на кејот Маршал Тито за дефилирање, стрелите на сончевата звезда сепак се чувствуваа прилично остри; истовремено со неговото зајдисонце, чистиот и ладен воздух од околните планини, пристигнувајќи во последователни бранови, благотворно се спушта над целиот пејзаж. Местото на настанот е недалеку од влезот на чаршијата, со сцена направена од дрвени штици и неколку реда седишта, звучните и светлосните инсталации се подгответи за почеток, плус организаторите на фестивалот кои се подгответи да го отворат културниот настан. Како учесници имаме здруженија на македонските заедници од Австроја, Хрватска, Србија, Словенија и Романија, сите во народни носии, убави и дотерани чекајќи го својот ред да излезат на сцената. Од другата страна на рампата имам впечаток дека претставата е безвременска, убавината на костимите, комбинираните заеднички движења на играорците, страста што го придржува секое нивно движење или ентузијазмот што се гледа на нивните лица ме превезува во друга ера, знак што protagonистите на сцената успеаја директно да ни го пренесат нам, а и на публиката, добар дел од нивната порака, толку посакуваната врска, душевниот спој меѓу уметникот и гледачот. Со голем талент и

Ohrid. Imensitatea albastră-verzuie a apei, muntii din jur conturați clar pe fundalul cerului de vară, păsările care roiau în cercuri line deasupra oglinzi vălurite a lacului și forfota umană de pe maluri, ne fac să uităm brusc de oboseala acumulată de-a lungul multelor ore de mers. După această acomodare rapidă, ne îndreptăm cu toții atenția asupra scopului pentru care suntem aici: pregătirea materialelor pentru defilarea de deschidere a festivalului, urmată de reprezentăția propriu-zisă a echipei noastre de dansatori; moralul este bun, costumele frumos călcate și aranjate așteaptă să fie îmbrăcate, aşa că putem porni cu încredere la drum.

Căldura excesivă nu a ocolit anul acesta nici Ohridul, astfel că, în jurul orelor 20.00, atunci când ansamblurile de artiști s-au aliniat pe cheiul Mareșal Tito pentru defilare, săgețile astrului solar încă se simțeau destul de tăios; odată cu apusul său, aerul curat și răcoros de peste muntii din jur, sosind în valuri succesive, se așterne binefăcător peste întregul peisaj. Cadrul de desfășurare al spectacolului se află nu departe de intrarea în bazar, cu scena făcută din scânduri și mai multe rânduri de scaune, instalațiile de sonorizare și lumină pregătite de start, plus organizatorii festivalului care sunt gata de a deschide manifestarea culturală. Ca participanți, avem asociații ale comunităților macedonene din Austria, Croația, Serbia, Slovenia și România. Toți în costume populare, frumoși și dichisivi își așteaptă rândul pentru a urca pe scenă. De dincolo de rampă am impresia că spectacolul trece în afara timpului, frumusețea costumelor, mișcările conjugate ale dansatorilor, pasiunea ce le însوțește fiecare mișcare ori entuziasmul ce li se citește pe față mă transpune și pe mine în altă epocă, semn că protagoniștii de pe scenă au reușit să ne transmită direct, și nouă, celor din public, o bună parte din mesajul lor. Mult dorita legătură, joncțiunea sufletească dintre artist și spectator e realizată cu mult talent și dăruire de către toții artiștii prezenți pe scenă; spectacolul curge de la sine, ca un voal abia perceptibil de mătase, ce se unduiște discret în bătaia vântului molatec al serii, ducând înspre oraș și crestele muntilor din jur mesajul artistic ce izbucnește de pe podiumul frumos luminat. Pe cerul de culoarea cernelei apare și luna, ca o imensă seceră gălbuiie, privind mirată spre suprafața întunecată a apei, trăgând un pic cu coada ochiului și spre minusculul ring luminat, unde noi, artiști și spectatori, am reușit să alcătuim un mic univers. Atmosfera de basm se oprește odată cu ultimele cuvinte rostite de prezentatoarea festivalului, luminile care au poleit

посветеност од сите уметници присутни на scenата претставата тече сама по себе, како едвај забележлив превез од свила, што дискретно се разбранува на мекиот вечерен ветер, носејќи ја уметничката порака што избива од прекрасно осветленниот подиум кон градот и околните планински врвови. На небото со боја како мастило се појавува и месечината, како огромен жолтеникав срп, со чудење гледајќи ја темната површина на водата, повлекувајќи се малку од аголот на окото и кон малиот осветлен прстен, каде што ние, уметниците и гледачите, успеавме да создададеме мал универзум. Атмосферата од бајките престанува со последните зборови кажани од водителот на фестивалот, светлата кои позлатија сè, почнуваат да го намалуваат својот интензитет, луѓето ги кратат редовите, секој оди во своја насока, под богато звездено небо се упатуваме и ние кон хотелот, студот веќе зафати се, еден прекрасен ден во средината на јули завршува со мала прошетка

totul încep să-și reducă din intensitate, oamenii rup rândurile, fiecare își vede de treburile lui, sub un cer bogat înstelat ne îndreptăm și noi spre hotel. Răcoarea a cuprins deja totul. O mică plimbare pe malul lacului tăcut încheie o frumoasă zi din mijloc de iulie. Luna dispăruse de pe boltă, cedând cu generozitate spațiul multitudinii de puncte luminoase ce se desfășoară pe toată suprafața celestă. Ne culcăm cu gândul la următoarea reprezentare de la Struga.

Venind dinspre lacul Prespa și alimentând apele Ohridului în dreptul mănăstirii Sfântul Naum, râul Tânăr Drim se desprinde din imensitatea apelor în dreptul orașului Struga și-și continuă drumul spre nord-vest. Podul de peste el ne dezvăluie o apă curgătoare de culoare verzuie, datorată plantelor ce îmbracă albia sa. Nu departe de el se află hotelul Drim, o construcție frumos renovată, datând de pe vremea când exista federația iugoslavă, o clădire cu forme îndrăznețe, multe linii curbe și cu o estetică avangardistă chiar și acum. Interiorul, foarte elegant și tot atât de spațios, ne întâmpină în centru cu doi palmieri înalți, leandri și

на брегот на тивкото езеро; месечината исчезна великолично отстапувајќи го просторот на мноштвото светли звезди распослани по целата небесна површина, легнаваме размислувајќи за следниот настап во Струга.

Доаѓајќи од Преспанското Езеро и напојувајќи ги водите на Охридското езеро кај манастирот Свети Наум, реката Црн Дрим се одвојува од неизмерноста на водите кај градот Струга и го продолжува патот кон северозапад, мостот над него ни ја открива зеленикавата проточна вода, благодарејќи на растенијата што ги покриваат неговото корито. Недалеку од него се наоѓа хотелот Дрим, прекрасно реновиран објект кој датира од времето кога постоеше југословенската федерација, зграда со смели форми, многу криви линии и авангардна естетика дури и денес. Внатрешноста, многу елегантна и исто толку пространа, а во центарот хотелот нè пречекува со две високи палми, олеандер и други медитерански растенија, во надворешноста доминираат ливади, грмушки, дрва и цвеќиња во изобилство, ни ја покажува вештата рака на менаџерот кој управува со овој хотелски комплекс. На прекрасно искосената трева во еден од неговите три ресторани, пред десетици луѓе седнати на масите, претстои да се одржи вториот дел од фолклорниот фестивал на кој сме учесници и ние. Истите ансамбли што настапија во Охрид ќе настапат и на сцената на хотел Дрим. Отворањето го прави ансамблот на македонски играорци од Виена, нивната еволуција по неколку моменти го плени вниманието и интересот на сите присутни кои се обединуваат со онаа на публиката по краевите во едно единствено битие, на кои им се придржуваат прекрасни уметнички ансамбли кои наизменично следат на пред нив силно осветлените подиум. Шоуто и овде беше успешно, се гасат последните музички акорди и чекорите на играорците а со нив и светлата на рефлекторите. На враќање разоворите помеѓу нас оживуваат, членовите на ансамблот Сонце брилијантно си ја извршија должноста, мисијата за која дојдовме овде беше успешно извршена, тоа ни го потврди и заслуженото бурно ракоплескање со кое многу гледачи но и членови на другите ансамбли кои чекаа на ред или веќе настапија, ги

alte планте медитеранеене; exteriorul, dominat de pajishti, arbusti, arbori și flori din abundență, ne arată o mână pricepută de manager care administrează acest complex hotelier. Pe peluza frumos tunsă a unuia dintre cele trei restaurante ale sale, în fața mai multor zeci de persoane așezate la mese, urmează a se desfășura partea a doua a festivalului de folclor la care suntem și noi participanți. Aceleasi ansambluri care au evoluat la Ohrid urmează a urca și pe scena hotelului Drim. Deschiderea este făcută de ansamblul de dansatori macedoneni din Viena, evoluția lor captivează după câteva momente atenția și interesul consumatorilor de la mese care se unește cu cel al publicului de pe marginea într-o singură ființă, cărora li se alătură minunatele ansambluri artistice ce se succed pe podiumul luminat puternic din fața lor. Spectacolul a fost și aici o reușită, ultimele acorduri muzicale și pașii dansatorilor se sting și, odată cu ele, luminile reflectoarelor. Pe drumul de întoarcere, dialogurile dintre noi se însuflăesc, membrii ansamblului Sonțe și-au făcut cu brio datoria, misiunea pentru care am venit aici a fost îndeplinită cu succes, aceasta ne-a fost confirmată de ropotele de aplauze, meritate, cu care mulți spectatori, dar și componenti ai celorlalte echipe care își așteptau rândul sau evoluaseră deja, i-au răsplătit. Sub aceeași boltă plină de stele ne îndreptăm spre hotel, în mersul mașinii luminile orașului se scurg după noi una după alta, lăsând în urmă puncte multicolore. În larg vapoarele intens luminate ne încredințează că, peste întinderea uriașă de ape, viața își urmează cursul, chiar și la această oră târzie din noapte.

Lucian Breza

наградија. Под истиот свод полн со звезди се упатуваме кон хотелот, за време на возењето со автомобил светлата на градот се преливаат едно во друго, оставајќи зад себе разнобојни точки, а осветлените бродовите нè уверуваат дека над огромното пространство на вода животот го следи својот тек дури и во овој доцен ноќен час..

Лучиан Бреза

ЧЕСТ НИ Е КОГА НАШИТЕ ДЕЈНОСТИ И ПРОЕКТИ ДОБИВААТ ПРИЗНАНИЕ И ПОЧИТ

По повод учеството на Фолклорниот камп организиран во Македонија, во Охрид, од 16 до 23 јули, Ансамблот Сонце на Друштвото на Македонците во Романија (ДМР) доби диплома и благодарница од Агенцијата за иселеништво на Република Северна Македонија, за преземените напорите со цел да се зачуваат автентичните македонски ора и музика, како и македонската култура. Уметничката програма избрана за Фолклорниот камп имаше посебна кореографија изработена од кореографот Јонел Гароафа. Заедно со етнички македонски ансамбли од повеќе европски земји, Ансамблот Сонце импресионираше со ората полни со енергија и динамика, специфични за балканските простори. „Среќни сме што го продолжуваме добиеното културно наследство, горди сме на потеклото на нашите баби и дедовци. Македонските народни ора имаат посебна убавина, а нивната автентичност не издвојува како народ. Благодариме на Агенцијата за сета поддршка! И благодариме и на Марија Александрова, етничка Македонка иселена во Австралија, за сликата која ја подари на ДМР, насловена како „Православизам“, истакнаа претставниците на АМР.

Ана Данеску

ПРОГЛАСУВАЊЕ АВТОКЕФАЛНОСТ НА МАКЕДОНСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА ВО ОХРИД

На 18 јули 1967 година во Охрид, на Третиот црковно-народен собор, Светиот синод

SUNTEM ONORAȚI CÂND ACȚIUNILE ȘI PROIECTELE NOASTRE PRIMESC RECUNOAȘTERE ȘI APRECIERE

Cu prilejul participării la Tabăra de Folclor organizată în Macedonia, la Ohrid, în perioada 16 - 23 iulie, Ansamblul Sонце al Asociației Macedonenilor din România (AMR) a primit o diplomă, dar și o scrisoare de mulțumire din partea Agenției pentru Imigrare din Republica Macedonia de Nord, pentru eforturile întreprinse în vederea păstrării dansurilor și muzicii macedonene autentice, cât și a culturii macedonene. Programul artistic ales pentru Tabăra de Folclor a avut o coregrafie specială realizată de coregraful Ionel Garoafă. Alături de ansambluri ale etnicilor macedoneni din mai multe țări europene, Ansamblul Sонце a impresionat prin dansurile pline de energie și dinamism, specifice zonei balcanice. "Suntem fericiti să ducem mai departe moștenirea culturală primită, suntem mândri de originile bunicilor noștri. Dansurile populare macedonene au o frumusețe aparte, iar autenticitatea lor ne diferențiază ca și popor. Mulțumim Agenției pentru tot sprijinul acordat! Mulțumim și Mariei Aleksandrova, etnic macedonean stabilit în Australia, pentru tabloul dăruit AMR, intitulat "Pravoslavism", au menționat reprezentanții AMR.

Ana Dănescu

AUTOCEFALIA BISERICII ORTODOXE MACEDONENE A FOST DECLARATĂ LA OHRID

La 18 iulie 1967 la Ohrid, în cadrul celui de-al treilea sinod popular al Bisericii Ortodoxe Macedonene – BOM (desfășurat cu reprezentanți ai bisericii provenind de la toate nivelele, dar și cu

на Македонската православна црква (МПЦ), донесол одлука за прогласување автокефалност на МПЦ како наследничка на обновената Охридска архиепископија.

Одлуката ја соопштил новиот архиепископ Охридски и Македонски г. Доситеј чие световно име е Димитрија Стојковски. По него за архиепископи на МПЦ се избрани г. Ангелариј (Цветко Крстевски), потоа г. Гаврил (Ѓорѓи Милошевски), г. Михаил (Методи Гогов) и г. Стефан (Стојан Велјановски).

Прогласувањето на автокефалноста ги разлути националистичките кругови во Српската православна црква (СПЦ).

На прогласувањето на автокефалност на МПЦ му претходеле активности уште во текот на НОБ. Пред самиот крај на војната, во 1944 г. во селото Врановци бил создан Иницијативен одбор за организирање на МПЦ. На 3 јануари 1945 година, Иницијативниот одбор за обновување на Охридската архиепископија испратил писмо до Светиот архијерејски синод на СПЦ со образложение на иницијативата. Писмото пристигнало до СПЦ на 22 јануари 1945, а на него одговорил претераниот скопски митрополит Јосиф: „Штом бидам слободен, ќе се погрижам да се видам со вас, во Белград или Скопје“.

reprezentanți ai societății civile macedonene), s-a luat decizia de a fi declarată autocefala BOM drept succesoare a Protopopiatului Reînnoit de la Ohrid - PRO.

Decizia a fost anunțată de noul Arhiepiscop de Ohrid și Macedonia, sfântul Dositei, al cărui nume secular a fost Dimitrija Stoikovski. După acesta, ca arhiepiscopi ai BOM, au urmat, în ordine cronologică, sfântul Anghelarie (Tvetko Kârstevski), apoi sfântul Gavril (Ghiorghe Miloșevski), sfântul Mihail (Metodi Gogov) și actualul, sfântul Stefan (Stoian Velianovski).

Declarația de autocefalie a supărat cercurile naționaliste din Biserica Ortodoxă Sârbă (BOS) la acel moment, cu toate că, îluând-o pe firul istoriei, BOS a rezultat din BOM, iar la momentul anului 1967 BOM ajunsese un apendice al BOS, care nu avea nici un fel de drepturi.

Declarația de autocefalie a BOM a fost precedată de activități în cadrul PRO. Înainte de sfârșitul războiului, în anul 1944, în satul Vranovți, a fost creat un Consiliu de Inițiativă pentru organizarea BOM. La 3 ianuarie 1945, Consiliul de Inițiativă pentru Restaurarea Arhiepiscopiei Ohridului a trimis o scrisoare Sfântului Sinod al Episcopilor BOS conținând o explicație a inițiativei. Scrisoarea a ajuns la BOS la data de 22 ianuarie 1945, iar mitropolitul de Skopje, Iosif (a cărui

На 4 март 1945 година, во Скопје бил одржан Првиот црковно-народен собор, на кој била донесена резолуција за обновување на Охридската архиепископија, како Македонска православна црква. На 9 март 1945 година Иницијативниот одбор испратил телеграма до СПЦ со известување дека „на 4 март, во Скопје, во главниот град на Македонија, се собра македонскиот црковно-народен собор на кој делегатите ја искајаа еднодушната желба на сите православни Македонци за што побрзо прогласување самостојна Македонска православна црква, односно обновување на историската Охридска архиепископија“.

Светиот синод на СПЦ го замолил митрополитот Јосиф да замине во Скопје, но министерот за внатрешни работи не му издал патна дозвола.

На 2 април 1945 година, митрополитот Јосиф го известил Светиот синод на СПЦ дека формирал црковен суд за Скопската епархија, со прврено седиште во Врање. Како реакција на тоа, со акт на претседателството на владата на Македонија, број 1.228 од 25 јули 1945 година, доставен до администраторот на Српската патријаршија, било испратено известување дека свештенството на Скопската епархија, на својата редовна седница од 18 јули 1945 година, ги разгледувало провокациите на митрополитот Јосиф, кој во црквите во Македонија го испраќал својот гласник кој делел пари за помош на Скопската, Злетовско-струмичката и Охридско-битолската епархија.

На 7 декември 1946 година, делегација на Иницијативниот одбор (составена од свештениците Нестор Попов, Кирил Стојанов и Мукаетов, заедно со две граѓански лица) одржала состанок со српскиот патријарх Гаврил и митрополитот Јосиф, на кој дошло до израз недоразбирањето меѓу двете страни во спорот. Подоцна, патријархот Гаврил се согласил во рамките на СПЦ, Македонците да поставуваат свештеници и да избираат нови црковни одбори и совети во кои би влегле и Македонци. Исто така, тој предложил да се достави акт до владата со молба да им се дозволи на митрополитот Јосиф и на епископите Викентие и Венјамин да се вратат во Македонија за да воспостават црковен поредок.

На 10 мај 1947 година, во 20 часот и 30 минути, каде патријархот Гаврил дошле генералот Љубодраг Ѓуриќ и Лазар Колишевски. На средбата, генералот Ѓуриќ ја истакнал ропската положба на македонскиот народ во минатото и ја критикувал великосрпската пропаганда,

позије и numire se datorau BOS), aflat în exil la Belgrad, a răspuns: „De îndată ce voi fi liber, voi avea grija să vă întâlnesc, la Belgrad sau la Skopje“.

La 4 martie 1945, la Skopje, a avut loc Primul Sinod popular, la care a fost adoptată o rezoluție pentru transformarea Arhiepiscopiei Ohridului în Biserica Ortodoxă Macedoneană. La 9 martie 1945, Consiliul de Inițiativă a trimis către BOS o telegramă cu sesizarea că „la 4 martie, la Skopje, capitala Macedoniei, s-a întrunit Primul Sinod popular macedonean, la care delegații și-au exprimat dorința unanimă. Ortodocșii macedoneni s-au declarat a fi în favoarea realizării cât mai curând posibil a independenței Bisericii Ortodoxe Macedonene, adică în favoarea restaurării arhiepiscopiei istorice Ohrid“.

Sfântul Sinod al BOS i-a cerut mitropolitului Iosif să meargă la Skopje, însă ministrul de Interne macedonean nu i-a eliberat permis de călătorie.

La data de 2 aprilie 1945, Mitropolitul Iosif a informat Sfântul Sinod al BOS că a înființat o instanță de judecată bisericăescă pe lângă Episcopia Skopje, cu sediu temporar la Vranie. Ca reacție la înființarea acestei instanțe, printr-un act emis de președintele guvernului Macedoniei, având numărul 1228 din 25 iulie 1945, care a fost înmânat și administratorului Patriarhiei Sârbe, a fost transmisă o notificare cum că în cursul ședinței ordinare din data de 18 iulie 1945, clerul eparhiei Skopje a luat la cunoștință de provocările Mitropolitului Iosif, care și-a trimis reprezentantul la bisericile din Macedonia pentru a împărți bani în vederea „ajutorării“ eparhiilor din Skopje, Zletovo - Strumița și Ohrid - Bitola.

La 7 decembrie 1946, o delegație a Colegiului de Inițiativă (formată din preoții Nestor Popov, Kiril Stoianov și Mukaetov, împreună cu două persoane apartinând societății civile) a avut o întrevedere cu Patriarhul Sârb Gavril și cu Mitropolitul Iosif, ocazie cu care neînțelegerile existente între cele două părți nu au mai putut fi ascunse. Mai târziu, Patriarhul Gavril a fost de acord, în cadrul BOS, să facă niște amendamente prin care macedonenii puteau să-și numească preoții și să aleagă noi consilii bisericesti, iar în comitetele bisericestii aveau voie să intre și macedonenii. De asemenea, el a propus să se înainteze guvernului macedonean un act prin care cerea să se permită ca mitropolitul Iosif și episcopii Vikentie și Beniamin să se întoarcă în Macedonia pentru a stabili ordinea ecclaziastică.

Pe data de 10 mai 1947, la ora 20.30, generalul Liubodrag Ghiurichi și Lazar Kolișevski au avut o întâlnire cu Patriarhul Gavril al BOS. La

господин господин Стефан
Sfîntul Stefan

истакнувајќи дека Македонците сакаат своја црква, а истото го истакнал и Колишевски. И Ѓуриќ и Колишевски повториле дека Македонците нема да отстапат од своите барања и дека прашањето уште повеќе ќе се заострува.

Архијерејскиот собор на СПЦ упорно опстојувал на своите ставови и поради тоа, по Соборот од 9 и 10 мај 1946 година, во своите понатамошни барања, Иницијативниот одбор истапувал со помали барања, т.е. наместо како автокефална, се барало да биде признаена како самостојна црква. Но, барањето на Иницијативниот одбор повторно не наишло на одобрување. По долги години на статус-кво состојба, од 4 до 6 октомври 1958 година, во Охрид бил одржан Вториот македонски црковно-народен собор, каде што била прифатен предлогот за обнова на Свети-Климентовата Охридска архиепископија, олицетворена во самостојната Македонска православна црква, а за нејзин прв епископ бил избран г. Доситеј.

Архијерејскиот собор на СПЦ се согласил со одлуките на Македонскиот црковно-народен собор, во одлуката АС. бр. 47/1959 година и 6/1959 година зап. 57 од 17/4 јуни 1959 година. Одлуката за самостојност на МПЦ била потврдена преку отслужувањето на заедничка архијерејска литургија со српскиот патријарх

Întâlnire, generalul Ghiurichi a subliniat statutul din trecut de popor sclav al poporului macedonean și a criticat propaganda sârbă care a activat în acest sens, menționând că macedonenii își doresc propria biserică, iar Kolișevski a subliniat și el același lucru. Atât Ghiurichi, cât și Kolișevski au reiterat faptul că macedonenii nu se vor abate de la cerințele lor și că problema va deveni și mai gravă.

Consiliul Episcopilor BOS s-a încăpățânat să își susțină punctele sale de vedere și de aceea, după Sinodul din 9 și din 10 mai 1946, dar și în cererile sale ulterioare, Consiliul de Inițiativă al BOM a înaintat cereri având o finalitate de mai mică anvergură, adică, în loc să se ceară autocefalia, s-a cerut să fie recunoscută BOM ca biserică independentă. Dar nici noua cerere a Consiliului de Inițiativă nu a fost aprobată. După mulți ani în care situația existentă între BOM și BOS a fost una de status quo, în perioada 4-6 octombrie 1958, la Ohrid, a avut loc cel de-al doilea Sinod popular macedonean, unde propunerea de restaurare a Arhiepiscopiei Sfântului Kliment Ohrideanul, ca întruchipare a Bisericii Ortodoxe Macedonene independentă, a fost acceptată, iar ca prim episcop al ei a fost ales sfîntul Dositei.

Consiliul Episcopilor BOS a fost de acord cu hotărârile celui de al doilea Sinod popular macedonean și le-a consfințit prin decizia AC cu numărul 47 din anul 1959, precum și decretele

Герман, на 19 јули 1959 година во црквата Св. Мина во Скопје, а истовремено била извршена и хиротонија на преспанско-битолскиот владика Климент. Со тоа, Светиот архиерејски синод на СПЦ дал самостојност на Македонската православна црква, со тоа што таа и понатаму останала во канонско единство со СПЦ, преку нејзиниот патријарх.

По неколку дена, во црквата Св. Никола во Штип, г. Наум бил хиротонисан за владика на Злетовско-струмичката епархија. Исто така, бил конституиран Синодот на МПЦ според Уставот на МПЦ, како и другите административни органи и тела во архиепископијата и во епархиите.

Во мај 1962 година, во придружба од патријархот Герман, со неколку епископи на СПЦ, во посета на МПЦ дошол патријархот московски Алексиј, придружуван од митрополитот Никодим, епископот Пимен и повеќе високодостоинственици на Руската православна црква. На празникот на Св. Кирил и Методиј, во црквата Св. Богородица Каменска во Охрид била одржана и архиерејска литургија, на која што зеле учество патријархот московски Алексиј, патријархот српски Герман и архиепископот охридски и митрополит македонски Доситеј. Ова било прво сослужување на поглаварот на МПЦ со поглавари на други автокефални цркви.

Во 1966 година, односите со СПЦ повторно се влошиле. По новонастанатите недоразбирања и судири, Светиот синод на МПЦ на 17 јули 1967 година, во Охрид, го свикал Третиот црковно-народен собор и на свечената седница во охридската црква Св. Климент ја прогласил Македонската православна црква за автокефална. Чинот на прогласувањето на автокефалноста на Македонската православна црква бил извршен на Светата архиерејска литургија, отслужена во црквата Св. Богородица Перивлепта (тогаш позната и како Св. Климент) на 19 јули 1967 година, од Светиот архиерејски синод на МПЦ.

На 12 ноември 2009 година, Македонската православна црква во своето име ја додала додавката „Охридска архиепископија“, како директна наследничка на старата Охридска архиепископија. Покрај додавката, МПЦ-ОА извршила и промена во грбот и знамето, односно наместо приказот на црквата Св.

6/1959 și respectiv 17 din data de 4 iunie 1959. Decizia de independentă a BOM a fost confirmată și prin celebrarea unei liturghii episcopale comune cu patriarhul sărb Gherman, la data de 19 iulie 1959, în biserică Sfânta Mina din Skopje și, în același timp, a fost săvârșită și hirotonisirea Episcopului Kliment de Prespa-Bitola. Cu săvârșirea acestor gesturi, Sfântul Sinod al Episcopilor din BOS a acordat independența atât de mult dorită Bisericii Ortodoxe Macedonene, ea continuând totuși să rămână în continuare în unitate canonica cu BOS, prin patriarhul acesteia. Cu această ocazie BOM a început să aibă o nouă constituție și noi regulamente.

După câteva zile de la aceste evenimente, în biserică Sfântul Nikola din Štip, sfîntul Naum a fost hirotonit episcop al eparhiei Zletovo - Strumița. De asemenea, Sinodul BOM s-a constituit conform noii constituții a BOM, la fel cum s-a întâmplat și cu alte organe și organisme administrative din arhiepiscopii și eparhii.

În luna mai a anului 1962, însotit de Patriarhul Gherman, care era acompaniat de mai mulți episcopi ai BOS, a venit și Patriarhul Alexei al Moscovei pentru a vizita împreună BOM. Aceștia au venit însotiti de Mitropolitul Nicodim, Episcopul Pimen și mai mulți alți înalți oficiali ai Bisericii Ortodoxe Ruse. Cu ocazia celebrării Sfintilor Chiril și Metodiu, în cadrul bisericii "Sfânta Născătoare de Dumnezeu Kamenska", din Ohrid, a avut loc o liturghie episcopală, la care au participat Patriarhul Alexi al Moscovei, Patriarhul Gherman al Serbiei și Arhiepiscopul Ohridei - Mitropolitul Dositei al Macedoniei. Atunci a fost prima dată când s-a desfășurat un serviciu comun al șefului BOM cu șefii altor biserici autocefale europene.

În anul 1966, relațiile cu BOS s-au deteriorat din nou. După noile neîntelegeri și ciocniri, Sfântul Sinod al BOM din 17 iulie 1967 a convocat la Ohrid cel de al treilea Sinod popular macedonean și la ședința solemnă, care s-a ținut în cadrul bisericii "Sfântul Kliment" din Ohrid, Biserică Ortodoxă Macedoneană a fost declarată autocefală. Actul de declarare al autocefaliei Bisericii Ortodoxe Macedonene a fost finalizat prin susținerea Sfintei Liturghii Episcopale, slujită în Biserică "Sfânta Născătoare de Dumnezeu Peribleptos" (cunoscută la acea vreme și sub numele de "Sfântul Kliment") la data de 19 iulie 1967, de către Sfântul Sinod al Episcopilor BOM.

Pe data de 12 noiembrie 2009, Biserică Ortodoxă Macedoneană a adăugat numelui său sufixul „Arhiepiscopia Ohrid”, ca succesor direct al vechii Arhiepiscopiei de Ohrid. Pe lângă adăugare, BOM a făcut o modificare a stemei și drapelului,

Богородица – Перивлепта, била ставена црквата Св. Софија во Охрид, како седиште на архиепископите на Охридската архиепископија.

Минатата година, по долгогодишниот спор меѓу Српската и Македонската православна црква, СПЦ ја призна автокефалноста на МПЦ.

Марјан Михајлов

КАТАСТРОФАЛНИОТ ЗЕМЈОТРЕС

Утрото во 5:17 часот, на 26-и јули, пред 60 години, катастрофален земјотрес го погоди Скопје и одзеде околу 1.100 животи, 3.000 граѓани биле повредени, а без дом останале околу 200.000 жители на главниот град на Македонија.

Земјотресот од 26 јули 1963 година е една од најкатастрофалните природни непогоди што го погодила Скопје и Македонија. Силината на земјотресот била 9 степени според Меркалиевата скала, односно 6,1 степен според

adică, în locul reprezentării bisericii "Sfânta Născătoare de Dumnezeu Peribleptos", biserică "Sfânta Sofia" din Ohrid a început să fie reprezentată pe stema și drapelul BOM ca sediu al arhiepiscopilor și protopopiatului de Ohrid.

Anul trecut, după disputa de lungă durată dintre Bisericile Ortodoxe Sârbă și cea Macedoneană, BOS a recunoscut autocefalia BOM.

Marjan Mihajlov

CUTREMURUL CATASTROFAL

Pe data 26 iulie, la ora 5:17 dimineața, în urmă cu 60 de ani, un cutremur catastrofal a lovit orașul Skopje și a avut drept bilanț: aproximativ 1.100 de morți, aproximativ 3.000 de cetăteni răniți și aproximativ 200.000 de locuitori ai capitalei macedonene rămași fără adăpost.

Cutremurul din data de 26 iulie 1963 este unul dintre cele mai catastrofale dezastre naturale

Рихтеровата сеизмичка скала. Потресот траел 20 секунди, а потоа серија помали потреси имало до 5:43 часот.

Во својата историја, градот повеќе пати пропаѓал и одново се градел. На просторот меѓу селата Злокуќани и Бардовци бил градот Скупи, центар на провинцијата Дарданија. Овој римски град во 518 година, исто така, бил целосно разурнат од земјотрес. Регионот околу реката Вардар е зона со висока сеизмичка активност. Скопје целосно било разрушено од земјотрес и во 1555 година.

Скопскиот земјотрес од 26 јули 1963 година бил почувствуваан на простор од околу 50.000 квадратни километри, низ долината на реката Вардар. Од потресот биле урнати 15.800 станови, а оштетени 28.000 домови. Под урнатините животот го загубиле 1.070 негови граѓани, а некои од повредените починале подоцна.

По земјотресот градот почнал да се гради по урнек по проектите на Кензо Танге и Адолф Циборовски. Старата железничка станица денес е Музеј на Град Скопје и претставува симбол на големиот земјотрес. Сказалките од часовникот на станицата се сопрени во моментот на фаталниот удар ви 5:17 часот изутрината, додека градот се уште бил во летен сон.

Првата помош за граѓаните на Скопје дошла од војската и од тогашните југословенски републики, а неколку дена по земјотресот започнала да пристигнува помош и спасувачки екипи од целиот свет. Точно 87 нации од светот испратиле некаква помош во Скопје кои помогнале тој да се изгради повторно, поради тоа градот го носи и епитетот „Град на солидарноста“. А како голема земја пријател Романија учествува во обновата на градот Скопје со изградба на поликлиниката Букурешт која до денес е симбол на солидарноста на романската држава кон Македнија и позната помеѓу народот како „Романска Болница“.

Во Скопје, за првпат во времето на Студената војна меѓу капиталистичкиот запад и комунистичкиот исток, се сретнале американски и советски воени сили кои заеднички им помагале на настраданите скопјани.

Според некои податоци во земјотресот загинале 120 деца и една од првите мерки на

care au lovit orașul Skopje și Macedonia. Forța cutremurului a avut o intensitate de 9 grade conform scării Mercalli, adică 6,1 grade după scara seismică Richter. Durata seismului inițial a fost de 20 de secunde, iar apoi au fost o serie de replici de mai mică intensitate până la ora 5:43.

În lunga sa istorie, orașul a fost adus în stare de ruină și a fost reconstruit de mai multe ori. În zona dintre actualele sate Zlokuchiani și Bardovți se afla odată orașul roman Skupi (la câțiva km de actualul oraș Skopje), centrul provinciei Dardania. Acest oraș roman, în anul 518, a fost și el complet distrus de un cutremur. Regiunea din jurul râului Vardar este o zonă cu activitate seismică ridicată. De asemenea, orașul Skopje a mai fost complet distrus de un cutremur în anul 1555.

Cutremurul de la Skopje din data de 26 iulie 1963 a fost resimțit pe o suprafață de aproximativ 50.000 de kilometri pătrați, de-a lungul întregii văi a râului Vardar. Cutremurul a distrus 15.800 de apartamente și a afectat 28.000 de case. 1.070 dintre cetățenii săi și-au pierdut viața sub dărâmături, iar unii dintre răniți au decedat mai târziu.

După cutremur, orașul a început să fie reconstruit după planurile arhitecților Kenzo Tange și Adolf Čiborovski. Vechea gară a orașului a devenit Muzeul Orașului Skopje și este astăzi un simbol al marelui cutremur. Acele ceasul aflat pe peretele de la stradă al gării s-au oprit în momentul începerii cutremurului, la ora 5:17 dimineață, oră la care orașul încă era adormit.

Primul ajutor pentru cetățenii din orașul Skopje a venit de la armata macedoneană și din republicile federative iugoslave de atunci, iar la câteva zile după cutremur au început să sosescă transporturi cu ajutoare și echipe de salvare din toată lumea. Mai exact 87 de națiuni din întreaga lume au trimis ajutoare la Skopje și au ajutat la reconstruirea acestuia, de aceea orașul poartă epitetul de „Orașul Solidarității“. România a demonstrat și cu această ocazie marea prietenie și bunele relații pe care, de-a lungul timpului, le-a avut cu Macedonia și a participat la reconstrucția orașului Skopje. Aici, România a construit o polyclinică care a primit numele de Polyclinica București și care și în ziua de astăzi este considerată simbolul solidarității între cele două state. Skopjenii au numit de altfel această polyclinică „Spitalul Românesc“.

La Skopje, pentru prima dată de la începutul Războiului Rece dintre Occidental capitalist și Oriental comunista, forțele militare americane și sovietice s-au întâlnit și i-au ajutat împreună pe

тогашните градски власти било евакуирање на скопските деца низ Македонија и низ тогашна СФРЈ. За да биде евакуирањето поорганизирано, било формирало Одделение за народна одбрана при Градското собрание, а со евакуација биле опфатени и неактивните жители: жени, стари и изнемоштени, инвалиди и сите деца до 15 годишна возраст. Вкупно 105.000 лица биле евакуирани по земјотресот, од кои околу 30.000 биле деца. Така, извесен период по земјотресот, Скопје станал град без деца.

Дел од евакуираните, 63.200 лица, заминале кај свои роднини и пријатели во внатрешноста на Македонија, а 41.743 биле распоредени во другите тогашни југословенски републики.

Марјан Михајлов

МАКЕДОНИУМ

Илинденското востание беше првиот чекор на земјата кон суверенитет. На 2 август 1903 година, Крушево стана дом на краткотрајната Македонска Република основана од револуционери. Републиката беше придушена од Отоманската империја само 10 дена подоцна. Востанието се одбележува воедно со празникот познат како Илинден и се одржува на 2 август.

Во Северна Македонија, на два километри јужно од градот Крушево во 1974 година, на истиот ден, 2 август, на ден Илинден беше свечено отворен, споменикот познат како МАКЕДОНИУМ. Овој архитектонски комплекс се посакуваше да биде споменик посветен на оние кои ги загубија животите во борбата за национално ослободување на Македонија.

Архитекти на оваа топчеста градба биле Јордан Гробулоски и Искра Габулоска, а изградена е во апстрактен симболистички стил, што е нивно најдобро дело. Споменикот се наоѓа на највисоката точка на ридот Гумење и има поглед кон градот Крушево.

Главната зграда претставува воинствен боздоган од 15 век. Внатре има серија витражи и апстрактни скулптури, од кои секоја означува пресвртница во историјата на Македонија. Но, пред да стигнете до главната структура, ќе поминете низ уредена патека. Пристапот е поделен на неколку секвенци длабоко

skopjenii aflați la nevoie.

Potrivit unor statistici, 120 de copii au murit în urma cutremurului, iar una dintre primele măsuri luate de autoritățile orașului de la acea vreme a fost evacuarea copiilor din Skopje în întreaga Macedonia, precum și în celelalte Republii Federative Iugoslave de atunci. Pentru ca evacuarea să fie cât mai bine organizată, primăria a înființat pe lângă Consiliul Local o "Direcție pentru Apărarea Poporului", iar în procesul de evacuare au fost inclusi și alți rezidenți ai orașului: femei, bătrâni și infirmi, invalizi și toți copiii până la vîrstă de 15 ani. În total, un număr de 105.000 persoane au fost evacuate după cutremur, dintre care aproximativ 30.000 erau copii. Astfel, la puțin timp după cutremur, Skopje a devenit un oraș fără copii.

O parte dintre evacuați, 63.200 de persoane, s-au dus la rudele și prietenii lor pe teritoriul Macedoniei, iar 41.743 au fost dislocați în celelalte republici federative iugoslave.

Marjan Mihajlov

MAKEDONIUM

Revolta de Ilinden a fost primul pas al Macedoniei către suveranitate. La 2 august 1903, Kruševo a devenit casa Republicii Macedonia de scurtă durată, fondată de revoluționari. Republica a fost sugrumată de Imperiul Otoman doar 10 zile mai târziu. Revolta este marcată de o sărbătoare cunoscută sub numele de Ilinden și are loc pe 2 august.

În Macedonia de Nord, la doi kilometri de sudul orașului Kruševo, a fost inaugurat, în anul 1974, în aceeași zi, de 2 august, de Ilinden, monumentul cunoscut sub numele de MAKEDONIUM. Acest complex arhitectonic s-a dorit a fi un memorial închinat celor care și-au pierdut viață în lupta pentru eliberarea națională a Macedoniei.

Arhitectii acestui edificiu globular au fost Jordan Grobuloski și Iskra Gabuloska. Aceasta a fost construit în stilul simbolist abstract, fiind cea mai bună lucrare a lor.

Monumentul este situat în cel mai înalt punct al dealului Gumenia și are vedere la orașul Kruševo.

Clădirea principală reprezintă un buzdugan de războinic din secolul al XV-lea. În interior se află o serie de vitralii și sculpturi abstracte, fiecare

импрегнирани со симболика. Почетокот е означен со бели бетонски скулптури кои симболизираат одврзани огромни метални синџири, претставувајќи го ослободувањето од отоманските окови на македонскиот народ. Автор на овие скулптури е Јордан Гробулоски. Првиот дел се состои од кружен простор на „Криптата“. Од сидовите се проектирани цилиндрични скулптури со метални плочи кои ги содржат имињата на важни војници и револуционери кои паднале во битката. Патеката продолжува до „Амфитеатарот“ со бројни цилиндрични бетонски „седишта“ и еден керамички сид во живи бои. Сидот е комплетиран со геометриски форми изработени од познатиот сликар Петар Мазев. Централната точка е самиот споменик. Сферичната бела бетонска конструкција, која мери околу 20 метри во дијаметар, има големи, истакнати овални прозорци. Горните содржат витраж, дело на Борко Лазески, додека долните прозорци отвораат прекрасни погледи кон пејзажот.

Секој од деловите опишува значајни настани за Илинден. Присутна е симболика низ целата внатрешност. Од сите четири страни, сидовите меѓу долните прозорци се покриени со два релјефи кои ги прикажуваат - на апстрактен јазик карактеристичен за периодот во кој се создаваат - националното будење и борбата на македонскиот народ за ослободување. Споменикот служи како спомен на 2 август, еден од најважните датуми во историјата на македонската нација. Со текот на времето, привлече меѓународен интерес и внимание, добивајќи импресивен број посетители годишно. Меморијалниот комплекс беше каталогизиран како споменик на културата кратко по неговото градење и на тој начин уживаше во заштитата на локалните институции.

Мариана Венера Попеску

marcând un punct de cotitură în istoria Macedoniei de Nord. Însă, înainte de a ajunge la structura principală, veți trece printr-o potecă amenajată. Accesul este împărțit în mai multe secvențe profund impregnate de simbolism. Începutul este marcat de sculpturi din beton alb care simbolizează lanțuri metalice uriașe care sunt desfăcute, reprezentând slăbirea cătușelor otomane asupra poporului macedonean. Aceste sculpturi îl au ca autor pe Iordan Grabuloski. Prima secțiune este formată dintr-un spațiu circular al „Criptei“. Din pereti se proiectează sculpturi cilindrice cu plăci metalice care conțin numele soldaților și revoluționarilor importanți căzuți în luptă. Poteaca se continuă spre „Amfiteatru“ cu numeroase „scaune“ cilindrice din beton și un perete de ceramică în culori vii. Peretelile sunt completate cu forme geometrice realizate de renumitul pictor Petar Mazev. Punctul central este monumentul însuși.

Construcția sferică din beton alb, care măsoară aproximativ 20 metri în diametru, are ferestre mari ovale proeminente. Cele de deasupra conțin vitralii, opera lui Borko Lazescu, în timp ce ferestrele de jos deschid priveliști frumoase ale peisajului.

Fiecare dintre părți descrie evenimente importante pentru Ilinden. Există simbolism prezent în tot interiorul. Pe toate cele patru laturi, zidurile dintre ferestrele inferioare sunt acoperite de câte două reliefuri înfățișând fiecare - într-un limbaj abstract caracteristic perioadei în care au fost create - trezirea națională și lupta poporului macedonean pentru eliberare.

Monumentul servește drept memorial al zilei de 2 August, una dintre cele mai importante date din istoria națiunii macedonene. În timp, a trezit interes și atenție internațională, primind anual un număr impresionant de vizitatori. Complexul memorial a fost catalogat ca monument cultural la scurt timp după ce a fost construit și s-a bucurat astfel de protecția instituțiilor locale.

Mariana Venera Popescu

ЗА ЕТНИЧКИТЕ МАКЕДОНЦИ МЕСЕЦ АВГУСТ Е ПОД ЗНАКОТ ИЛИНДЕН

Почетокот на месец август за Македонци во рамките на Друштвото на Македонците во Романија (ДМР) е натоварен со историското значење на Илинден но и религиозното значење на Свети Илија, според стариот календар.

Членовите на филијалите на ДМР од целата држава го одбележаа Илинден преку низа акции и настани. Во филијалата на ДМР Крајова, членовите и симпатизерите заедно со Маријана Венера Попеску и пратеникот Јонел

PENTRU ETNICII MACEDONENII, LUNA AUGUST ESTE SUB SEMNUL ILINDEN

Începutul lunii august este pentru etnicii macedoneni din cadrul Asociației Macedonenilor din România (AMR) încărcat de semnificații atât istorice, Ilinden, cât și religioase, Sfântul Ilie, pe rit vechi.

Membrii din cadrul filialelor AMR din întreaga țară au marcat sărbătoarea de Ilinden printr-o serie de acțiuni și evenimente. La filiala AMR Craiova, membrii și simpatizanții alături de Mariana Venera Popescu, cât și de deputatul Ionel

Станку зборуваа за важноста на овој ден за македонскиот народ.

„На 2 август ја славиме вековната историја на македонскиот народ, го славиме Илинден, го славиме и Свети Илија, но и вооруженото востание од 1903 година, кое го отвори патот за денешната плуриетничка и мултикультурна демократија на Северна Македонија, го славиме камен-темелникот на Република Северна Македонија. Не смееме да заборавиме дека на 2 август 1903 година беше покренат вооружениот бунт на македонскиот народ против Османлиската империја, чие ропство траеше повеќе од 500 години. Овој ден не обврзува сите нас, како етнички Македонци, да се обединиме за напредок и успех и на земјата чиишто граѓани сме, Романија, но и на земјата татковина на нашите претходници, Северна Македонија.

2 август е повод за благодарност, затоа што денес Северна Македонија на оддалеченост од 120 години е модерна, независна и меѓународно призната држава, но и потсетување на моралните вредности кои ги воделе нашите предци во битката, вредности кои денес генерички се нарекуваат европски вредности.

Прославуваме 120 години од Илинденското востание и прогласувањето на Крушевската Република. На овој историски ден ги почитуваме темелите на македонската држава, македонскиот јазик и идентитет, оддаваме должна почит и ја изразуваме нашата вечна благодарност до оние кои се жртвуваа за нас, идните генерации.

Нека Македонија живее вечно во нашите срца и души! Секогаш да го почитуваме споменот на нашите предци! Никогаш да не заборавиме колку е важен Илинден за нас!“, напомена Јонел Станку.

И во AMP Букурешт, 2-ри Август се прослави како што доликува, споделувајќи историски страници, но и изведувајќи македонски песни.

Лаура Елен Рогобете Кристеску, претседател на А.М.Р., ја испрати својата порака до членовите на сите филијали во земјата:

„На овој силно натоварен историски ден, бидете горди на фактот дека сте етнички Македонци и ги наследувате овие високи морални стандарди карактеристични за македонскиот народ. Нека е вечна Македонија! Никогаш да не заборавите што значи Илинден!“.

Членовите на AMP Мехадика го

ЧЕСТИТ ИЛИНДЕН!

Stancu au vorbit despre importanța acestei zile pentru poporul macedonean.

„Pe 2 august, sărbătorim istoria de multe secole a poporului macedonean, sărbătorim Ilinden-ul, sărbătorim atât pe Sfântul Ilie, pe rit vechi cât și revolta armată din anul 1903, cea care a deschis drumul democrației pluriethnice și multiculturale a Macedoniei de Nord de astăzi, sărbătorim piatra de temelie a Republicii Macedonia de Nord. Nu trebuie să uităm că pe 2 August 1903 a fost declanșată revolta armată a poporului macedonean împotriva Imperiului Otoman, a cărui asuprirea împlinea peste 500 de ani. Această zi ne obligă pe toți, ca etnici macedoneni, să ne unim pentru progresul și succesul atât al țării ai cărei cetățeni suntem, România, cât și al țării de obârșie a predecesorilor noștri, Macedonia de Nord.

2 August constituie un prilej de recunoștință, pentru că astăzi, Macedonia de Nord este la o distanță de 120 de ani, un stat modern, independent și recunoscut internațional, dar și o aducere aminte a valorilor morale care i-au ghidat pe strămoșii noștri în luptă, valori care astăzi sunt numite generic, valori europene.

Sărbătorim 120 de ani de la înfăptuirea Revoltei de Ilinden și proclamarea Republicii Kruševo. În aceasta zi istorică onorăm fundamentele statului macedonean, limba și identitatea macedoneană, acordăm respectul cuvenit și exprimăm veșnică noastră recunoștință celor care s-au jertfit pentru noi, generațiile viitoare. Fie ca Macedonia de Nord să dăinuiască peste veacuri purtată de sufletele și inimile noastre! Să onorăm întotdeauna memoria străbunilor noștri! Să nu uităm niciodată cât de important este Ilinden pentru noi!“, a menționat Ionel Stancu.

Și la AMR București, ziua de 2 August a fost sărbătorită aşa cum se cuvine, împărțind file de istorie, dar și interpretând cântece macedonene.

Laura Elen Rogobete Cristescu, președinte A.M.R., a transmis membrilor din cadrul filialelor din țară mesajul său:

„În această zi cu încărcătură istorică, să fiți mândri de faptul că sunteți etnici macedoneni și moșteniți aceste înalte standarde morale caracteristice poporului macedonean. Macedonia să fie veșnică! Să nu uitați niciodată ce înseamnă Ilinden!“.

одбележаа Илинден, денот кој зазема свето место во историјата на Македонците на секаде.

На денот на свети Илија по стар календар се сретнаа етничките Македонци за да ги евоцираат значајните моменти од народноослободителната борба, да им оддадат спомен на предците кои се бореле за слобода. Историчарите сметаат дека Востанието од 2 август придонесе за редефинирање на односите меѓу Македонците и нивните соседи, зајакнувајќи го националното движење и помагало во обликувањето на националниот идентитет, преку создавање стандардизиран јазик, заедничка култура и црква.

Ана Данеску

Și membrii AMR Mehadica au sărbătorit Ilinden, ziua care ocupă un loc sacru în istoria macedonenilor de pretutindeni. În ziua de Sfântul Ilie pe rit vechi, etnicii macedoneni s-au întâlnit pentru a evoca momentele importante ale luptei de eliberare națională, pentru a cinsti memoria înaintașilor, care au luptat pentru libertate.

Istoricii apreciază că Revolta armată din data de 2 august 1903 a contribuit la redefinirea relațiilor dintre macedoneni și vecinii lor, fortificând mișcarea națională și ajutând la conturarea identității naționale, prin crearea unei limbi standardizate, a unei culturi și a unei biserici comune.

Ana Dănescu

ПРЕТСЕДАТЕЛОТ СТЕВО ПЕНДАРОВСКИ, ПО ПОВОД 2-И АВГУСТ – ИЛИНДЕН, ДЕНОТ НА РЕПУБЛИКАТА, УПАТИ ЧЕСТИТКА НА МАКЕДОНИЦИТЕ.

Почитувани сограѓани,
Нека ни е честит 2 Август, Илинден – Денот на Републиката. Денес, кога одбележуваме 120 години од Илинденското востание и 79 години од Првото заседание на АСНОМ, се сеќаваме на сите знајни и незнајни херои, комити и партизани кои ги дадоа своите животи во борбата за слобода и независна држава. Благодарение на нив, денес живееме во мир и во своја, меѓународно признаена држава. Затоа никогаш не смееме да го заборавиме нивниот придонес и инспирирани од нивното дело треба да продолжиме да работиме на благосостојбата и просперитетот на државата, почитувајќи се меѓусебно. Мораме да бидеме доблесни и да ја признаеме нивната жртва, свесни дека ништо ниту почнува, ниту завршува со нас.

Драги сограѓани,
Година на Илинден го прославуваме со крупен исчекор кон целосна реализација на

PREȘEDINTELE STEVO PENDAROVSKI, CU OCAZIA ZILEI DE 2 AUGUST - ILINDEN, ZIUA REPUBLICII, A TRANSMIS UN MESAJ DE FELICITARE MACEDONENILOR

Stimați macedoneni,
Vă urez ca 2 august - Ilinden - Ziua Republicii, să vă aducă multă fericire. Astăzi, când comemorăm 120 de ani de la Răscoala de Ilinden, și 79 de ani de la Prima Sesiune a ASNOM (Антифашистичкото Собрание на Народното Ослободување на Македонија – Adunarea Națională Antifascistă de Eliberare a Macedoniei), ne amintim de toți eroii, membrii ai comitetelor și partizanii cunoscuți și necunoscuți, care și-au dat viața în lupta pentru libertate și un stat independent. Datorită lor, astăzi, trăim în pace și în propria noastră țară, recunoscută internațional. De aceea nu trebuie să uităm niciodată contribuția lor și, inspirați de acțiunile lor, ar trebui să conlucrăm în continuare pentru bunăstarea și prosperitatea țării, respectându-ne unii pe alții. Trebuie să fim cinstiți și să le recunoaștem sacrificiul, conștient că nimic nu începe și nu se termină cu noi.

Dragi macedoneni,
Anul acesta sărbătorim Ilinden cu un mare pas înainte către realizarea deplină a obiectivelor

стратешките цели, полноправно членство во НАТО и почеток на преговори со ЕУ, што значи гаранција за безбедноста, суверенитетот и економскиот напредок, со што ги остваруваме идеалите и визите и на илинденците и на асномците. Но, исто така, Илинден годинава го дочекуваме поради сите жртви во минатото и почитта и долгот кон нашите предци, но и поради иднината на нашите деца и на нашата држава.

За многу години Илинден!

ДА ГИ ЗАПОЗНАЕМЕ НАШИТЕ ПРЕДЦИ, ПО СТАПКИТЕ НА НАШИТЕ ПРЕДЦИ

Познавањето на историјата, познавањето на македонските предци, претставува долг кон оние без кои не би постоеле, но и елемент што ја означува општата култура на патот кај нас и зошто да не, ни го мери чувството за одговорност кое го носиме. Не треба да заборавиме дека сегашноста и иднината зависат од минатото, сегашноста не е можна без постоењето на минатите генерации, врз основа на кои се развиваат помладите генерации, познавањето на нашите македонски предци ни помага нам да се дефинираме подобро ние самите, да си го запознаеме народот и да се поистоветиме со одреден тип на размислување кое ни ја олеснува еволуцијата.

Познавањето на македонските предци,

strategice, apartenență deplină la NATO și avansarea negocierilor cu UE, ceea ce înseamnă o garanție a securității, suveranității și progresului economic, realizând astfel idealurile și vizualurile avute atât de către oamenii care au luptat la Ilinden, cât și de cei care au luptat în ASNOM. Salutăm Ilinden-ul în acest an, pentru toate sacrificiile din trecut și pentru respectul și datoria față de strămoșii noștri, dar și pentru viitorul copiilor noștri și al țării noastre.

La mulți ani Ilinden!

SĂ NE CUNOAȘTEM STRĂMOȘII, AM PLECAT PE URMELE STRĂMOȘILOR

Cunoașterea istoriei, cunoașterea strămoșilor macedoneni, reprezintă o datorie față de aceia fără de care noi nu am fi existat, dar este și un element care denotă cultura generală a fiecărui dintre noi și, de ce nu, ne măsoară simțul responsabilității de care dăm dovedă. Trebuie să nu uităm că prezentul și viitorul sunt dependente de trecut, prezentul nefiind posibil fără existența generațiilor trecute pe baza cărora se dezvoltă generațiile mai tinere, cunoașterea strămoșilor macedoneni ne ajută pe noi, etnicii macedoneni, să ne definim mai bine pe noi însine, să ne cunoaștem poporul și să ne identificăm cu un anumit tip de gândire, care tip de gândire ne-a facilitat evoluția.

Cunoașterea strămoșilor macedoneni, prin raportarea la trecut, permite noilor generații de etnici macedoneni din România să înțeleagă

повикувајќи се на минатото, им овозможува на новите генерации етнички Македонци во Романија да ја разберат еволуцијата на општествените, економските и политичките настани на македонскиот народ и пообјективно да ги оценат работите кои се случуваат сега понекогаш дозволувајќи им да ќи предвидат последиците.

Истражувањето и проучување на предците, ни отвора нам на пра пра внуците нивни нова можност да бидеме поврзани со дувноста на македонскиот народ и со неговите идеали за слобода и независност и со големите достигнувања на предците. Страдањата и борбите на нашите предци за создавање на национално битие, за стекнување на национално единство и независност, за социјална благосостојба на сметка на сите синови на нацијата не обврзуваат да бидеме свесни, и да ќи исполниме нашите граѓанските должности.

Во периодот од 5 до 14 август 2023 година, делегација на Друштвото на Македонците од Романија оствари студиски посети во Република Северна Македонија и Грција на тема: „ПО СТАПКИТЕ НА ПРЕДЦИТЕ - да не заборавиме од каде доаѓаме и кои сме ние..“. Прилика во која беа посетени археолошки локалитети, музеи и се одржаа тркалезни маси на различни теми поврзани со општиот контекст на настаните.

Историјата на македонскиот народ, историјата на нашите македонски предци или воопшто историјата на човековото постоење и присуство на територијата на Македонија кое датира од откривањето на најстариот човечки скелет на територијата на Македонија, стар 160 илјади години. Најраните наоди на првите организирани човечки населби во Македонија датираат од раното камено време (неолит). Првата државна организација на територијата на регионот Македонија е Македонското кралство основано во 808 година п.н.е. (според некои извори 825 п.н.е.) од првиот македонски крал Каран, кој го забележал својот најголем подем за време на владеењето на македонските кралеви Филип II Македонски (359 - 336 п.н.е.) и Александар III - Македонски (336 - 323 г. п.н.е.) од династијата Аргеада. Со доаѓањето и наслчувањето на словенските племиња во 6 век, и нивното мешање со домородното население (Траки, Илири, антички Грци, антички Македонци и др.), во 10 и 11 век, се формира современиот македонски народ, кој до денес опстојува како мнозинство на

еволуција на evenimentelor sociale, economice și politice ale poporului macedonean și să evalueze lucrurile care se petrec în prezent cu mai multă obiectivitate, putând ceteodată să anticipateze consecințele acestora.

Cercetarea și studierea strâmoșilor macedoneni, ne oferă posibilitatea nouă, stră-stră-stră-stră- – străneșoților lor, să fim în legătură cu spiritualitatea poporului macedonean, cu idealul său dintotdeauna de libertate și independentă, cu faptele mărețe ale înaintașilor noștri. Strădaniile și luptele înaintașilor noștri pentru păstrarea ființei naționale, pentru dobândirea unității și independenței naționale, pentru dreptate socială pe seama tuturor fiilor neamului, ne obligă să fim conștienți și să ne îndeplinim îndatoririle civice avute față de ei.

În perioada 5-14 august 2023, o delegație a Asociației Macedonenilor din România a realizat o deplasare în Republica Macedonia de Nord și Grecia, într-o deplasare de studiu pe tema: "PE URMELE STRÂMOȘILOR - să nu uităm de unde venim și cine suntem" ocazie cu care au fost vizitate site-uri arheologice, muzeu și s-au desfășurat mese rotunde pe diferite teme legate de tematica generală a evenimentului.

Istoria poporului macedonean, istoria strâmoșilor noștri macedoneni sau în general istoria existenței și prezenței umane pe teritoriul Macedoniei, datează de la descoperirea celui mai vechi schelet uman de pe teritoriul Macedoniei, vechi de 160 de mii de ani. Cele mai vechi descoperiri din primele așezări umane organizate din Macedonia datează din epoca de piatră timpurie (neolitic). Prima organizație statală de pe teritoriul regiunii Macedonia este regatul macedonean fondat în 808 î.Hr. (conform unor surse 825 î.Hr.) de către primul rege macedonean Karan, care a cunoscut cea mai mare ascensiune în timpul domniei regilor macedoneni Filip al II-lea al Macedoniei (359 - 336 î.Hr.) și Alexandru al III-lea al Macedoniei (336 - 323 î.Hr.) din dinastia Argeadă. Mai târziu, respectiv în secolul al VI-lea, a avut loc venirea și așezarea triburilor slave și amestecarea acestora cu populația indigenă (traci, iliri, greci vechi, macedoneni antici etc.), astfel încât, în cele din urmă, în secolele al X-lea și al XI-lea, s-a format imaginea poporului macedonean modern, care până astăzi există ca majoritate pe teritoriul Republicii Macedonia de Nord și ocupă cea mai importantă parte a diferitelor procese economice, politice, demografice, istorice și de altă natură din Macedonia de Nord. Deplasarea realizată de către delegația comunității macedonene din România, respectiv de către

територијата на Република Северна Македонија и го зазема најважниот дел од различните економски, политички, демографски, историски и други процеси во Северна Македонија. Патувањето на делегацијата на македонската заедница од Романија, односно на членовите на ДМР беше насочено особено кон раниот антички период, поточно хеленистичкиот период кој траел помеѓу IV - II век п.н.е.

По повод овој настан беше истакнато дека античките Македонци се палеобалканско население со индоевропско потекло. Исто така, се тврди дека Македонците се формирале како посебна етничка група во 8 век п.н.е., од население што живеело на централниот дел на Балканот од III милениум и дека кон крајот на III и почетокот на II милениум п.н.е. кога на евразискиот простор се случувале најголемите миграции а популацијата на Балканот влегува во процес на „Европизирање“

За време на тркалезните маси беше разгледана и етногенезата на Македонците, во која беа опфатени повеќе етнички групи кои живееле на територијата на античка Македонија: Бриги, Пајонци, Пелагонци, Линчејци, Енгеланци, Дасарети, Орестијци,

membrii Asociației Macedonenilor din România, a vizat în special perioada antică timpurie, mai precis perioada elenistică care a durat între secolele IV – II î.Hr.

Cu ocazia acestui eveniment s-a subliniat faptul că vechii macedoneni sunt o populație paleo-balcanică de origine indo-europeană. De asemenea, a fost pus în discuție faptul că macedonenii s-au format ca un grup etnic separat în secolul al VIII-lea î.Hr., din populații care au locuit în zona centrală a Balcanilor încă din mileniul al III-lea î.Hr și că, spre sfârșitul mileniului al III-lea și începutul mileniului al II-lea î.Hr., când în spațiul eurasiac au avut loc cele mai mari mișcări și migrații, a avut loc un proces de „europenizare“ a populațiilor din Balcani.

În cadrul meselor rotunde a fost trecută în revistă și etnogeneza macedonenilor care includea mai multe grupuri etnice care locuiau pe teritoriul Macedoniei antice: brigieni, payonieni, pelagonienii, lincezianii, engelanii, dasaretii, orestienii, eordaienii, elimeii, bothiaienii, pierienii, almopei, mygdonienii, edonienii, bistonianii și crestonii, precum și alte grupuri etnice mai mici. A fost subliniat faptul că din secolul al VIII-lea î.Hr. a început procesul de unire a triburilor macedonene

Нашите предци - Strămoșii noștri

Еордајци, Елимци, Ботијци, Пиери, Алмопејци, Мигдонци, Едонци, Бистонци и Крестонци, како и други помали етнички групи. Беше нагласено дека од 8 век п.н.е. започна процесот на обединување на македонските племиња во единствена држава на античките Македонци под власта на македонските кралеви од династијата Аргеада. Исто така, беше истакнато дека државата почнала да се шири од териториите помеѓу реката Аксиус (Вардар), реката Лудија (Могленица) и реката Халиакмон (Бистрица) и дека таа го достигнала својот најголем обем во времето на Филип Втори (359–336 п.н.е., а во времето на Александар Македонски (336–323 п.н.е.). таа достигна светски размери, не само по својата воена и економска моќ, туку и по степенот на култура и цивилизација.

Во оваа прилика беа разгледани антички извори кои ја покажаа посебноста и другоста на античките Македонци во споредба со другите соседни етнички групи; различноста на античките Македонци во однос на Хелените. Идејата за различност на античките Македонци во однос на другите етнички групи беше нагласена низ призмата на организацијата на македонската држава - станува збор за македонската базилеја без која античките Македонци не можеле да живеат“ и која претставува монархија. со наследен владетел и државни институции кои владеат според „македонските закони“. Меѓу другите елементи кои се проучувале за да се поддржи различноста на македонскиот народ биле посебните македонски обичаи, свадбените ритуали и обредите со кои тие ги славеле македонските божества како и карактеристиките на античкиот македонски јазик.

Во студискиот камп беа разгледани и античките автори кои преку постоењето на 150 официјално објавени гласа го покажуваат фактот дека македонскиот јазик е индоевропски и поврзан со бригискиот јазик. Исто така, беше посочено дека за употребата на македонскиот јазик сведочи и записот на египетски папирус, кој се однесува на амбасадорот Ксениј, кој го зборувал овој јазик. Големо внимание е посветено и на ставовите во историјата напишани од Куртиј Руф во кои параграфи Александар со прекор му се обраќа на војсководецот Филота и го прашува дали на судењето пред нив ќе им се обрати на Македонците на македонски јазик, што само по себе е сведоштво за разликите меѓу македонскиот и грчкиот јазик.

Într-un singur stat al vechilor macedoneni, sub stăpânirea regilor macedoneni din dinastia Argeadă. De asemenea, a mai fost subliniat faptul că statul a început să se extindă din teritoriile cuprinse între râul Axios (Vardar), râul Ludija (Moglenița) și râul Haliakmon (Bistrița) și că a atins cea mai mare întindere în timpul lui Filip al II-lea (359–336 î.Hr.), iar în timpul lui Alexandru cel Mare (336–323 î.Hr.) a căpătat proporții mondiale, nu numai prin puterea sa militară și economică, ci și prin gradul de cultură și civilizație.

Cu această ocazie au fost trecute în revistă izvoarele antice care au demonstrat unicitatea și alteritatea vechilor macedoneni în comparație cu alte grupuri etnice învecinate; unicitatea și alteritatea vechilor macedoneni în raport cu elenii. S-a subliniat ideea alterității vechilor macedoneni față de celelalte grupuri etnice prin prisma organizării statului macedonean – este vorba despre basileia macedoneană fără de care macedonenii antici "nu puteau trăi" și care reprezintă o monarhie cu un conducător ereditar și instituții de stat care guvernează după „legile macedonene“. Printre celelalte elemente studiate în vederea susținerii alterității poporului macedonean au fost studiate obiceiurile speciale macedonene, ritualurile de nuntă și ritualurile prin care aceștia sărbătoreau zeitățile macedonene, precum și caracteristicile limbii macedonene antice.

Tabăra de studiu a trecut în revistă și autorii antici care prin existența a 150 de glose publicate oficial demonstrează faptul că limba macedoneană este indo-europeană și legată de limba brigiană. A fost subliniat și faptul că folosirea limbii macedonene este evidentiată și de o înregistrare pe un papirus egiptean, care se referă la ambasadorul Xenius, care vorbea această limbă. O mare atenție a fost acordată și paragrafelor din istoria scrisă de către Curtius Rufus, în care Alexandru al III-lea i se adresează cu reproș liderului militar Filotas și îl întreabă dacă se va adresa macedonenilor în limba macedoneană la procesul în fața acestora și care în sine este o mărturie a diferențelor dintre limbile macedoneană și greacă.

Un alt subiect de discuții a fost și Filip al II-lea Macedoneanul, tatăl lui Alexandru al II-lea Macedoneanul. Aceasta s-a născut în localitatea Pella în 382 î.Hr. și a fost fiul cel mai mic al împăratului Amyntas al III-lea și al împăratesei Euridice. În tinerețe (în perioada 368 î.Hr. - 365 î.Hr.) a fost ostatic al orașului - stat Teba, unitate administrativ teritorială de frunte în Grecia la acea vreme. Acet lucru nu s-ar fi întâmplat dacă originea sa ar fi fost elenă (greacă). În timpul

Друга тема на разговор беше Филип II Македонски, таткото на Александар II Македонски. Роден во Пела во 382 година п.н.е., и бил најмладиот син на императорот Аминта III и царицата Евридика. Во младоста (помеѓу 368 п.н.е. и 365 п.н.е.) бил заложник на градот-држава Теба, водечката територијална административна единица во Грција во тоа време. За време на престојот во Теба, тој стекнал грчко воено и дипломатско искуство од Епамонид, тебански генерал. Смртта на неговите постари браќа Александар II и Пердика III му овозможила да го преземе тронот на Македонија во 359 п.н.е. Нешто што се издвоило затоа што не бил Грк тој систематски почнал да се обидува да ги освои градовите - грчките држави да ја зголемат својата империја.

Меѓу последните теми на разговор по повод кампот беа оние поврзани со животот, личноста и достигнувањата на Александар III Македонски и кого Римјаните, поради фактот што тој беше еден од најголемите стратези на светот и стигна со освојувањата од Балканот до Азија му дале прекар „Велики“. Нагласено е дека на 13 години го напуштил семејството и пристигнал во училиштето кое го води филозофот Аристотел сместено западно од

шедерији sale la Teba, el a câștigat experiență militară și diplomatică de tip grecesc de la Epamonide, un general teban. Moartea fraților săi mai mari, Alexandru al II-lea și Perdikas al III-lea, i-a permis să preia tronul Macedoniei în 359 î.Hr.. Un lucru care a ieșit în evidență e faptul că, nefiind grec, el a început sistematic să încerce să cucerească orașele-state grecești pentru a își mări imperiul.

Printre ultimele subiecte de discuție cu ocazia taberei au fost cele legate de viața, personalitatea și realizările lui Alexandru al III-lea Macedoneanul pe care romanii, datorită faptului că a fost unul dintre cei mai mari strategi ai lumii și a ajuns cu cuceririle din Balcani până în Asia, l-au supranumit "cel Mare". S-a subliniat faptul că la vîrsta de 13 ani el a plecat din sânumul familiei și a ajuns la școala condusă de filozoful Aristotel, situată la vest de actualul sat Kopanovo din zona Neguș. Educația sa a cuprins: lecții de poezie, astronomie, geometrie, retorică și ore de gimnastică, călărie și vânătoare. La vîrsta de șaisprezece ani, tatăl său, Filip, i-a încredințat guvernarea Macedoniei în timp ce era în campanie împotriva Bizanțului. La vîrsta de optprezece ani a luat parte la celebra bătălie de la Chaeronea, împreună cu tatăl său, Filip, când forțele combinate

Нашите предци - Strămoșii noștri

сегашното Копаново село во областа Негус. Неговото образование вклучувало: часови по поезија, астрономија, геометрија, реторика и часови по гимнастика, јавање и лов. На шеснаесетгодишна возраст, неговиот татко Филип му ја доверил власта на Македонија додека бил во поход против Византија. На осумнаесет години учествува во познатата битка кај Херонеја, со својот татко Филип, кога здружените сили на Хелените (Грците) биле поразени.

Темите на разговор продолжија со тоа што по убиството на Филип, македонското собрание го прогласи Александар за владетел на Македонија. Како македонски крал, неговата прва воена мисија била насочена против градовите-држави на Хелените (Грците) кои се обиделе да ја соборат македонската власт. Александар ги принудил да го потврдат Коринтскиот договор, според кој тој ја наследил титулата Хегемон (врховен владетел). По ова достигнување тој ги започнал своите освојувачки мисии кон Персиската империја.

Членовите на ДМР посетија на територијата на Република Северна Македонија и на територијата на Грција, археолошките локалитети и музеи каде што може да се забележат остатоци и траги од активностите што ги спроведувале Македонците, односно нашите предци.

Марјан Михајлов

ОСВЕТУВАЊЕТО НА СОБОРНИОТ ХРАМ НА МАКЕДОНСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА “СВЕТИ КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”

На 12-и август, пред 33 години во Скопје е осветен македонскиот храм Свети Климент Охридски.

Тој августовски ден реки народ од Македонија се слеваше во центарот на Скопје, кој остана на бдее цела ноќ на осветувањето на Соборниот храм на автокефалната Македонска православна црква „Свети Климент Охридски“.

ale elenilor (grecilor) au fost înfrânte.

Subiectele de discuție au continuat cu faptul că, după uciderea lui Filip, Adunarea macedoneană l-a proclamat pe Alexandru conducătorul Macedoniei. În calitatea sa de rege macedonean, prima sa acțiune militară a fost îndreptată împotriva orașelor – state elene (grecești) care au încercat să răstoarne autoritatea macedoneană. Alexandru i-a obligat să confirme Tratatul de la Corint, conform căruia a moștenit titlul de Hegemon (conducător suprem) al elenilor. După această realizare el și-a început cuceririle spre imperiul persan.

Membrii Asociației Macedonenilor din România au vizitat atât pe teritoriul Republiei Macedonia de Nord, cât și pe teritoriul Greciei, site-urile arheologice și muzeele unde au putut fi observate vestigii și amprente ale activităților desfășurate de strămoșii noștri macedoneni.

Marjan Mihajlov

SFINȚIREA CATEDRALEI BISERICII ORTODOXE MACEDONENE „SFÂNTUL KLIMENT OHRIDEANUL”

Pe 12 august, în urmă cu 33 de ani, la Skopje, a luat lumină catredala cu hramul „Sfântul Kliment Ohrideanul”.

În acea zi de august, poporul macedonean s-a adunat în centrul orașului Skopje și a stat treaz toată noaptea la procesiunea de inaugurare a Catedralei Bisericii Ortodoxe Macedonene Autocefale cu hramul „Sfântul Kliment Ohrideanul”.

Cu ocazia acestui eveniment, capul Bisericii Ortodoxe Macedonene, sfîntul Mihail, a ținut o cuvântare.

Piatra de temelie a acestei biserici a tuturor macedonenilor a fost pusă la data de 23 aprilie

Говор по тој повод одржа тогашниот поглавар на МПЦ г.г. Михаил.

Каменот-темелник на овој македонски храм е поставен на 23 април 1972 година, по проект на архитектот Славко Брезоски. Црквата е од типот ротонда, со димензии 36 x 36 метри и се состои од куполи и лакови, под кои е опфатена површина од околу 1.000 м². На тој простор може да се соберат околу 6.000 верници.

Главната црква му е посветена на Св. Климент Охридски, а долната црква на Св. Богородица. Од капелите, едната им е посветена на Цар Константин и царицата Елена, а другата на светиот маченик Мина. Кога ќе се влезе во внатрешноста на црквата, особено внимание привлекува иконостасот што е направен од дабово дрво. Основен мотив на резбата е флората – лозови листови, афионови булки и желади. Димензиите на иконостасот се 19,5 метри во должина и 12,5 метри во висина. Иконите што се сместени во него се насликани од Ѓорѓи Даневски и Спасе Спирковски.

Под централната купола се наоѓа 3,5 метри високиот архиепископски престол. Двата стола спроти него се високи по 2 метри и според

1972, conform proiectului arhitectului Slavko Brezovski. Biserica este de tip rotondă, cu dimensiunile de 36 x 36 metri și este formată din cupole și arcade, care acoperă o suprafață de circa 1.000 m². Aproximativ 6.000 de credincioși se pot aduna în acest spațiu.

Biserica principală este închinată Sfântului Kliment Ohrideanul și biserică secundară, Sfintei Maria Născătoare de Dumnezeu. Dintre capele, una este dedicată Regelui Constantin și Reginei Elena, iar cealaltă, Sfintei Mucenice Mina. Încă de la intrarea în interiorul bisericii, iconostasul, care este realizat din lemn de stejar, atrage imediat atenția. Motivul principal al sculpturii este floral, în mare parte frunze de viață de vie, maci și ghinide. Dimensiunile iconostasului sunt de 19,5 metri lungime și 12,5 metri înălțime. Icoanele pictate pe acesta sunt operele pictorilor Ghiorghi Danevski și Spase Spirkovski.

Sub cupola centrală se află tronul arhiepiscopal înalt de 3,5 metri. Cele două scaune din fața lui au fiecare câte 2 metri înălțime și conform canoanelor bisericești sunt destinate conducătorului lumesc și soției sale.

Domul central are o suprafață de 650 m². Frescele sale au fost realizate de pictorul

каноните, се наменети за световниот владател и неговата сопруга.

Централната купола е со површина од 650 м². Фреските се дело на академскиот сликар Јован Петров со соработниците. Прв пат во светот Исус Христос е насликан на површина од 70 м², при што пречникот на едно око му е 1,5 м. Отстапувањето од каноните е тоа што пророците, наместо во стоечка положба се насликани во седечка положба. Второ отстапување од црковните канони е што се оставени големи прозорци. За да се одбегне големо количество светлина поставен е кристален плексиглас, што во зависност од аголот под кој паѓа светлината создава прекрасни преливи на бои.

Осветлувањето на црквата се врши преку пет тони тешкиот полилеј што е поставен под централната купола. На него се наредени околу 400 светилки. Вториот полилеј, кој е во средината, виси над светиот престол во олтарот.

Врз основа на проектот што го подготви архитектот Славко Брезовски, изградбата почна на 23 април 1972 осветувањето е извршено по повод 1.150 годишнината од раѓањето на патронот, св. Климент Охридски на 12 август 1990 во времето на Архиепископот Охридски и Македонски Господин Господин Гаврил.

На 45 метри високата камбанарија, што се наоѓа во дворот, лево (на север) од главниот влез на црквата, се поставени 3 камбани. Најголемата е тешка 1.000 кг, втората 500 кг, а третата 300 кг и сите се излеани во Австрија.

Фонтаната пред црквата е подарок од Исламската верска заедница.

Во дворот на Соборниот храм на 12 август 2007 бил поставен споменикот на архиепископот Господин Господин Доситеј, првиот поглавар на возобновената Македонска православна црква. Споменикот е висок околу два метра, а архиепископот Доситеј е претставен во природна големина. Се наоѓа во дворот на црквата од јужната страна. Споменикот го изработил академик Tome Serafimovski. Македонската православна црква го поставила овој споменик во чест на 8 декември – православниот празник на св. Климент.

Лаура Рогобете

academician Iovan Petrov și colaboratorii săi. Pentru prima dată în lume, Iisus Hristos a fost pictat pe o suprafață de 70 m², iar diametrul ochiului său este de 1,5 m. Abaterea de la canoane bisericesti este că profetii sunt înfățișați într-o poziție așezată, în loc să fie în picioare. A doua abatere de la canoanele bisericesti este că biserică are ferestre foarte mari. Pentru a evita cantitatea mare de lumină, în fața ferestrelor s-a așezat un plexiglas cristalin care, în funcție de unghiul în care cad razele de lumină pe acesta, creează jocuri minunate de culori.

Illuminarea bisericii se face printr-un candelabru de cinci tone, amplasat sub cupola centrală. Pe el sunt dispuse aproximativ 400 de becuri. Al doilea candelabru atârnă deasupra sfântului tron de lângă altar.

Pe baza proiectului întocmit de arhitectul Slavko Brezovski, construcția a început la data de 23 aprilie 1972, pe vremea când Arhiepiscop de Ohrid era sfântul Gavril, iar sfântirea a fost săvârșită cu ocazia împlinirii a 1150 de ani de la nașterea Sfântului Kliment Ohrideanul, la data de 12 august 1990.

În clopotnița care se află în curte, la stânga intrării principale a bisericii (spre nord), având 45 de metri înălțime, sunt amplasate 3 clopote. Cel mai mare cântărește 1.000 kg, al doilea 500 kg și al treilea 300 kg și toate sunt turnate în Austria.

Fântâna din fața bisericii este un dar de la Comunitatea Religioasă Islamică din Macedonia de Nord.

La data de 12 august 2007, în curtea Catedralei a fost amplasat monumentul Arhiepiscopului Dositei, primul cap al Bisericii Ortodoxe Macedonene reînnoite. Monumentul are aproximativ doi metri înălțime, iar Arhiepiscopul Dositei este reprezentat în mărime naturală. Este situat în curtea bisericii, pe latura de sud. Monumentul a fost realizat de academicul Tome Serafimovski. Biserica Ortodoxă Macedoneană a ridicat acest monument în cinstea zilei de 8 decembrie - sărbătoarea ortodoxă a Sfântului Kliment Ohrideanul.

Laura Rogobete

ДВА НОВИ НАСЛОВИ ИЗЛЕГОА ОВАА ГОДИНА ВО Д.М.Р.

Друштвото на Македонците од Романия (ДМР) има огромна колекција на книги кои им припаѓаат на талентирани членови од целата земја. Без разлика дали станува збор за гастрономски, историски, поетски книги, книги за деца или биографии, тие не недостигаат на саемите на книгата, а истите бесплатно им се подаруваат на посетителите кои застануваат на штандот на ДМР, заинтересирани за македонската култура и традиции.

Оваа година, уште две публикации ја збогатуваат библиотеката на ДМР. Марјан Михајлов собра на едно место 87 рецепти, внимателно собрани низ годините и ги смести со соодветните фотографии во „Патување низ македонската кујна“, второ издание - Издавачка куќа „Македонеанул“ 2023 година. Книгата е двојазична на романски и македонски и содржи исклучително едноставни рецепти, но и комплицирани рецепти, јадења кои редовно се наоѓаат на трпезите на македонците. Леб под вршник, омлет со везени пиперки или мрзелива пита, супа од магданос, сарми во лозов лист, праз во фурна, гурабии, бабина пита, книгата носи рецепти со вкусни јадења за сите вкусови.

Од книгата на Марјан Михајлов можеме да дознаеме, на пример, дека за вкусен пинцур кој што не потсетува на архаична Македонија, потребни ни се само неколку состојки: килограм пиперки, половина килограм домати, еден модар патлиџан, четири чесниња лук, 80 милилитри масло, сол и мелен црн пипер по вкус. Тајната на вкусниот рецепт е во тоа што зеленчукот се пече во рерна, потоа добро се промешуваат и зачинуваат, а за автентичниот македонски вкус ова јадење може да се јаде заедно со парче бело кравјо сирење.

Друга публикација што излезе од печат оваа година е „Од Кратово до Байлешти“, книга која што му припаѓа на проф. д-р Константин Каслару. Доволно е да се прочитаат неколкуте воведни редови напишани од авторот на корицата на книгата за да ја поттикнат лъбопитност да го дознаеш значењето:

„Ако можеш, кога ќе пораснеш, оди во таа земја од бајките... (Македонија) од таму потекнуваме. Оди, види го Кратово, каде што се родив и живеев додека не дојдов во

DOUĂ NOI PUBLICAȚII AU IEȘIT DE SUB TIPAR, ÎN ACEST AN, LA A.M.R.

Asociația Macedonenilor din România (AMR) are o vastă colecție de carte aparținând membrilor talentați din întreaga țară. Fie că vorbim de cărți de gastronomie, cărți istorice, de poezii, volume pentru copii sau biografice, acestea nu lipsesc de la târgurile de carte, fiind oferite gratuit vizitatorilor care se opresc la standul AMR, interesanți de cultura și tradițiile macedonene.

În acest an, alte două publicații îmbogățesc biblioteca AMR. Marjan Mihajlov a strâns la un loc 87 de rețete atent culese de-a lungul anilor și le-a așezat cu fotografii corespunzătoare în "Călătorie prin bucătăria macedoneană", ediția a II-a – Editura Macedoneanul 2023. Cartea este atât în limba română, cât și în limba macedoneană și cuprinde rețete extrem de simple, dar și rețete complicate, ale unor preparate care se regăsesc frecvent pe mesele macedonenilor: pâine la țest, omletă cu ardei brodati sau plăcintă leneșă, ciorbă de păstrunjel, sarmale în frunză de viță de vie, praz la cuptor, gurabii, plăcinta bunicii. Cartea aduce rețete cu preparate delicioase pentru toate gusturile.

Din cartea lui Marjan Mihajlov avem posibilitatea să aflăm, de exemplu, că pentru un pingur delicios care să ne ducă cu gândul la Macedonia arhaică avem nevoie de doar câteva ingrediente: un kilogram de ardei, o jumătate de kilogram de roșii, o vânătă, patru cătei de usturoi, 80 mililitri ulei, sare și piper negru măcinat, după gust. Secretul acestei rețete delicioase este ca legumele să fie coapte la cuptor, amestecate apoi bine și asezionate, iar pentru gustul autentic macedonean, acest preparat poate fi consumat împreună cu o bucată de brânză de vacă maturată.

O altă publicație ce a ieșit de sub tipar în acest an este "De la Kratovo la Băilești", volum aparținând prof. Dr. Constantin Câșlaru. Este suficient să citești cele câteva rânduri scrise de autor pe coperta cărții pentru a-ți stârnii curiozitatea să îi afli însemnările:

"Dacă vei putea, când vei fi mare, să te duci să vezi țara aceea de basm ... (Macedonia) de acolo ne tragem noi. Să te duci să vezi Kratovo,

Романија“, рече мојот дедо Мош Митрица Киормалиу.

Развојот на издавачката програма на книжевните творби на македонските автори, книги за традиции и гастрономија, историја, биографии, промоција на дебитанти меѓу членовите се приоритети на Друштвото на Македонците во Романија. Посакуваме да продолжиме со програми за промовирање и поддршка на уметниците од различни области, особено децата и младите таленти од нашата заедница.

Ана Данеску

unde m-am născut și am trăit eu până am venit în România”, îmi spunea tata-mare, Moș Mitriță Chiormaliu.

Dezvoltarea programului de editare a creațiilor literare ale autorilor de origine macedoneană, cărți de tradiții și gastronomie, istorice, biografice, promovarea debutanților din rândul membrilor sunt priorități pentru Asociația Macedonenilor din România. Ne dorim continuarea programarelor de promovare și sprijinire a artiștilor din diverse domenii, în special a copiilor și a tinerilor talentați din rândul comunității.

Ana Dănescu

ФЕСТИВАЛ ПРОЕТНИКА – СИТЕ МАЛЦИНСТВА НА ЕДНО МЕСТО

24 – 27 август 2023 година, во Сигишоара се одржа 19-тото издание на најголемиот интеркултурен фестивал во Романија. На отворената сцена на плоштадот Четации, во одделот за музика и ора настапија претставници на 20-те историски етнички групи од Романија. Исто така, темата за културната различност и меѓуетничките односи беа тема на предавања и комуникации одржани од реномирани специјалисти во делот „Агора на меѓукултурен дијалог“. Изложбите, промоцијата на книги и тркалезните маси ја комплетираа густата програма на 19-тото издание на

PROETNICA – UN FESTIVAL CARE ADUCE LAOLALTĂ TOATE ETNIILE

În perioada 24-27 august 2023 a avut loc, la Sighișoara, cea de-a XIX-a ediție a celui mai mare festival intercultural din România. Au evoluat, pe scena deschisă din Piața Cetății, în cadrul secțiunilor muzică-dans, reprezentanți ai celor 20 de etnii din România. De asemenea, temele diversității culturale și relațiilor interetnice au făcut obiectul unor prelegeri și comunicări susținute de reprezentanți specialiști în cadrul secțiunii „Agora dialogului intercultural“. Expoziții, lansări de carte și mese rotunde au completat programul dens al manifestării aflate la a XIX-a ediție.

Organizatorul ProEtnica Sighișoara 2023 a

настанот.

Организатор на ПроЕтника Сигишоара 2023 беше „Меѓуетничкиот образовен центар за млади Сигишоара, а коорганизатор – Советот на округот Муреш. ПроЕтника 2023 беше финансиран од Министерството за култура, Одделот за меѓуетнички односи на Владата на Романија и Амбасадата на Сојузна Република Германија, со поддршка на Националната агенција за Роми и Националниот центар за ромска култура, Романо Кер. Медиумски партнери оваа година беа: Романската телевизија, Радио Романија Актуелности, Радио Романија Антена Сателор, Радио Романија Тг Муреш, Радио Романија Интернационал, Агерпрес, Радио Сон, Пунктул, Зи де Зи, Дојче Цајтунг, Херманштадлер Цајтунг, Реалитатеа Еврејаска, Кадран.

Фестивалот беше отворен во четврток, на 24 август, во присуство на организаторите и претставници на Министерството за култура и Одделот за меѓуетнички односи при Владата на Романија. „Ви благодариме, истакна Ирина Кахал Марин, државен потсекретар во Министерството за култура, го започна својот говор за создавањето на овој настан посветен на националните малцинства. Тој го промовира

fost „Centrul Educațional Interetnic pentru Tineret Sighișoara”, iar coorganizatorul - Consiliul Județean Mureș. ProEtnica 2023 a fost finanțat de Ministerul Culturii, Departamentul pentru Relații Interetnice al Guvernului și Ambasada Republiei Federale Germania, cu sprijinul Agenției Naționale pentru Romi și al Centrului Național de Cultură a Romilor, Romano Kerr. Partenerii media de anul acesta au fost: Televiziunea Română, Radio România Actualități, Radio România Antena Satelor, Radio România Târgu Mureș, Radio România Internațional, Agerpres, Radio Son, Punctul, Zi de Zi, Deutsche Zeitung, Hermannstadtler Zeitung, Realitatea Evreiască, Cadran.

Festivalul a fost deschis joi, 24 august, în prezența organizatorilor și a reprezentanților Ministerului Culturii și ai Departamentului pentru Relații Interetnice din cadrul Guvernului României. „Vă mulțumesc, a spus în alocuțunea sa, Irina Cajal Marin, subsecretar de Stat în Ministerul Culturii, că ați creat acest eveniment dedicat minorităților naționale. El promovează identitatea culturală a acestora. Am sprijinit de la început acest proiect și considerăm importantă existența acestui spațiu dedicat minorităților. Așa cum există în Uniunea Europeană capitale culturale europene,

нивниот културен идентитет. Го поддржавме овој проект од самиот почеток и сметаме дека постоењето на овој простор посветен на малцинствата е многу значаен. Исто како што има европски културни престолници во Европската Унија, Сигишоара стана интеркултурна престолница на Романија, преку Интеркултурниот фестивал „Про Етника“. Следуваше, Динчар Цафер, државен потсекретар во Одделот за меѓуетнички односи на романската влада, потсети дека Сигишоара е европска престолница на меѓуетничкиот дијалог и мултикултурализмот веќе 20 години. „Ние сме, рече тој, пример за другите јавни власти“. Директорот на фестивалот, Волкер Рајтер, го истакна значењето на најголемиот етнички фестивал во Романија, „кој од неговото прво издание - 2001 година, па се до 19-ти, го стави брендот ПроЕтника на светската мапа. Им благодариме на Министерството за култура, на Одделот за Романските емигранти и на Амбасадата на Република Германија, кои ја финансираа оваа акција, на Советот на округот Муреш, кои го направија ова издание доказ за солидарност и почитување на националната ризница на вредности“.

Друштвото на Македонците од Романија на ПроЕтника 2023 учествуваше со ансамблот Сонце. Од сите 19 изданија, македонската заедница во Романија преку свои претставници беше присутна во 18. Оваа година програмата претставена пред публиката во Сигишоара помеѓу 24 и 26 август 2023 година беше специјално дизајнирана за овој настан, вклучуваше 6 традиционални народни ора од повеќе региони и 6 песни специфични за македонскиот етникум кои ги изведоа тројцата изведувачи на ансамблот, песни кои ја возбудија публиката. „Пред да станам член на ансамблот Сонце, не знаев колку убав и гостопримлив град е Сигишоара. Публиката, што да кажам, топла и пријатна која секогаш знае да ги вреднува македонските песни“ - изјави Далија Станку. „Моментите поминати на сцената на меѓуетничкиот фестивал ПроЕтника никогаш не се забораваат. Сцената сместена на плоштадот на цитаделата им наметнува на уметничките програми квалитет на уметничкиот чин што дури и престижните сцени во Романија не можат да се гордеат со тоа што можат да го направат. Македонските ора се чувствуваат како дома во Сигишоара, можеби и затоа што некои од костимите што ги носиме се речиси стари колку и куките што не опкружуваат“. - додаде г-дин Јонел Гароафа, кореограф на ансамблот Сонце.

Sighișoara a devenit o capitală interculturală a României, prin Festivalul Intercultural Pro Etnica.“ La rândul său, Dincer Geafer, subsecretar de Stat la Departamentul pentru Relații Interetnice al Guvernului României, a amintit că Sighișoara este de 20 de ani capitala europeană a dialogului interetnic și al multiculturalității. „Suntem, a spus acesta, un exemplu pentru celelalte autorități publice“. Directorul Festivalului, Volker Reiter, a subliniat meritul celui mai mare festival al etniilor din România, „care de la prima sa ediție - 2001, până la a XIX-a, a pus pe harta lumii brandul ProEtnica. Mulțumim Ministerului Culturii, Departamentului pentru România de Pretutindeni și Ambasadei Germaniei, care au finanțat această acțiune, Consiliului Județean Mureș, care au făcut ca această ediție să fie o doavadă de solidaritate și respect pentru tezaurul național de valori“.

Asociația Macedonenilor din România a participat la ProEtnica 2023 cu ansamblul Sonțe. Din toate cele 19 ediții, comunitatea macedoneană din România, prin reprezentanții săi, a fost prezentă la 18. Anul acesta, programul prezentat în fața publicului sighișorean în perioada 24-26 august 2023 a fost unul special conceput pentru acest eveniment, a cuprins 6 dansuri populare tradiționale din mai multe regiuni și 6 melodii specifice etniei macedonene care au fost interpretate de cele trei interprete ale ansamblului, melodii care au entuziasmat publicul. „Înainte de a deveni membră a ansamblului Sonțe nu am știut ce oraș frumos și primitor este Sighișoara. Publicul, ce să mai spun, este un public cald, care întotdeauna știe să aprecieze melodiile macedonene“ – a declarat Dalia Stancu. „Momentele petrecute pe scena festivalului interetnic ProEtnica nu se uită niciodată. Scena aflată în piața cetății impune programelor artistice o calitate a actului artistic pe care nici măcar scene de prestigiul din România nu se pot mândri că o pot face. Dansurile macedonene se simt ca acasă în Sighișoara, poate și din cauză că unele dintre costumele pe care noi le purtăm au aproape aceeași vechime ca și casele care ne înconjoară.“ – a mai adăugat domnul Ionel Goroafă, coregraful ansamblului Sonțe.

Duminică, 27 august – în ultima zi a Festivalului ProEtnica 2023, au urcat pe scenă Ansamblul de dansuri „Hayakaghak“ din Gherla, al Uniunii Armenilor; Ansamblurile de dans „Parnassos“ din Brăila, „Orpheas“ din Iași, „Artemis“ din Sulina, „Efthimos“ și „Dionyssos“ din Brașov, ale Uniunii Elene; Ansamblul „Holubok“ din Peregur Mare, al Uniunii Culturale a Rutenilor; Ansamblul „Tuna“ din Tulcea, al Uniunii Democrate

Недела, 27 август – на последниот ден од фестивалот „ПроЕтника 2023“, на сцената излезе Играорниот Ансамбл „Хајакагак“ од Герла, на Унијата на Ерменците; Играорните Ансамбли „Парнасос“ од Браила, „Орфеа“ од Јаши, „Артемида“ од Сулина, „Ефтинос“ и „Дионисос“ од Брашов, од Унија на Грците; Ансамблот „Холубок“ од Перегу Маре, на Културниот сојуз на Рутенците; Ансамблот „Туна“ од Тулчеа, на Турско Демократски Сојуз; Ансамбл „Балгарче“ од Винга, на Сојуз на Банатските Бугари; Ансамблот „Карашева Зора“ од Каравашова, на Сојузот на Хрватите.

Последните настапи на сцената „ПроЕтника“ беа оние на вокалниот солист на популарната музика и германските хитови Матијас Белеан, од групата „Ромафест“, која ја претставуваше Националната агенција за Роми, и музичкиот концерт „Кlezmer и јидиш“ на Државниот еврејски театар. Значајно е што Фестивалот се затвори со две исклучителни претстави на ромската и еврејската етничка група, подложни низ историјата на неправеден и систематски прогон што резултираше со трагични настани како на национално така и на европско ниво.

Во текот на четирите дена, Салата Барок и Салата Сандер во Сигишоара беа домаќини на значајни комуникати и дебати во врска со сегашноста и иднината на националните малцинства во Романија, собрани под генеричката „Агора на културниот дијалог“. Учествувајќи во една од нив, Лацико Енико, државен секретар во Одделот за меѓуетнички односи, сакаше да прецизира дека „Правата за категорија на национални малцинства се усвоени за да се воспостави еднаквост, еднаквост за и меѓу граѓаните на држава. Овие права не се наменети да создадат позитивна дискриминација на малцинствата, туку едноставно да ги доведат оние кои се различни по етничка припадност, јазик, на исто ниво со мнозинството. Без овие права немаше да има еднаквост и еднаквост меѓу мнозинството и малцинството. Романија е демократско општество и затоа е неопходно сите нејзини граѓани да имаат исти права, исти можности во животот и да имаат можност да се развиваат со својот идентитет, како што сакаат. Мерките што ги одобрува секоја држава не се дополнителни права, туку едноставно основни човекови права“.

Лаура Рогобете

Turce; Ansamblul „Bălgarce“ din Vinga, al Uniunii Bulgare din Banat; Ansamblul „Karașeva Zora“ din Carașova, al Uniunii Croaților.

Ultimele prezențe pe scena ProEtnica au fost cele ale solistului vocal de muzică populară și slagăre germane Matthias Belean, ale Grupului „Romafest“, reprezentând Agenția Națională pentru Romi și Concertul Klezmer & Muzică idish, al Teatrului Evreiesc de Stat. Este semnificativ că Festivalul s-a închis cu două spectacole de excepție ale etniilor romă și evreiască, supuse de-a lungul istoriei unor nedrepte și sistematice persecuții soldate cu evenimente tragice la scară națională și europeană.

Pe parcursul celor patru zile, Sala Barocă și Sala Sander din Sighișoara au fost gazdele unor importante comunicări și dezbateri cu privire la prezentul și viitorul minorităților naționale din România, reunite sub genericul „Agora dialogului cultural“. Participând la una dintre acestea, Laczko Eniko, secretar de Stat la Departamentul pentru Relații Interetnice, a ținut să precizeze că „Drepturile pentru o categorie de minorități naționale se adoptă pentru a stabili o egalitate, o echitate pentru și între cetățenii unui stat. Aceste drepturi nu sunt gândite pentru a crea o discriminare pozitivă a minorităților, ci pur și simplu pentru a aduce la același nivel pe acei care din start sunt diferenți (etnie, limbă). Fără aceste drepturi nu ar exista echitate și egalitate între majoritate și minoritate. România este o societate democratică și de aceea este necesar ca toți cetățenii ei să aibă aceleași șanse, aceleași oportunități în viață și să aibă posibilitatea să se dezvolte cu identitatea lor, aşa cum își doresc. Măsurile care se aproba de către fiecare stat nu sunt drepturi suplimentare, ci pur și simplu drepturi fundamentale ale omului“.

Laura Rogobete

МАКЕДОНКАТА МАЈКА ТЕРЕЗА – УНИВЕРЗАЛЕН СИМБОЛ НА ХРИСТИЈАНСТВОТО

„Глад има на земјата не затоа што не можеме да ги нахраниме сиромашните, туку затоа што не можеме да ги нахраниме богатите“, оваа вознемирувачка вистина своевремено ја кажа Мајка Тереза, која зад себе остави огромно наследство од духовити заборови, примерно и достојно Христијанско однесување, и пример за тоа како треба да се почитуваме еден со друг. Нејзината работа ги надмина геополитичките граници и го опфати целото човештво во огромен напор да го излечи злото кое брзо доминира во современиот свет. Нејзините напори се признати преку бројни награди, дипломи или пишувања од секаков вид на меѓународно ниво. Таа беше прогласена за светица на церемонијата на плоштадот Свети Петар во Ватикан од страна на папата Франциско на 4 септември 2016 година и стана позната како Света Тереза од Калкута.

MACEDONEANCA MAICA TEREZA – SIMBOL UNIVERSAL AL CREŞTINISMULUI

„Este foamete pe pământ, nu pentru că nu putem să-i săturăm pe cei săraci, ci pentru că nu-i putem sătura pe cei bogăți“, acest tulburător adevăr a fost rostit cândva de Maica Tereza, cea care a lăsat în urmă o uriașă moștenire de vorbe pline de duh, un comportament exemplar, demn pentru un creștin care se respectă și un exemplu de cum ar trebui să ne respectăm între noi. Munca ei a trecut peste granițele geopolitice și a cuprins întreaga umanitate, într-un efort uriaș de a vindeca răul ce domină lumea modernă în chip accelerat. Strădania ei a fost recunoscută prin numeroase premii, diplome ori scrieri de tot felul la nivel internațional. A fost canonizată în cadrul unei ceremonii în Piața Sfântul Petru de la Vatican, de către Papa Francisc, la 4 septembrie 2016 și a ajuns să fie cunoscută sub numele de Sfânta Tereza de Calcutta.

A văzut lumina zilei sub numele de Agnes

Majka Тереза - Maica Tereza

Таа е родена со името Агнес Гончea Бојанчиу во Скопје, на 26 август 1910 година, во големо семејство, таа беше најмладата од браќата и сестрите. Нејзиниот татко Никола, починал во 1919 година кога Агнес имала само осум години. Таа беше особено блиска со нејзината мајка, која беше длабоко религиозна жена со целосна посветеност на добротворството. Уште од мала чувствувала неодолива привлечност кон монашкиот живот, со се што предвидува истиот, намалување на социјалните неправди видливи на секој чекор во светот, воспитување и образување на децата и младите во христијански дух, жртвување за ближниот, преземајќи цврсти позиции против оние кои го водат светот за нивна корекција, отстранување на страшниот глад кој покрива сè пообемни области во светот итн. Придружувајќи ја својата мајка на црковните служби или ацилак, таа имала можност директно да ја согледа посветеноста и слободоумноста што свештениците или разните мисионери ги всадиле кај блиските.

Веќе на 12-годишна возраст сфатила дека нејзиниот животен повик е да биде мисионер. Преку посетите низ различни католички цркви, главно во светилиштето на Црната Мадона во Витина-Летнице, Мајка Тереза имала јасна потврда дека нејзиниот избор во животот е угоден на Бога. Таа го напуштила Скопје во 1928 година, влегувајќи во царството на католицизмот во Ирска во Институтот на Света Богородица, од Опатија Лорето во Ратфарнам, популарно познати како Лоретски сестри. Зачекорувајќи во монашкиот свет, таа го добила името на сестра Марија Тереза, по името на Света Тереза од Лисие.

По шестмесечниот период на обука во главниот град на Ирска, Даблин, таа добила мисија во Дарџилинг, Индија, потоа во Калкута, каде што предаваше во средното училиште Сент Мери. Училиштето со кое раководеа Лоретските сестри нудеше бесплатно образование на девојчиња кои потекнуваат од сиромашни семејства, страста и посветеноста со која мајка Тереза постојано се покажуваше во оваа културна институција доведе до тоа да биде назначена за директор на ова училиште во 1944 година. Високо ценета и од нејзините колеги од работата и страдањата и од децата на кои ги подучувала, таа чувствува дека нејзината мисија во оваа насока завршува и дека мора да се издигне на друго ниво на помагање на сиромашните, па во 1947 година да го напуштила манастирот. Од почит кон

Gongea Boiangiu în Skopje, la 26 august 1910, într-o familie numeroasă, fiind cea mai mică dintre frați. Tatăl său, Nicolae, a murit în 1919, când Agnes avea doar opt ani. A fost deosebit de apropiată de mama ei, care era o femeie profund religioasă, cu un angajament total față de caritate. Încă de copilă a simțit o atracție irezistibilă către viața monahală, cu tot ce presupune această îndeletnicire: diminuarea nedreptăților sociale vizibile la tot pasul în lume, creșterea și educarea în spirit creștin a copiilor și a tinerilor, sacrificiu pentru cel de lângă tine, asumarea unei poziții transante față de cei ce conduc lumea pentru îndreptarea lor, înlăturarea foamei cumplite ce cuprinde zone tot mai întinse în lume, etc. Însoțind-o pe mama ei la slujbele din biserică ori pelerinaje, a avut ocazia de a percepere în mod direct dăruirea și deschiderea sufletească pe care preoții ori diverși misionari o insuflau celor apropiati de ei.

Deja la vîrstă de 12 ani realizase că misionariatul este chemarea vietii ei. Prin pelerinaje la diferite biserici catolice, preponderent la sanctuarul Madonei Negre din Vitina-Letnice, maica Tereza a avut confirmarea clară că alegerea ei în viață a fost plăcută în fața lui Dumnezeu. Părăsește Skopje în 1928, pășind pe tărâmul catolicismului în Irlanda, la Institutul Sfintei Fecioare Maria, de la Abația Loreto din Rathfarnham, cunoscută popular sub numele de Surorile din Loreto. Pășind în lumea călugăriei primește numele de Sora Maria Tereza, după numele Sfintei Tereza de Lisieux.

După un stagiu de pregătire de sase luni în capitala Irlandei, Dublin, primește o misiune în Darjeeling, India, apoi la Calcutta, unde a predat la Liceul Sfânta Maria. Școala condusă de Surorile din Loreto oferea educație gratuită fetelor care provineau din familiile săraci. Pasiunea și dăruirea cu care Maica s-a prezentat în mod constant în această instituție de cultură au făcut ca în 1944 să fie numită directoare a acestei școli. Foarte apreciată, atât de colegii de muncă și suferință, cât și de copiii cărora le ținea cursuri, a simțit că misiunea ei în această direcție se apropie de sfîrșit și că trebuie să se ridice la un alt nivel de ajutorare a celor săraci, astfel că în 1947 părăsește mănăstirea. Din respect față de cultura indiană, a adoptat un sari alb cu margine albastră. A solicitat cetățenia indiană și în următorii câțiva ani, Maica Tereza a trăit printre săraci, în mahalalele din Calcutta. Nu și-a pus problema traiului zilnic, acesta era asigurat de diverși binevoitori, iar ce era în plus se împărtea săracilor.

Printr-un efort constant și neobosit, reușește să înființeze fundația Misionarele Caritatii la 7 octombrie 1950, la Calcutta. Scopul lor a fost de a se îngriji de „cei flămânzi, goi, fără adăpost, invalizi,

индиската култура, таа усвои бело сари со сина граница. Таа аплицираше за индиско државјанство и во следните неколку години Мајка Тереза живееше меѓу сиромашните во Калкута. Не се грижеше за секојдневните потреби затоа што тоа го обезбедуваа разни добротвори и она што беше дополнително се делеше на сиромашните.

Преку постојан и неуморен напор, на 7 октомври 1950 година во Калкута успеала да ја основа фондацијата „Мисионери на милосрдието“. Нивната цел беше да се грижат за „гладните, голите, бездомниците, осакатените, слепите, лепрозните, сите оние луѓе кои се чувствуваат непожелно, одбиени и незгрижени од општеството, луѓе кои станаа товар на општеството и кои ги избегнуваат сите“. Во 1952 година следуваше Нирмал Хридај (Дом на чистото срце) во Калигат, па следеше Шанти Nagar, место за пациенти со лепра плус неколку здравствени простори за нив. Во 1955 година таа го основа Детскиот дом Нирмал Шишу Баван или Детскиот дом на безгрешните срца, сиропиталиште за деца. Мисионерките успеаја да ја покријат цела Индија во 60-тите години. Конгрегацијата ќе се прошири низ целиот свет почнувајќи од 1965 година, кога папата Павле VI додели пофална уредба и ѝ дозволи на Мајка Тереза да го прошири своето собрание во други земји. Ова религиозно семејство би вклучувало се повеќе земји од различни континенти во светот, денес Мисионерите на милосрдието го сочинуваат над 4.000 калуѓерки, со организации во над 100 земји. Ниту Романија не беше заобиколена, Мајка Тереза првпат пристигнува во Романија на 2 мај 1990 година; веднаш создаде центар за грижа за сиромашните, а во октомври истата година ги основа „Мисионерите на милосрдието“ во Бакау, во септември 1992 година, повторно се врати во Романија, посетувајќи ги Бакау и Јаши.

По цел живот посветен на доброто, Мајка Тереза го напушти овој свет на 5 септември 1997 година. Во продолжение неколку од максимите со кои успеа да ги заслади душите на луѓето низ многуте децении од својот живот посветен исклучиво на нив:

„Не сите од нас можеме да правиме големи работи. Но, ние можеме да правиме мали работи со голема љубов“.

„Убавите зборови можеби се кратки и лесни за кажување, но нивните одгласи се навистина бескрајни.

„Ширете љубов каде и да одите. Секој што

орби, лепроши, де тоѓи acei oameni care se simt nedoriti, neiubiți, neîngrijiti de întreaga societate, oameni care au devenit o povară pentru societate și care sunt evitați de toată lumea“. Au urmat mai apoи, în 1952, Nirmal Hriday (Casa Inimii Pure) la Kalighat, un azil pentru muribunzi, Shanti Nagar, un lăcaș pentru bolnavii de lepră, plus mai multe spații de asistență sanitată pentru ei. În 1955 a înființat Nirmal Shishu Bhavan sau Casa de copii a Inimii Imaculate, un orfelinat pentru copii. Misionarele Caritatii au reușit în anii 60 să poată acoperi întreaga suprafață a Indiei. Congregația avea să se răspândească la nivel mondial începând cu anul 1965, când Papa Paul al VI-lea a acordat un decret de laudă și i-a permis Maicii Tereza să își extindă congregația în alte țări. Această familie religioasă avea să cuprindă din ce în ce mai multe țări din diverse continente ale lumii, azi Misionarele Caritatii fiind formată din peste 4.000 de călugări, cu organizații în peste 100 de țări. România nu a fost nici ea ocolită, Maica Tereza sosind în România pentru prima dată la 2 mai 1990; a luat ființă imediat un centru de îngrijire pentru cei săraci, iar în luna octombrie a aceluiasi an a deschis la Bacău "Misionarele Caritatii". În septembrie 1992, s-a întors din nou în România, în vizită la Bacău și Iași.

După o viață întreagă dedicată binelui, Maica Tereza părăsește această lume la 5 septembrie 1997. Mai jos, câteva din maximele cu care a reușit să îndulcească sufletele oamenilor de-a lungul multelor decenii de viață dedicată exclusiv lor:

„Nu toți putem face lucruri grozave. Dar putem face lucruri mărunte cu mare dragoste.“

„Cuvintele amabile pot fi scurte și ușor de rostit, dar ecourile lor sunt cu adevărat nesfărșite.“

„Răspândește dragoste oriunde mergi. Toți cei care vin la tine ar trebui să plece mai fericiti.“

„Dacă nu poți hrăni o sută de oameni, atunci hrănește doar unul singur.“

„Nu vom ști niciodată tot binele pe care un simplu zâmbet îl poate face.“

„Dacă judeci oamenii, nu ai timp să-i iubești.“

„Ce poți face pentru a promova pacea mondială? Du-te acasă și iubește-ți familia.“

„Nu avem nevoie de arme și bombe pentru a aduce pace, avem nevoie de dragoste și compasiune.“

Lucian Breza

„Ако им судите луѓето, немате време да ги сакате“.

Што можете да направите за да го промовирате светскиот мир? Оди дома и сакај го своето семејство“.

доаѓа кај вас треба да си замине посреќен“. „Ако не можете да нахраните сто луѓе, тогаш нахранете само еден“. „Никогаш нема да осознаеме колку добро прави една обична насмевка.

„Не ни требаат пушки и бомби за да донесеме мир, ни треба љубов и сочувство.

Лучиан Бреза

МЕЃУНАРОДЕН И МУЛТИЕТНИЧКИ ФЕСТИВАЛ ВО КОНСТАНЦА

27-то издание на Меѓународниот фестивал посветен на орото, песната и народната носија на турко-татарите, организиран од Демократскиот сојуз на турско-муслиманските Татари во Романија со поддршка на Советот на округот Констанца, ги отвори вратите за јавноста во сабота, 2 септември, со популарната парада на пристаништето. За време на пресконференцијата која се одржа во петокот, на 1 септември, во седиштето на УДТТМР, претседателот Гелил Есергеп објави дека во 2023 година, покрај ансамблите на Унијата и ансамблите на некои национални малцинства од Романија, ќе настапат и ансамбли од Република Азербејџан ќе настапуваат и од Република Турција, Република Северна Македонија и Република Грузија. Претседателот на УДТТМР, исто така, напомена дека на популарната парада на пристаништето закажана за сабота, 2 септември, со почеток во 14:30 часот, на релација Спортска Сала – Административна Палата Констанца – Плоштад Овидиу, се покануваат сите жители на Констанца и туристите да им се восхитуваат на прекрасните народни носии на ансамблите учесници на фестивалот, како и да се приклучат на парадата. Програмата на првиот фестивалски ден продолжи со серија претстави, одржани во периодот од 16:00 до 18:00 часот, во локалитетите Медџидија, Мангалија, Текиргиол, 23 август, Тузла, Кобадин, Овидиу, Валу Трајан. Така, јавноста во Медџидија можеше да им се восхитува покрај локалниот ансамбл „Карасу“, на играорците од ансамблот „Бахар“ од Република Северна Македонија, во Мангалија на ансамблот „Олимпос Јуниор“ на Грчката унија од Романија и Ансамблот „Кан Ренклер“ на УДТТМР, Топраисар, во Текиргол танцуваа

FESTIVAL INTERNAȚIONAL ȘI MULTIETNIC LA CONSTANȚA

Cea de-a XXVII-a ediție a Festivalului Internațional al Dansului, Cântecului și Portului Popular Turco-Tătar, organizat de Uniunea Democrată a Tătarilor Turco-Musulmani din România, cu sprijinul Consiliului Județean Constanța, și-a deschis porțile pentru public sămbătă, 2 septembrie, cu parada portului popular. În cadrul unei conferințe de presă care a avut loc vineri, 1 septembrie, la sediul UDTTMR, președintele Gelil Eserghep a anunțat că în anul 2023, alături de ansambluri ale Uniunii și ansambluri ale unor minorități naționale din România, vor evoluă și ansambluri din Republica Azerbaidjan, Republica Turcia, Republica Macedonia de Nord și Republica Georgia. Președintele UDTTMR a mai menționat că la parada portului popular programată pentru sămbătă, 2 septembrie, începând cu ora 14.30, pe traseul Sala Sporturilor – Palatul Administrativ Constanța – Piața Ovidiu, au fost așteptați toți constanțenii și turiștii, atât pentru a admira frumoasele costume ale ansamblurilor participante la festival, cât și pentru a se alătura defilării. Programul primei zile de festival a continuat cu o serie de spectacole, susținute între orele 16.00 – 18.00, în localitățile Medgidia, Mangalia, Techirghiol, 23 August, Tuzla, Cobadin, Ovidiu, Valu lui Traian. Astfel, publicul din Medgidia i-a putut admira alături de ansamblul local, „Qarasu“, pe dansatorii de la ansamblul „Bahar“ din Republica Macedonia de Nord, la Mangalia a evoluat ansamblul „Olympos Junior“ al Uniunii Elene din România și ansamblul „Can Renkler“ al UDTTMR Topraisar, la Techirghiol au dansat ansamblurile din Republica Georgia, Republica Turcia și Republica Azerbaidjan, spectatorii din comuna 23 August i-au putut admira pe membrii ansamblului „Tinerii Huțuli“ de la Uniunea Ucrainenilor din România – Organizația Maramureș, la Tuzla a susținut un program artistic

ансамблите од Република Грузија, Република Турција и Република Азербејџан, гледачите од општината 23 август можеа да им се восхитуваат на членовите на ансамблот „Тинерии Хутули“ од Сојузот на Украинците во Романија - Организација Марамуреш, во Тузла ансамблот „СОНЦЕ“ на Друштвото на Македонците од Романија оддржа уметничка програма, во Кобадин ансамблите „Чиналар“, УДТТМР Кобадин и „Карашевска зора“ на Унијата на Хрватите од Романија настапија, во Овидиу, заедно со локалниот ансамбл на УДТТМР, „Канара“, настапи и ансамблот „Хоро“ на Бугарскиот сојуз, а во Валул Трајан публиката можеше да им аплаудира на ансамблите „Церова“, Саргиецко“, „Церовина“ и „Салајка“ на Демократскиот сојуз на Словаките и Чесите од Романија.

„Парадата на народни носии за мене беше незаборавно искуство кога ги видов мноштвото костими и нивната широка палета на бои. Тоа беше како виножито на надеж што се крие низ улиците на Констанца. Поминавме емотивни моменти со членовите на татарската заедница во Тузла каде ја изведовме првата претстава на фестивалот. Се чувствувај како да сум во пазувите на пошироко семејство“. - изјави најмладата од интерпретите на ансамблот Сонце, Патриција Михаела Шуцу.

Во недела, 3 септември, со почеток во 18:00 часот, на сцената на

ансамбл „Sonțe“ al Asociației Macedonenilor din România, la Cobadin au evoluat ansamblurile „Cianlar“ (UDTTMR Cobadin) și „Karașevska Zora“ al Uniunii Croaților din România, la Ovidiu, alături de ansamblul local al UDTTMR, „Qanara“, a evoluat și ansamblul „Horo“, al Uniunii Bulgare, iar la Valu lui Traian, spectatori au putut aplauda ansamblurile „Cerova“, „Sârgiecko“, „Cerovina“ și „Salaika“ ale Uniunii Democratice a Slovacilor și Cehilor din România.

“Parada costumelor a fost pentru mine o experiență de neuitat în momentul în care am văzut multitudinea de costume și paleta largă de culori a acestora. Era ca un curcubeu al speranței șerpuind pe străzile Constanței. Am petrecut momente pline de emoții alături de membrii comunității tătare din Tuzla, acolo unde am susținut primul spectacol din cadrul festivalului. M-am simțit ca în sănul unei familii extinse.“ – a declarat cea mai Tânără dintre interpretele ansamblului Sonțe, Patricia Mihaela Șuțu.

Duminică, 3 septembrie, începând cu ora 18.00, pe scena Centrului Multifuncțional Educativ pentru Tineret „Jean Constantin“ din municipiul Constanța, a avut loc spectacolul de gală, în cadrul căruia au urcat pe scenă 18 ansambluri, care au fost mesagerii tradițiilor comunităților pe care le reprezintă. La conferința de presă de vineri, 1 septembrie, au mai luat parte și deputatul UDTTMR, Varol Amet, deputatul Uniunii Democratice a Slovacilor și Cehilor din România,

Мултифункционалниот едукативен центар за млади „Жан Константин“ во Констанца се одржа гала-шоуто на кое на сцената излегаа 18 ансамбли, кои беа гласници на традициите на заедниците што ги застапуваа. На пресконференцијата во петокот, 1 септември, присуствуваа и пратеникот на УДТТМР, Варол Амет, пратеникот на Демократскиот сојуз на Словациите и Чесите во Романија, Адријан Мерка и генералниот секретар на УДТТМР, Нида Аблез.

Меѓу гледачите кои ги наградија напорите на уметниците со аплауз беа г-ѓа Кристина Катеринич од Советот на округот Констанца, г-дин Адријан Мерка, од Демократскиот сојуз на Чесите и Словациите во Романија, г-дин Георге Наков од Бугарскиот сојуз од Банат, г. пратеник Варол Амет од УДТТМР, г. муфтија Мурат Јусуф, г. Динчев Цафер, државен потсекретар од Одделот за

Adrian Merka și secretarul general al UDTTMR, Nida Ablez.

Printre spectatorii care au răsplătit cu aplauze efortul artiștilor s-au aflat doamna Cristina Caterinici, din partea Consiliului Județean Constanța, domnul deputat Adrian Merka, din partea Uniunii Democratice a Cehilor și Slovacilor din România, domnul deputat Gheorghe Nacov, din partea Uniunii Bulgare din Banat România, domnul deputat Varol Amet, din partea UDTTMR, domnul muftiu Muurat Iusuf, domnul Dincer Geafer, subsecretar de stat din cadrul Departamentului pentru Relații Interetnice, domnul consul general al Republicii Turcia la Constanța, Emre Yurdakul.

Laura Rogobete

meѓуетнички односи, г. генерален конзул на Република Турција во Констанца, Емре Јурдакул.

Лаура Рогобете

ДЕНОТ НА НЕЗАВИСНОСТА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ОДБЕЛЕЖАН ВО ДМР

Членовите на Друштвото на Македонците во Романија (ДМР) со низа пригодни манифестиации низ целата земја ја одбележаа 32 годишнината на Денот на Независноста на Република 32 години од кога Македонија стана суверена и самостојна држава.

Во Крајова, 8 септември, беше одбележан во Управната палата, заедно со потпрефектот на Долж, Маријана Венера Попеску, пратеникот на ДМР Јонел Станку, бројни членови и симпатизери на ДМР.

„Секој народ доживува моменти на слава кои остануваат во историјата. За нас, етничките Македонци, 8 септември 1991 година е референтен ден во современата историја на државата Северна Македонија. Денот 8 септември не потсетува дека можеме да успееме во тешките моменти со солидарност и доверба во сопствените сили.

8 септември е доказ за вредностите и наклонетоста на македонскиот народ кон слободата, демократијата, меѓусебното

ZIUA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MACEDONIA DE NORD, SĂRBĂTORITĂ DE AMR

În cadrul filialelor din întreaga țară, cu o serie de evenimente deosebite, membrii Asociației Macedonenilor din România (AMR) au sărbătorit Ziua Națională a Republicii Macedonia de Nord, cei 32 de ani de când Republica a devenit un stat suveran.

În Craiova, 8 septembrie, zi de referință pentru poporul macedonean, a fost sărbătorită în Palatul Administrativ, alături de doamna subprefect de Dolj, Mariana Venera Popescu, de domnul deputat Ionel Stancu, de membri și simpatizanți AMR.

„Fiecare popor trăiește clipe de glorie care rămân în istorie. Pentru noi, etnicii macedoneni, ziua de 8 Septembrie 1991 este o zi de referință în istoria modernă a statului Macedonia de Nord. Ziua de 8 septembrie ne amintește că putem să reușim, în momente grele, cu solidaritate și încredere în forțele proprii.

Ziua de 8 septembrie este o dovadă a înclinației poporului macedonean spre valorile libertății, democrației, respectului reciproc și toleranței.

Ziua de 8 septembrie trebuie să constituie o

почитување и толеранцијата.

Денот 8 септември треба да биде лекција за сегашните и идните генерации. Лекција за храброст, одговорност, достоинство и посветеност Патот започнат пред 32 години не беше лесен и не е ниту денес, но убеден сум дека Северна Македонија ќе биде победничка и ќе има светла иднина, раководена од истите вредности кои ја овозможија нејзината независност во 1991 година“, рече пратеникот Јонел Станку.

Маријана Венера Попеску пред присутните зборуваше за важноста на етничката припадност и улогата на заедниците и им честиташе на сите присутни за нивната вклученост во зачувувањето на македонските традиции и обичаи.

Се интонираа химните на Романија и Македонија, се рецитираа песни на романски и македонски јазик, беа претставени страници од историјата на Македонија, а убавите и талентирани солистки на ДМР, Бјанка Шуцу и Далија Станку, заедно со Џорџиана Станку, ги воодушевија присутните со автентични песни.

„Датумот 8 Септември го означува остварувањето на идеалите и желбите на генерации Македонци кои го посветија и го

лечеје pentru generațiile actuale și următoare. O lecție despre curaj, responsabilitate, demnitate și dăruire. Drumul început în urmă cu 32 de ani nu a fost ușor și nu este nici în prezent, însă sunt convins că Macedonia de Nord va fi biruitoare și va avea un viitor strălucit, guvernat de aceleasi valori care au făcut posibilă Independența sa în 1991”, a spus deputatul Ionel Stancu.

Mariana Venera Popescu le-a vorbit celor prezenți despre importanța etniei și rolul comunităților și i-a felicitat pe toți cei prezenți pentru implicarea lor în păstrarea tradițiilor și obiceiurilor macedonene.

S-au ascultat imnurile României și Macedoniei, s-au recitat poeme în limba română și macedoneană, au fost prezentate pagini din istoria Macedoniei, iar frumoasele și talentatele soliste AMR, Bianca Şuțu și Dalia Stancu, alături de Georgiana Stancu, i-au încântat pe cei prezenți cu cântece autentice.

„Data de 8 septembrie marchează realizarea idealurilor și dorințelor generațiilor de macedoneni care și-au dedicat și și-au sacrificat propria viață în secole de luptă pentru înființarea unui stat macedonean independent. Recent, după o serie de tratative între delegațiile ambelor țări, Parlamentul de la Skopje a ratificat oficial acordul

жртвуваа сопствениот живот во вековната борба за формирање на независна македонска држава. Неодамна, по серијата преговори меѓу делегациите на двете земји, Собранието на Скопје официјално го ратификуваше договорот со Атина за преименување на Република Македонија (ПЈРМ) во „Република Северна Македонија“, што го отвори патот за нејзиниот прием во НАТО, на 27 март 2020 година,

cu Atena, privind redenumirea Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei (FYROM) drept "Republica Macedonia de Nord", ceea ce a deschis calea către admiterea acesteia în NATO, la 27 martie 2020, Republica Macedonia de Nord devenind oficial al 30-lea membru NATO", a spus Marian Dumitrescu, membru AMR.

Și ca la orice sărbătoare, nu au lipsit preparatele macedonene atât de apreciate: fasolea

Република Северна Македонија официјално стана 30-та членка на НАТО“, рече Маријан Думитреску, членка на AMP.

И како на секоја прослава, не недостигаат вкусните македонски јадења: грав со колбас, пита со праз или сирење, леб испечен под вршник.

И во филијалата на ДМР Букурешт, членовите заедно со пријателите и симпатизерите го прославија Денот на Независноста на Македонија со музика, дискусиии за историјата на оваа прекрасна земја, но и одбрани автентични јадења подготвени од

самите наши членови, по рецептите зачувани и пренесени од нивните родители, баби и дедовци.

„Денот на Независноста 8-ми септември е празник кој го одбележува раѓањето и празнува назависност и сувереност на Република Македонија. Овој празник претставува исполнување на сонот и жртвувањето на многу генерации македонци кои живеа со мислата за слободна и независна Македонија. Овој празник ни припомнува нам за предизвиците кои македонскиот народ ги надмина а во исто време ни дава сила и разумност на сите македонци да продолжиме да чекориме по овој пат “кажа на отворањето на прославата Марјан Мијлов.

„Денес 8 ми септември 2023 година

cu cârneați, plăcinta cu praz sau brânză, pâinea în test.

Și în cadrul filialei AMR București, membrii, alături de prieteni și simpatizanți, au sărbătorit Ziua Națională a Macedoniei cu muzică, discuții despre istoria acestei țări minunate, dar și preparate alese autentice pregătite chiar de etnicii noștri, după rețete păstrate de la părinți și bunici.

“Ziua Independenței, 8 septembrie, este o sărbătoare care marchează nașterea și celebrează continuitatea Republiei independente și suverane Macedonia de Nord. Această sărbătoare reprezintă realizarea dezideratului și sacrificiilor multor generații de macedoneni care au trăit cu gândul la un stat liber și independent. Această sărbătoare ne amintește nouă, de provocările pe care poporul macedonean le-a depășit, dar în același timp ne dă putere și înțelepciune nouă, tuturor macedonenilor, să mergem mai departe” a spus cu ocazia deschiderii celebrărilor Marjan Mihajlov, manager de zonă.

“Astăzi 8 septembrie 2023 celebrăm 32 de ani de la înfăptuirea referendumului care a avut drept finalitate o Macedonia independentă și suverană. Sunt 32 de ani care au pus la test înțelepciunea, puterea, viziunea și, de ce să nu o recunoaștem, și unicitatea acestui biblic popor. Astăzi Macedonia are în salba sa 32 de perle și asta ne obligă să nu ne oprim aici, să fim în continuare împreună și uniți pentru un viitor mai bun al nostru, al tuturor”, a continuat Laura Rogobete.

прославуваме 32 годишнина од историскиот референдум кој врди со плод независна и суверена Македонија. 32 години кои ги проверија нашата зрелост, сила, визија и зошто да не е единството на овој Библиски народ. Денес Македонија има на својата низа 32 бисери и тоа не задолжува да не застанеме овде да бидеме и понатаму обединети за наша подобро иднина“, продолжи Лаура Рогобете.

Се празнуваше и во филијалите во Урзикуца, Темишвар, Мехадика, Јаши. За сите, 8 септември не е само важен момент во историјата на земјата, туку и симбол на човечката истрајност и слобода. Моменти полни со посебни чувства, емоции и благодарност, радост, моменти кога помладите генерации ја добиваат лекцијата по историја дури и од нивните родители или баби и дедовци.

Заедно ги одржувајме живии традициите и обичаите, го пренесуваме македонскиот јазик на помладите генерации!

За многу години Македонија!
За многу години Македонци!

Ана Данеску

ПРЕТСЕДАТЕЛОТ СТЕВО ПЕНДАРОВСКИ УПАТИ ВИДЕО – ЧЕСТИТКА НА МАКЕДОНЦИТЕ ПО ПОВОД 8 СЕПТЕМВРИ, ДЕНОТ НА НЕЗАВИСНОСТА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Пред точно 32 години, ги паметиме зборовите на првиот претседател Киро Глигоров: „да ви ја честитам на сите слободна, суверена и самостојна Македонија“.

Почитувани македонци,

Низ годините бележевме и успеси и неуспеси, некои од нив се случија токму на денот на независноста. Успесите не радуваа, но, за жал, примерите на злоупотреби и

La mulți ani de 8 septembrie, Ziua Independenței Republiei Macedonia!

A fost sărbătoare și la filialele din Urzicuța, Timișoara, Mehadița, Iași. Pentru toți, 8 Septembrie reprezintă nu doar un moment important în istoria țării, ci și un simbol al perseverenței și libertății umane. Momente încărcate de sentimente aparte, de emoție și de recunoștință, de bucurie, clipe în care generațiile tinere primesc lecția de istorie chiar de la părinți sau bunici.

Împreună păstrăm vîi tradițiile, obiceiurile, transmitem generațiilor tinere limba macedoneană!

La mulți ani, Macedonia!

La mulți ani, macedoneni!

Ana Dănescu

PREȘEDINTELE STEVO PENDAROVSKI A TRANSMIS UN VIDEO - MESAJ MACEDONENILOR CU OCAZIA ZILEI DE 8 SEPTEMBRIE, ZIUA INDEPENDENȚEI REPUBLICII MACEDONIA DE NORD

Să ne amintim cuvintele primului președinte Kiro Gligorov, rostită în urmă cu exact 32 de ani: „Vă felicit pe toți pentru o Macedonia liberă, suverană și independentă“.

Stimați macedoneni,

De-a lungul anilor, am înregistrat atât succese, cât și eșecuri, unele dintre ele întâmplându-se chiar de ziua independenței. Succesele ne-au adus bucurie, dar, din păcate, exemplele de abuzuri și eșecuri ale sistemului public de stat au distrus încrederea în instituții și au devalorizat însuși statul.

Iar prețul îl plătesc cei care au contribuit cel mai puțin la astfel de situații – elevii și studenții din sistemul de învățământ, bolnavii din sistemul de sănătate, săracii și tinerii. Din ce în ce mai des, solidaritatea și empatia au început să facă loc

системски потфрлања ја рушеа довербата во институциите и ја обезвреднува самата држава.

А цената ја плаќаат оние кои најмалку придонеле за таквите состојби – учениците во образованието, болните во здравството, сиромашните и младите. Сè почесто солидарноста и емпатијата започнаа да им отстапуваат место на себичноста и апатијата, а, тоа е амбиент во кој луѓето не сакаат да живеат.

Почитувани македонци,

Знам дека ова не се вообичаени празнични пораки, но, се неопходни, затоа што, граѓаните на 8 септември 1991-та гласаа за уредена и просперитетна Македонија која сеуште ја немаме.

Денес нам ни е потребен нов колективен напор, но, притоа, карактерот на тој потфат треба да биде соодветен со времето во кое живееме. Од нас денес не се бара илинденскиот или партизанскиот хероизам наспроти тиранијата. Од нас денес се бара да имаме функционални институции, законите да важат подеднакво за сите, и општествени реформи од кои благодет ќе видат граѓаните, а, не само оние кои се привилегирани.

Смислата на постоењето на републиката е да го оствариме заедно она што не можеме да го постигнеме засебно – слобода, правда, економска благосостојба и соживот. Како што секој успех на македонската држава до сега е плод на заеднички напори, така и речиси секој системски неуспех е последица на отстапувањето од тој принцип.

Крајно време е да потврдиме дека сме способни и во практика, а не само со зборови да се справиме со сериозните проблеми со кои се соочуваме во долгиот тунел на транзицијата која никако да ја завршиме.

Државата има многу умни и доблесни луѓе со образ, луѓе домаќини кои можат да го обноват духот на македонската република врз основа на темелните уставни и општоцивилизациски вредности.

Само така ќе го зачуваме зрното надеж дека по повеќе од 3 децении конечно ќе имаме европска и демократска Македонија во која младите ќе сакаат да живеат и просперираат.

Убеден сум дека имаме и сили и волја за такво нешто!

Нека ни е честит Денот на независноста!

Да ни е вечна македонската република!

egoismului și apatiei, iar acesta este un mediu în care oamenii nu vor să trăiască.

Dragi macedoneni,

Știu că acestea nu sunt mesaje obișnuite rostite cu ocazia sărbătorilor, dar sunt necesare, pentru că la 8 septembrie 1991, cetățenii au votat pentru o Macedonia guvernabilă și prosperă, ultimul dintre deziderate nefiind atins încă.

Astăzi avem nevoie de un nou efort colectiv, dar, în același timp, caracterul acestui demers ar trebui să fie conform timpului în care trăim. Astăzi, nu ni se cere să dăm dovedă de eroismul luptătorilor de la Ilinden sau al partizanilor care s-au luptat împotriva tiraniei. Astăzi, ni se cere să avem instituții de stat funcționale, legi care se aplică în mod egal tuturor și reforme sociale de care să beneficieze toți cetățenii, și nu doar cei care sunt privilegiati.

Scopul existenței statului nostru este de a realiza împreună ceea ce nu putem realiza separat - libertatea, justiția, bunăstarea economică și conviețuirea. Așa cum până acum fiecare succes al statului macedonean este rezultatul eforturilor noastre comune, tot așa aproape orice eșec al sistemului public de stat este o consecință a abaterii de la acest principiu.

Este timpul să confirmăm că suntem capabili și în practică, nu numai în teorie, să facem față problemelor grave cu care ne confruntăm în lungul drum al tranzitiei pe care altfel nu-l putem finaliza.

Țara are mulți oameni inteligenți și înzestrăți cu multe virtuți, cu mult bun simț, care păstrează tradițiile, oameni care pot restabili spiritul republicii macedonene pe baza valorilor fundamental - generale constituționale și de civilitate.

Numai așa vom păstra vie sămânța speranței și după mai bine de trei decenii, vom putea avea în sfârșit o Macedonia europeană și democratică în care tinerii vor dori să trăiască și să prospere.

Sunt convins că avem puterea și voința pentru așa ceva!

Să aveți o Zi a Independenței fericită!

Eternă să fie Republica Macedonia de Nord!

		Д Н С	Јули 2023
C	1	18	Мч-ци Леонтий, Ипатиј и Теодул (79)
H	2	19	+Апостол Јуда, брат Господов (80)
P	3	20	Преп. Наум Охридски (910)
B	4	21	Мч. Јуліан Тарсијски (305)
C	5	22	Свмч. Евсевиј, еп. Самосатски (380)
Ч	6	23	Мц. Агрипина (260)
P	7	24	Рождество на Претечата и Крститељ Господов Јован
C	8	25	Прмц. Февронија дева (304)
H	9	26	Преп. Давид Солунски (540)
P	10	27	Преп. Сампсон странопримец (530)
B	11	28	Пренос на моштите на мч. Кир и Јован (412)
C	12	29	Славни апостоли Петар и Павел (67)
Ч	13	30	Собор на славните и сефални 12 апостоли
P	14	1	Бесребреници Козма и Дамјан, во Рим пострадани (284)
C	15	2	Полагање на ризата на Пресвета Богородица во Влахерна (V)
H	16	3	Мч. Јакинт (108)
P	17	4	+Св. Цар Николај II и другите со него (1918)
B	18	5	+Преп. Атанасиј Атонски (1000)
C	19	6	Преп. Сисој Велики (429)
Ч	20	7	Преп. Тома Малеин (X)
P	21	8	Вмч. Прокопиј (303)
C	22	9	Свмч. Панкратиј, еп. Тавроменијски (I)
H	23	10	Св. 45 мч-ци Никополски, во Ерменија (ок. 319)
P	24	11	Вмц. Ефимија (451)
B	25	12	Икона Богородична Троеручица
C	26	13	Собор на Архангел Гавриил
Ч	27	14	Ап. од 70-те Акила (I)
P	28	15	Рамноап. кн. Владимир (1015)
C	29	16	Свмч. Атиноген еп. и неговите десет ученици (311)
H	30	17	На отците на шесте Вселенски Собори
P	31	18	Мч. Емилијан (363)

IULIE – CUPTOR

(31 de zile; ziua are 14 ore, noaptea 10 ore)

- 1 S †) Sf. Ier. Leontie de la Rădăuți;
Sf. Mc. doctori fură de arginț Cosma și Damian, cei din Roma
- 2 D Așezarea veșmântului Născătoarei de Dumnezeu în biserică Vlăherne; †) Sf. Voievod Ștefan cel Mare;
Sf. Ier. Iuvenalie, patriarhul Ierusalimului
Duminica a 4-a după Rusalii; Ap. Romani 6, 18-23;
Ev. Matei 8, 5-13 (*Vindecarea slăgădușului*); glas 3, vosec. 4
- 3 L Sf. Mc. Iachint; Sf. Ier. Anatolie, patriarhul Constantinopolului
- 4 M Sf. Ier. Andrei, arhiepiscopul Cretei; Sf. Cuv. Marta
- 5 M †) Sf. Cuv. Atanasi Athonitul; Sf. Cuv. Lampadie
- 6 J Sf. Cuv. Sisoe cel Mare; Sf. Mc. Lucia din Roma
- 7 V †) Sf. Mare Mc. Chiriaci; Sf. Cuv. Toma din Maleon;
- 8 S Sf. Mc. Evangel
- 9 S Sf. Mare Mc. Procopie și mama sa, Sf. Mc. Teodosia;
†) Sf. Mc. Epitet preotul și Astion monahul
- 9 D †) Cinstirea Sfintei Icoane a Maicii Domnului
Îndrumătoarea de la Mănăstirea Neamț;
Sf. Sfințit Mc. Pangratie, episcopul Tavromeniei
Duminica a 5-a după Rusalii; Ap. Romani 10, 1-10;
Ev. Matei 8, 28-34; 9, 1 (*Vindecarea celor doi demonizați din ființul Gadarei*); glas 4, vosec. 5
- 10 L Sf. 45 de Mucenici din Nicopolea Armeniei
- 11 M Sf. Mare Mc. Eufimia;
- 12 M Sf. Olga, cea întocmai cu Apostolii și luminătoarea Rusiei
†) Cinstirea Sfintei Icoane a Maicii Domnului *Prodromița de la Muntele Athos*; Sf. Mc. Procul și Ilarie; Sf. Cuv. Mihail Maleinul; Sf. Veronica; Sf. Cuv. Paisie Aghioritul (*Dezlegare la peste*)
- 13 J Soborul Sf. Arhanghel Gavriil; Sf. Cuv. Ștefan Savaitul; Sf. Cuv. Sara
- 14 V Sf. Ap. Achila; Sf. Mc. Iust și Iracle; Sf. Cuv. Nicodim Aghioritul
- 15 S Sf. Mc. Chiric și Iulita; Sf. Vladimír, luminătorul Rusiei
- 16 D Sf. Sfințit Mc. Atinoghen cu cei 10 ucenici ai lui; Sf. Mc. Iulia
Duminica a 6-a după Rusalii (a Sf. Părinte de la Sinodul al IV-lea Ecumenic); Ap. Romani 12, 6-14; al Sf. Părinte Tit 3, 8-15;
Ev. Matei 9, 1-8 (*Vindecarea slăbăognului din Capernaum*);
a Sf. Părinte Ioan 17, 1-13 (*Rugăciunea lui Iisus*); glas 5, vosec. 6
- 17 L Sf. Mare Mc. Marina; Sf. Ier. Eufrasie, episcopul Ionopolei
- 18 M Sf. Mc. Emilian de la Durostorum; Sf. Cuv. Pamvo
- 19 M Sf. Cuv. Macrina, sora Sf. Vasile cel Mare; Sf. Cuv. Die; Aflarea moaștelor Sf. Cuv. Serafim de Sarov
- 20 J †) Sf. Sfântul și slăvิตul Proroc Ilie Tesviteanul
- 21 V Sf. Cuv. Simeon și Ioan Pustnicul; Sf. Proroc Iezuchiel;
†) Sf. Cuv. Rafael și Partenie, de la Agapia Veche
- 22 S Sf. Mironosiță și întocmai cu Apostolii Maria Magdalena;
Sf. Cuv. Mc. Marcela
- 23 D Aducerea moaștelor Sf. Sfințit Mc. Foca;
- 24 L Sf. Mare Mc. Hristina; Sf. Mc. Ermogen
- 25 M Adormirea Sfintei Ana, mama Preasfintei Născătoare de Dumnezeu; Sf. Părinte de la Sinodul al V-lea Ecumenic;
- 26 M Sf. Sfințit Mc. Ermolae; Sf. Mc. Paraschevi din Roma;
†) Sf. Cuv. Ioanichie cel Nou de la Muscel
- 27 J Sf. Mare Mc. și Tămăduitor Pantelimon
- 28 V Sf. Ap. și Diaconi: Prohor, Nicanor, Timon și Parmena;
Sf. Cuv. Pavel de la Xiropotamu
- 29 S Sf. Mc. Calinic, Veniamin și Mamant; Sf. Mc. Teodota cu fiii săi
- 30 D Sf. Ap. Sila, Silvan, Crescent, Epenet și Andronic;
Sf. Sfințit Mc. Valentin, episcopul Umbriei
Duminica a 8-a după Rusalii; Ap. 1 Corinteni 1, 10-17;
Ev. Matei 14, 14-22 (*Înmulțirea pâinilor*); glas 7, vosec. 8
- 31 L Înainte-prăznuirea Scoaterii Sfintei Cruci;
Sf. și Dreptul Evdochim; Sf. și Dreptul Iosif din Arimateea (*Lăsatul secului pentru Postul Adormirii Maicii Domnului*)

		Д Н С	Август 2023
В	19		+Наоѓање на моштите на прп. Серафим Саровски (1903)
С	20		+Прор. Илија (IX п.Х.)
Ч	21		Прор. Језекиил (VI п.Х.)
П	22		Мироносица рамноап. Марија Магдалина (I)
С	23		Мч-ци Трофим, Теофил и други со нив (305)
Н	24		Мч. Христина (ок. 300)
П	25		Успение на прав. Ана, мајката на Богородица, Св. Олимпијада Ѓакониса (410)
В	26		Свмч-ци Ермолај, Ермил и Ермократ, свешт. Никомидиски (305)
С	27		Св. Седмочисленици словенски просветители
Ч	28		Ап. Прохор, Никанор, Тимон и Пармен (I)
П	29		Мч. Калиник (III-IV)
С	30		Ап. од 70-те Сила, Силуан, Кристен, Епенет и Андроник (I)
Н	31		Прав. Евдоким Каладокийски (IX)
П	1		Изнесување на Чесниот Крст
В	2		Пренос на моштите на првомч. архијакон Стефан (428)
С	3		Преп. Исаакиј, Далмат и Фавст (IV-V)
Ч	4		Св. 7 маченици младенци во Ефес
П	5		Мч. Евсигний (362)
С	6		Преображение на Господа Иисуса Христа
Н	7		Прмч. Дометиј Персиец и неговите два ученика (363)
П	8		Св. Емилијан исповедник, еп. Кизички (820)
В	9		+Апостол Матиј (63)
С	10		Мч-ци Римски: архиј. Лаврентиј, папа Сикст, Феликисим, Агапит и Роман (258)
Ч	11		Мч. архијакон Евпл (304)
П	12		Мч-ци Фотиј и Аникита и многу со нив (306)
С	13		Пренос на моштите на прп. Максим Исповедник (662)
Н	14		Прор. Михеј (од 12-те пророци) (VIII п.Х.)
П	15		Успение на Пресвета Богородица
В	16		+Св. Јоаким Осоговски (XI)
С	17		Мч. Мирон презвитер (250)
Ч	18		+Преп. Јован Рилски (946)

AUGUST – GUSTAR

(31 de zile; ziua are 13 ore, noaptea 11 ore)

- 1 M Scoaterea Sfintei Crucii; Sf. 7 frați Mucenici Macabei (Începutul Postului Adormirii Maicii Domnului)
- 2 M Aducerea moaștelor Sf. întâi Mc. și Arhidacon Stefan; Dreptul Gamaliel; Binecredinciosul împărat Iustinian cel Mare
- 3 J Sf. Cuv. Isaachie, Dalmat și Faust; Sf. Mironosită Salomeea; Sf. Cuv. Teodora din Tesalonic
- 4 V Sf. 7 tineri din Efes; Sf. Mc. Tatuil
- 5 S Înainte-prăznuirea Schimbării la Față a Domnului;
†) Sf. Cuv. Ioan Iacob de la Neamț; Sf. Mc. Evgnie;
- 6 D Sf. Nona, mama Sf. Ier. Grigorie Teologul;
Sf. Ier. Fabian, episcopul Romei
- 7 L (†) Schimbarea la Față a Domnului (Deslegare la pește)
Toate ale praznicului: Ap. 2 Petru 1, 10-19; Ev. Matei 17, 1-9
†) Sf. Cuv. Teodora de la Sihla; †) Sf. Cuv. Pafnutie – Pârvu Zugravul; Sf. Cuv. Mc. Dometie Persul; Sf. Ier. Narcis, arhiepiscopul Ierusalimului; Sf. Cuv. Nicanor
- 8 M Sf. Ier. Emilian Mărturisitorul, episcopul Cizicului, și Miron, episcopul Cretei
- 9 M Sf. Ap. Matia; Sf. 10 Mc. care au pătimit pentru icoana lui Hristos
- 10 J Sf. Mc. Laurențiu arhidaconul; Sf. Sfințit Mc. Xist, episcopul Romei; Sf. Mc. Ipolit
- 11 V (†) Sf. Ier. Nifon, patriarhul Constantinopolului; Sf. Mc. Evplu arhidaconul
- 12 S Sf. Mc. Fotie și Anichit
- 13 D Odovania praznicului Schimbării la Față a Domnului;
Mutarea moaștelor Sf. Cuv. Maxim Mărturisitorul; Sf. Cuv. Dorotei și Dositei din Gaza
- 14 L Duminica a 10-a după Rusaliile; Ap. 1 Corinteni 4, 9-16; Ev. Matei 17, 14-23 (Vindecarea hramicului); glas 1, voser. 10
- 15 M Înainte-prăznuirea Adormirii Maicii Domnului; Sf. Proroc Miheia (†) Adormirea Maicii Domnului
- 16 M Aducerea Sf. Mahrame a Domnului din Edesa la Constantinopol; †) Sf. Martiri Brâncoveni: Constantin Voievod cu cei patru fii ai săi, Constantin, Stefan, Radu și Matei, și sfetnicul Ianache; †) Sf. Cuv. Iosif de la Văratec; Sf. Mc. Diomid
- 17 J (†) Sf. Gheorghe Pelerinul;
Sf. Mc. Miron preotul, Straton și Ciprian
- 18 V Sf. Mc. Flor și Lavru
- 19 S Sf. Mc. Andrei Stratilat, Timotei, Agapie și Tecla
- 20 D Sf. Proroc Samuel; Sf. Mc. Sever, Eliodor și Teoharie
- 21 L Duminica a 11-a după Rusaliile; Ap. 1 Corinteni 9, 2-12; Ev. Matei 18, 23-35 (Pilda datornicului nemilosiv); glas 2, voscrit. 11
- 22 M Sf. Ap. Tadeu; Sf. Mc. Vasa, cu fiți ei;
† Sf. Mc. Donat diaconul, Romul preotul, Silvan diaconul și Venust
- 23 M Sf. Mc. Agatonic și cei impreună cu el
- 24 J Odovania praznicului Adormirii Maicii Domnului;
- 25 V † Sf. Mc. Lup; Sf. Sfințit Mc. Irineu, episcop de Lugdunum
- 26 S Sf. Sfințit Mc. Euthieie; Sf. Mc. Tation
- 27 D Aducerea moaștelor Sf. Ap. Bartolomeu; Sf. Ap. Tit
- 28 L Sf. Mc. Adrian și Natalia, soția sa
- 29 M Sf. Cuv. Pimen cel Mare; Sf. Mc. Fanurie;
- 30 M Sf. Ier. Osie, episcopul Cordobei
- 31 J Duminica a 12-a după Rusaliile; Ap. 1 Corinteni 15, 1-11; Ev. Matei 19, 16-26 (Tânărul bogat); glas 3, voscrit. 1
- 31 J Sf. Cuv. Moise Etiopianul; Dreptul Iezuchia
- 31 J (†) Tânărul bogat
- 31 J Sf. Ierarhi Varlaam, mitropolitul Moldovei, și Ioan de la Râșca și Secu, episcopul Romanului; Sf. Ierarhi Alexandru, Ioan și Pavel cel Nou, patriarhii Constantinopolului
- 31 J Așezarea cinstiștilui brâului al Maicii Domnului în raelă

Д Н С		Септември 2023
П	19	Мч. Андреј Стратилат и со него 2593 маченици (305)
С	20	Прор. Самуил (XI п.Х.)
Н	21	Ап. од 70-те Тадеј (44)
П	22	Мч-ци Агатоник, Зотик, Теопрепиј, Акиндин, Северијан и други (311)
В	23	Мч. Луп (306)
С	24	Свмч. Евтихиј, ученик на ап. Јован Богослов (I)
Ч	25	Пренос на моштите на св. ап. Вартоломеј (VI)
П	26	Мч-ци Адријан и Наталија и други 23 со нив (311)
С	27	Преп. Пимен Велики (450)
Н	28	Преп. Мојсеј Мурин (400)
П	29	+Отсекување на главата на св. Јован Крстител
В	30	Св. Александар (340), Јован (595) и Павел (784), патр. Константинополски
С	31	Полагање на појасот на Пресвета Богородица (395-408)
Ч	1	+Преп. Симеон Столпник (459) и неговата мајка Марта (428)
П	2	Мч. Мамант (275)
С	3	Свмч. Антим, еп. Никомидиски, и другите маченици со него (302)
Н	4	Свмч. Вавила, еп. на Велика Антиохија (251)
П	5	Прор. Захарија и прав. Елисавета (I)
В	6	Слобом на чудото на Архистратигот Михаил во Колос (IV)
С	7	Мч. Сојонт (304)
Ч	8	Рождество на Пресвета Богородица
П	9	Праведни Богоотци Јоаким и Ана
С	10	Св. маченички Минодора, Митродора и Нимфодора (311)
Н	11	+Преп. Теодора Александријска (V)
П	12	Свмч. Автоном, еп. Италијски (313)
В	13	Свмч. Корнилиј стотник (I)
С	14	+Воздвижение на Честниот и Животворен Крст Господов
Ч	15	Вмч. Никита (372)
П	16	Вмч. Ефимија (304)
С	17	Мч. Вера, Надеж, Љубов и нивната мајка Софија (137)

SEPTEMBRIE – RĂPCIUNE

(30 de zile: ziua are 12 ore, noaptea 12 ore)

- 1 V † Începutul anului bisericesc; † Sf. Cuv. Dionisie Exiguul;
Sf. Cuv. Simeon Stălpnicul (*Tedeum*)
2 S Sf. Mc. Mamant;
Sf. Ier. Ioan Postitorul, patriarhul Constantinopolului
- 3 D Sf. Sfințit Mc. Antim, episcopul Nicomidiei;
Sf. Cuv. Teocist din Palestina;
† Sf. Cuv. Neofit și Meletie de la Mănăstirea Stânișoara
Duminica a 13-a după Rusaliile Ap. I Corinteni 16, 13-24;
Ev. Matei 21, 33-44 (*Pilda lucrătorilor răi*); glas 4, vosec. 2
- 4 L Sf. Sfințit Mc. Vavila, episcopul Antiohiei;
Sf. Proroc Moise; Sf. Mc. Petroniu
- 5 M Sf. Proroc Zaharia și Dreapta Elisabeta, părinții Sf. Ioan Botezătorul
6 M Pomenirea minunii din Colose a Sf. Arhanghel Mihail;
Sf. Mc. Eudoxie
- 7 J *Înainte-prăznuirea Nașterii Maicii Domnului*; Sf. Mc. Sozon; ●
† Sf. Cuv. Simeon și Amfilohie de la Pângărați
(†) **Nașterea Maicii Domnului (Deslegare la pește)** ➔
- 8 V Sf. și Dreptii dumnezeieschi Părinti Ioachim și Ana;
† Sf. Cuv. Chiriac de la Tazlău; † Sf. Cuv. Onufrie de la Vorona;
Sf. Părinti de la Sinodul al III-lea Ecumenic
- 9 S
- 10 D Sf. Mc. Minodora, Mitrodora și Nymfodora
Duminica dinaintea Înălțării Sfintei Cruci; Ap. Galateni 6, 11-18; Ev. Ioan 3, 13-17 (*Converbierea lui Iisus cu Nicodim*);
glas 5, vosec. 3
- 11 L Sf. Cuv. Teodora din Alexandria; Sf. Cuv. Eufrosin bucătarul
- 12 M *Odovania praznicului Nașterii Maicii Domnului*;
Sf. Mc. Avtonom, Macedonia și Teodul
- 13 M *Înainte-prăznuirea Înălțării Sfintei Cruci*; † Tânărsoarea bisericii
Învierii din Ierusalim; Sf. Sfinții Mc. Corneliu Sutașul și Ciprian,
episcopul Cartaginei; † Sf. Cuv. Ioan de la Prislop;
† Sf. Mc. din Dobrogea: Macrobie, Gordian, Ilie, Zotic,
Lucian și Valerian
- 14 J (†) **Înălțarea Sfintei Cruci (Post)**
- 15 V † Sf. Ier. Iosif cel Nou de la Partoș, mitropolitul Banatului;
† Sf. Mare Mc. Nichita; † Sf. Ier. Visarion, arhiepiscopul Larisei
16 S Sf. Marc Mc. Eufimia; Sf. Mc. Meletina și Ludmila
- 17 D † Sf. Ier. Dionisie, episcopul Cetății Albe – Ismail;
Sf. Mc. Sofia (*Întelepciunea*) și fiicele ei: Pistis (*Credința*),
Elpis (*Nădejdea*) și Agapi (*Drogosteia*)
Duminica după Înălțarea Sfintei Cruci; Ap. Galateni 2, 16-20;
Ev. Marcu 8, 34-38; 9, 1 (*Luarea crucii și urmarea lui Hristos*);
glas 6, vosec. 4
- 18 L Sf. Ier. Eumenie, episcopul Gortinei; Sf. Mc. Ariadna
- 19 M Sf. Mc. Trofim, Savatic și Dorimedont
- 20 M Sf. Mari Mc. Eustatie și soția sa, Teopista, cu cei doi fii ai lor:
Agapie și Teopist
- 21 J *Odovania praznicului Înălțării Sfintei Cruci*; Sf. Ap. Codrat;
Sf. Proroc Iona
- 22 V † Sf. Ierarh Mc. Teodosie de la Mănăstirea Brazi, mitropolitul
Moldovei; Sf. Sfințit Mc. Foca, episcop de Sinope
- 23 S Zâmbisirea Sf. Proroc Ioan Botezătorul; Sf. Cuv. Xantipa și Polixenia
- 24 D Sf. întâia Mucenită și intocmai cu Apostolii Tecla;
Sf. Cuv. Siluan Athonitul
- 25 L **Duminica a 18-a după Rusaliile Ap. 2 Corinteni 9, 6-11;**
Ev. Luca 5, 1-11 (*Pescuirea minimată*); glas 7, vosec. 5
- 26 M Sf. Cuv. Eufrosina; Sf. Cuv. Pafnutie Egipiteanul;
Sf. Cuv. Sergheie de la Radonej
- 27 M † Mutarea Sf. Ap. și Evangelist Ioan;
† Sf. Voievod Neagoe Basarab; Dreptul Ghedeon
- 28 J † Sf. Ier. Martir Antim Ivireanul, mitropolitul Tărilor Românești;
Sf. Mc. Calistrat și Epiphania
- 29 V † Sf. Cuv. Hariton Mărturisitorul; Sf. Proroc Baruh;
Sf. Cuv. Neofit Zăvorătul din Cipru
- 30 S Sf. Cuv. Chiriac Sihastrul; Sf. Mc. Petronia
Sf. Ier. Grigorie Luminătorul, arhiepiscopul Armeniei;
Sf. Mc. Ripsimia și Gaiani

Друштвото на Македонците од Романија купува традиционални македонски објекти односно објекти како: народни носии (чорапи, елеци, кошули, опинци, појаси, фоти и слично) објекти за домакинството (разбој за ткаење, килими, рачни работи везени, чејз и сл) како и мал и голем традиционален намештај од домакинството на македонците (сандак за чеиз, кебиња, маси, столици и слично). Повеќе информации можете да најдете во просториите на Друштвото во Букурешт, ул. Томас Масарик, бр.29, сек.2, телефон за врски 021-212.09.22 или 0722.251.947.

Редакција

Asociația Macedonenilor din România achiziționează diverse obiecte tradiționale macedonene, cum ar fi: costume tradiționale (ciorapi, ilicuri, cămăși, opinici, bete, fote, etc.), obiecte de uz casnic (război de țesut, chilimuri, covoare, pături, etc.), precum și mic și mare mobilier tradițional gospodăriilor macedonene (ladă de zestre, paturi, mese, scaune și altele). Mai multe informații pot fi aflate la sediul din București, strada Thomas Masaryk, nr. 29, sector 2, telefoane de contact: 021-212.09.22 sau 0722.251.947.

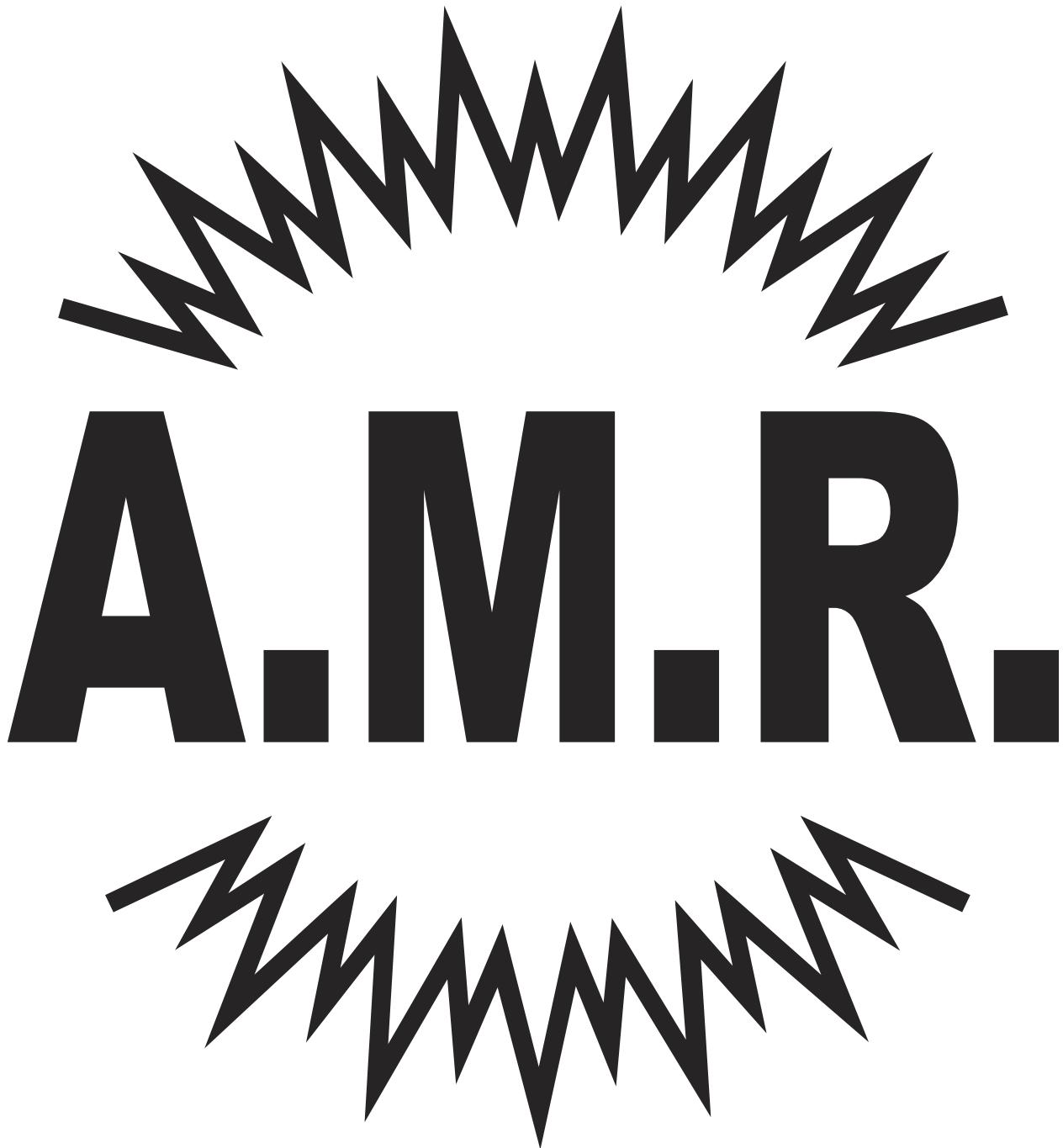
Redacția

СОДРЖИНА:

Интервју со Бобан Јосифовски	2 - 5
Црешовото топче	5 - 9
Галичник	9 - 12
Македонија близу до нас	12 - 23
Фолклор	24 - 27
Благодарница	28
Автокефалност на МПЦ	28 - 33
Земјотрес	33 - 35
Македониум	35 - 36
Илинден	37 - 39
Порака за Илинден	39 - 40
Нашите предци	40 - 45
Осветување на соборниот храм	45 - 47
Нови наслови	48 - 49
Проетника	49 - 52
Мајка Тереза	53 - 56
Меѓународен фестивал	56 - 58
8-и Септември -	58 - 62
Видео честитка	62 - 63
Православен календар	64 - 66
Огласи	67

CONTINUT:

Interviu cu Boban Iosifovski	2 - 5
Tunul din lemn de cireș	5 - 9
Galichnik	9 - 12
Macedonia de lângă noi	12 - 23
Folclor	24 - 27
Diplomă	28
Autocefalia BOM	28 - 33
Cutremur	33 - 35
Makedonium	35 - 36
Ilinden	37 - 39
Mesaj de Ilinden	39 - 40
Strămoșii noștri	40 - 45
Sfintirea catedralei	45 - 47
Noi publicații	48 - 49
Proetnica	49 - 52
Maica Tereza	53 - 56
Festival internațional	56 - 58
8 Septembrie	58 - 62
Video mesaj	62 - 63
Calendar ortodox	64 - 66
Anunțuri	67

Publicație editată de Asociația Macedonenilor din România, cu sprijinul Guvernului României - Departamentul pentru Relații Interetnice din cadrul Secretariatului General al Guvernului României

Публикација издадена од Друштвото на Македонците во Романија—со подршка на Владата на Романија - Сектор за меѓуетнички односи во рамките на Генералниот секретаријат на Владата на Романија

ISSN: 1582-831x

COMITETUL DE REDACȚIE

Redactor Sef: Mihajlov Marjan

Redactor: Rogobete Cristescu Laura Elen

Tehnoredactare computerizată: Rogobete Cristescu Laura Elen
contact@asociatia-macedonenilor.ro

www.asociatia-macedonenilor.ro
Facebook: Asociatia Macedonenilor din Romania

SEDIUL SOCIAL AL ASOCIAȚIEI:
București, sector 2, strada Thomas Masaryk, nr. 29
Telefon: 0374-951.911
contact@asociatia-macedonenilor.ro

AU COLABORAT LA REALIZAREA ACESTUI NUMĂR:

- Breza Cristea Lucian
- Dănescu Ana Gabriela
- Dumitru Șerban
- Pîrvulescu Elena Daniela
- Popescu Mariana Venera